

KONSOLIDIRANI GODIŠNJI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI

2017.

BRODOGRADILIŠTE

VIKTOR LENAC

Delivering Top Quality, In a Safe Way, On Time

Travanj 2018

SADRŽAJ

Izjava o odgovornosti Uprave za konsolidirane financijske izvještaje	3
Izvešće neovisnog revizora	4
Konsolidirani financijski izvještaji	
Konsolidirana bilanca	9
Konsolidirani račun dobiti i gubitka s izvještajem o sveobuhvatnoj dobiti	10
Konsolidirani izvještaj o novčanom tijeku	11
Konsolidirani Izvještaj o promjenama kapitala	12
Konsolidirane bilješke uz financijske izvještaje	13
Godišnje izvešće	36

ODGOVORNOST ZA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

Uprava Društva je dužna osigurati da konsolidirani financijski izvještaji za 2017. godinu budu sastavljeni u skladu s Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske unije i u skladu sa Zakonom o računovodstvu, tako da daju istinitu i objektivnu sliku financijskog stanja i rezultata poslovanja BRODOGRADILIŠTA VIKTOR LENAC d.d. i ovisnog društva (Grupe) za to razdoblje.

Na temelju provedenih istraživanja, Uprava opravdano očekuje da Grupa ima odgovarajuća sredstva za nastavak poslovanja u doglednoj budućnosti. Iz navedenog razloga, Uprava je izradila konsolidirane financijske izvještaje pod pretpostavkom neograničenosti vremena poslovanja Grupe.

Pri izradi financijskih izvještaja Uprava je odgovorna:

- za odabir i potom dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- za davanje razumnih i opreznih prosudbi i procjena;
- za primjenu važećih standarda financijskog izvještavanja i za objavu i objašnjavanje svakog značajnog odstupanja u financijskim izvještajima; te
- za izradu financijskih izvještaja uz pretpostavku o neograničenosti vremena poslovanja, osim ako je neprimjereno pretpostaviti da će Grupa nastaviti svoje poslovne aktivnosti.

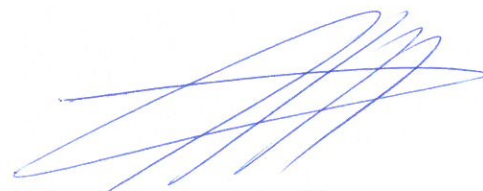
Uprava je odgovorna za vođenje ispravnih računovodstvenih evidencija, koje će u bilo koje doba s prihvatljivom točnošću odražavati financijski položaj i rezultate poslovanja Grupe, kao i njihovu usklađenost sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja.

Uprava je također odgovorna za čuvanje imovine Grupe, te stoga i za poduzimanje razumnih mjera radi sprječavanja i otkrivanja pronevjera i ostalih nezakonitosti.

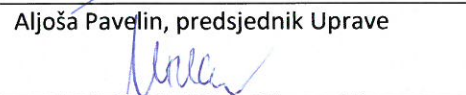
BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D.

Martinšćica bb

Rijeka, 20. travnja 2018. godine

Aljoša Pavelin, predsjednik Uprave

Sandra Uzelac, član Uprave

**IZVJEŠĆE NEOVISNOG REVIZORA
DIONIČARIMA DRUŠTVA
"BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC" d.d. RIJEKA**

IZVJEŠĆE O REVIZIJI KONSOLIDIRANIH GODIŠNJIH FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA

Mišljenje

Obavili smo reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja društva „**BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC**“ d.d. Rijeka (Društvo) i njemu ovisnih društava (zajedno Grupa), koji obuhvaćaju konsolidirani izvještaj o financijskom položaju (bilancu) na 31. prosinca 2017. godine, konsolidirani račun dobiti i gubitka, konsolidirani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, konsolidirani izvještaj o novčanim tokovima, konsolidirani izvještaj o promjenama kapitala za tada završenu godinu te bilješke uz konsolidirane financijske izvještaje, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, priloženi konsolidirani godišnji financijski izvještaji istinito i fer prikazuju konsolidirani financijski položaj Grupe na 31. prosinca 2017. godine, njegovu konsolidiranu financijsku uspješnost i konsolidirane novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja (MSFI-ima) koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Zakonom o računovodstvu, Zakonom o reviziji i Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvješću neovisnog revizora u odjeljku o revizorovim odgovornostima za reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja. Neovisni smo od Grupe u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe (IESBA Kodeks) i ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za našu reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i uključuju prepoznate najznačajnije rizike značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed pogreške ili prijevare s najvećim učinkom na našu strategiju revizije, raspored raspoloživih naših resursa i utrošak vremena angažiranog revizijskog tima. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

U konsolidiranoj bilanci na dan 31.12.2017., pozicija nekretnina, postrojenja i opreme iskazana je u iznosu od 276 milijuna kuna – vidi bilješku 14, koja se gotovo u cijelosti odnosi na ulaganje Društva **BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC“ d.d., Rijeka**.

Društvo **BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC“ d.d., Rijeka** je tijekom godine koja se završila 31.12.2017. nastavilo poduzimati značajne investicije u dokove te su kapitalizirani troškovi dokova tijekom 2017. godine iznosili 26,5 milijuna kuna.

Značajan iznos ovih troškova zahtijeva razmatranje prirode nastalih troškova kako bi se osiguralo da priznavanje troškova kao opreme ispunjava kriterije priznavanja propisanim u MRS-u 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, te razmatranje procijenjenog korisnog vijeka upotrebe nekretnina, postrojenja i opreme, provedene od strane Uprave Društva.

Naši postupci tijekom revizije vezano uz ključno revizijsko pitanje

Kako se ovdje radi o izvedbi u vlastitoj režiji i korištenju usluga drugih, pregledali smo određeni uzorak ulaznih računa priznatih kao novonabavljena imovina, testirali smo utrošak materijala koji se odnosio na navedena ulaganja, te svih drugih troškova raspodijeljenih na navedeno ulaganje kako bi se uvjerili ispunjavaju li troškovi iz odabranog uzorka kriterije priznavanja u skladu s MRS-om 16 – Nekretnine, postrojenja i oprema, i da li su u skladu s računovodstvenim politikama Grupe. Temeljem dostupnih dokaza i provedenih postupaka vjerujemo da su troškovi pravilno priznati i klasificirani.

Ostale informacije u konsolidiranom godišnjem izvješću

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije sadrže informacije uključene u godišnje izvješće Grupe, ali ne uključuju konsolidirane godišnje financijske izvještaje i naše izvješće neovisnog revizora o njima.

Naše mišljenje o konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije, osim u razmjeru u kojem je to izričito navedeno u dijelu našeg izvješća neovisnog revizora pod naslovom Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima, i mi ne izražavamo bilo koji oblik zaključka s izražavanjem uvjerenja o njima. U vezi s našom revizijom konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i, u provođenju toga, razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenih u reviziji ili se drugačije čini da su značajno pogrešno prikazane. Ako, temeljeno na poslu kojeg smo obavili, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtijeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu mi nemamo nešto za izvijestiti.

Odgovornosti uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za konsolidirane godišnje financijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja koji daju istinit i fer prikaz u skladu s MSFI-ima koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije, i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Grupe da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava ili namjerava likvidirati Grupi ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa financijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Grupa.

Revizorove odgovornosti za reviziju konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li konsolidirani godišnji financijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je viša razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznavamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilazanje internih kontrola.
- stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Grupe.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- zaključujemo o primjerenosti korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Grupe da nastavi s poslovanjem po vremenski neograničenom poslovanju. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenom poslovanju.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li konsolidirani godišnji financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim zaštitama.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog priopćavanja.

Izvješće o drugim zakonskim zahtjevima

Izvješće temeljem zahtjeva iz Uredbe (EU) br. 537/2014

1. 24. kolovoza 2017. godine odabrala nas je Glavna Skupština Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka za reviziju nekonsolidiranih i konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja za 2017. godinu.
2. Na datum ovog izvješća neprekidni angažman trajao je 9 godina.
3. Osim pitanja koja smo u našem izvješću neovisnog revizora naveli kao ključna revizijska pitanja unutar podnaslova Izvješće o reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja nemamo nešto za izvijestiti u vezi s točkom (c) članka 10. Uredbe (EU) br. 537/2014.
4. Našom zakonskom revizijom konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu sposobni smo otkriti nepravilnosti, uključujući i prijevaru sukladno Odjeljku 225, Reagiranje na nepoštivanje zakona i regulativa IESBA Kodeksa koji od nas zahtijeva da pri obavljanju revizijskog angažmana sagledamo je li Grupa poštivala zakone i regulative za koje je opće priznato da imaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njihovim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima, kao i druge zakone i regulative koji nemaju izravni učinak na određivanje značajnih iznosa i objava u njenim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima, ali poštivanje kojih može biti ključno za operativne aspekte poslovanja Grupe, njenu sposobnost da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem ili da izbjegne značajne kazne.

Osim u slučaju kada naiđemo na, ili saznamo za, nepoštivanje nekog od prethodno navedenih zakona ili regulativa koje je očigledno beznačajno, prema našoj prosudbi njegovog sadržaja i njegovog utjecaja, financijskog ili drugačijeg, za Grupu, njegove dionike i širu javnost, dužni smo o tome obavijestiti Grupu i tražiti da istraži taj slučaj i poduzme primjerene mjere za rješavanje nepravilnosti te za sprečavanje ponovnog pojavljivanja tih nepravilnosti u budućnosti. Ako Grupa sa stanjem na datum revidirane konsolidirane bilance ne ispravi nepravilnosti temeljem kojih su nastali pogrešni prikazi u revidiranim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima koji su kumulativno jednaki ili veći od iznosa značajnosti za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu od nas se zahtijeva da modificiramo naše mišljenje u izvješću neovisnog revizora.

U reviziji konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu odredili smo značajnost za konsolidirane financijske izvještaje kao cjelinu u iznosu od 4.045.498 kuna koji predstavlja 1% od ukupne konsolidirane aktive.

Navedena pozicija kao stabilna osnovica za izračun značajnosti najmanje se mijenjala u zadnje 3 godine za razliku od rezultat poslovanja koji pokazuje veliku promjenjivost kroz prethodna razdoblja te upravo zbog toga nije prikladna osnova za određivanje značajnosti. Također ni ukupni prihodi i rashodi nisu prikladna osnova jer su značajno varirali u prethodnim godinama zbog jako nestabilnog tržišta u području popravaka i preinake broda.

5. Naše revizijsko mišljenje dosljedno je s dodatnim izvješćem za revizijski odbor Društva sastavljenim sukladno odredbama iz članka 11. Uredbe (EU) br. 537/2014.

6. Tijekom razdoblja između početnog datuma revidiranih konsolidiranih godišnjih financijskih izvještaja Grupe za 2017. godinu i datuma ovog izvješća nismo i njemu ovisnim društvima pružili zabranjene nerezivorske usluge i nismo u poslovnoj godini prije prethodno navedenog razdoblja pružali usluge osmišljavanja i implementacije postupaka internih kontrola ili upravljanja rizicima povezanih s pripremom i/ili kontrolom financijskih informacija ili osmišljavanja i implementacije tehnoloških sustava za financijske informacije, te smo u obavljanju revizije sačuvali neovisnost u odnosu na Grupu.

Izvešće temeljem zahtjeva iz Zakona o računovodstvu

1. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, informacije u priloženom izvješću posloводства Grupa za 2017. godinu usklađene su s priloženim konsolidiranim godišnjim financijskim izvještajima.
2. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, priloženo izvješće posloводства Grupe za 2017. godinu je sastavljeno u skladu sa Zakonom o računovodstvu.
3. Na temelju poznavanja i razumijevanja poslovanja Grupe i njegova okruženja stečenog u okviru revizije, nismo ustanovili da postoje značajni pogrešni prikazi u priloženom izvješću posloводства Grupe.
4. Prema našem mišljenju, temeljeno na poslovima koje smo obavili tijekom revizije, izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključena u godišnje izvješće Grupe za 2017. godinu je u skladu sa zahtjevima navedenim u članku 22. stavku 1. točkama 3. i 4. Zakona o računovodstvu.
5. Izjava o primjeni kodeksa korporativnog upravljanja, uključena u godišnje izvješće Grupe za 2017. godinu, uključuje informacije iz članka 22. stavka 1. točaka 2., 5. 6. i 7. Zakona o računovodstvu.

Angažirani partner u reviziji koja ima za posljedicu ovo izvješće neovisnog revizora je Irena Dobrović.

U Rijeci, 20. travnja 2018. godine

„Inženjerski biro-revizija“ d.o.o. Zadar
Poljana Plankit 1, Republika Hrvatska

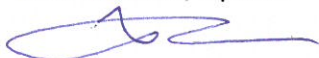
U ime i za „Inženjerski biro-revizija“ d.o.o. Zadar

Ovlašteni revizor:

Direktor i ovlašteni revizor:

Irena Dobrović, dipl.oec

Irena Dobrović, dipl. oec.

Inženjerski biro-revizija
d.o.o. - Zadar

KONSOLIDIRANA BILANCA NA DAN 31.12.

			u kunama	
Opis	Bilješka	2016	2017	
Imovina				
A. Dugotrajna imovina	14,15,16	287.134.391	294.563.352	
I Nematerijalna imovina	14	7.420.109	8.579.731	
II Nekretnine, postrojenja i oprema	14	270.293.720	276.446.269	
III Sudjelujući interesi i ulaganja u vrijednosne papire	15	845.605	535.812	
IV Financijska imovina	16	8.535.847	8.487.114	
V Odgođena porezna imovina		39.110	514.426	
B. Kratkotrajna imovina		136.331.845	109.986.527	
I Zalihe	17	27.704.977	19.077.041	
II Financijska imovina	16	198.086	57.640	
III Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja	18	97.626.801	57.858.455	
IV Novac u banci i blagajni	19	10.801.981	32.993.391	
V Imovina namjenjena prodaji		-	-	
C. Ukupna imovina		423.466.236	404.549.879	
D. Izvanbilančni zapisi, glavnica i obveze		-	-	
A. Glavnica i rezerve	20	212.124.192	247.196.972	
I Dionički kapital	20	168.132.470	168.132.470	
II Kapitalne rezerve		-	-	
III Rezerve		40.119.423	39.879.583	
IV Zadržana dobit/gubitak	20	3.872.299	39.184.919	
B. Manjinski interes		-	(32.131)	
C. Dugoročne obveze		72.543.256	65.400.530	
I Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	21	52.427.610	46.877.286	
II Rezerviranja	24	754.774	1.533.909	
III Odgođena porezna obveza		31.918	25.564	
IV Ostale dugoročne obveze	25	19.328.954	16.963.771	
D. Kratkoročne obveze		138.798.788	91.984.508	
I Zaduženja na koja se obračunavaju kamate	21	46.537.384	15.551.811	
II Tekuće obveze poreza na dobit	22	29.657	8.360.609	
III Obveze prema dobavljačima i ostale obveze	22	91.169.948	65.633.236	
IV Financijske obveze		-	-	
V Rezerviranja	24	1.061.799	2.438.852	
E. Ukupno obveze		211.342.044	157.385.038	
F. Ukupno glavnica i obveze		423.466.236	404.549.879	

KONSOLIDIRANI RAČUN DOBITI I GUBITKA S IZVJEŠTAJEM O SVEOBUHVAATNOJ DOBITI (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2017.)

		u kunama		
	Opis	Bilješke	2016	2017
1.	PRIHODI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		303.257.197	514.560.205
1.1.	Prihodi od prodaje	3	262.136.247	481.247.495
1.2.	Ostali prihodi	4	41.120.950	33.312.710
2.	TROŠKOVI IZ REDOVNOG POSLOVANJA		296.502.906	461.249.052
2.1.	(Povećanje)/smanjenje vrijednosti nedovršene proizvodnje		7.676.652	3.367.976
2.2.	Materijalni troškovi	5	183.074.283	335.134.221
2.3.	Troškovi osoblja	6	70.015.465	73.273.443
2.4.	Amortizacija	7	21.993.340	26.652.135
2.5.	Vrijednosno usklađenje	8	319.648	4.525.953
2.6.	Rezerviranja	9	1.000.786	3.461.973
2.7.	Ostali troškovi	10	11.844.624	13.153.300
2.8.	Ostali poslovni rashodi	10	578.108	1.680.051
3.	REZULTAT IZ POSLOVANJA		6.754.291	53.311.153
4.	NETO FINANCIJSKI (TROŠKOVI/PRIHODI)	11	(4.639.588)	(8.013.338)
4.1.	Financijski prihodi	11	355.361	243.176
4.2.	Financijski troškovi	11	4.994.949	8.256.514
5.	DOBIT / (GUBITAK) IZ REDOVNOG POSLOVANJA PRIJE POREZA		2.114.703	45.297.815
6.	POREZ NA DOBIT	12	641.880	8.569.211
7.	DOBIT / (GUBITAK) RAZDOBLJA	13	1.472.823	36.765.735
8.	Dobit/(gubitak) razdoblja pripisana manjinskom interesu			(37.131)
	Zarada po dionici (kuna)		0,09	2,30
8.	Neto dobit/gubitak razdoblja		1.472.823	36.728.605
8.1.	Dobit/(gubitak) s osnova ponovnog vrednovanja financijske imovine raspoložive za prodaju		169.589	(309.793)
8.2.	Odgođena porezna imovina		(33.918)	55.762
9.	SVEOBUHVAATNA DOBIT/(GUBITAK) RAZDOBLJA		1.608.494	36.474.574
9.1.	Pripisana imateljima kapitala matice			36.511.705
9.2.	Pripisana manjinskom (nekontrolirajućem) interesu			(37.131)

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU (ZA GODINU ZAVRŠENU 31.12.2017)

	Opis	Bilješka	2016	2017
I	POSLOVNE AKTIVNOSTI			
1	Dobit /gubitak prije poreza		2.114.702	45.297.816
	Usklađenje za:			
2	Amortizacija nekretnina, postrojenja, opreme		21.993.340	26.652.135
3	Dobici i gubici od prodaje i vrijednosna usklađenja dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine		55.763	1.512.644
4	Dobici i gubici od prodaje i nerealizirani dobici i gubici i vrijednosno usklađenje financijske imovine		65.570	
5	Prihodi od kamata i dividendi		(303.986)	-242.323
6	Rashodi od kamata		3.128.384	3.300.533
7	Rezerviranja		(2.046.046)	2.156.188
8	Tečajne razlike (nerealizirane)		669.834	217.646
9	Trošak poreza na dobit		(641.880)	(8.995.118)
10	Ostala usklađenja za nenovčane transakcije i nerealizirane dobitke i gubitke		(3.159.657)	4.566.996
	Dobit od poslovanja prije promjena radnog kapitala		21.876.025	74.466.517
11	Povećanje / smanjenje zaliha		3.205.639	8.092.578
12	Povećanje / smanjenje kratkotrajnih potraživanja		(19.140.185)	20.683.958
13	Povećanje / smanjenje obveza		11.204.372	-16.960.246
14	Plaćeni porez na dobit		(1.933.178)	664.166
15	Plaćene kamate		(3.022.748)	-2.983.419
16	Povećanje / smanjenje obračunatih prihoda i troškova		(16.479.248)	12.558.019
	NOVČANI TOK OD POSLOVNIH AKTIVNOSTI	33	(4.289.324)	96.521.573
II	INVESTICIJSKE AKTIVNOSTI			
	Kupnja nekretnina, postrojenja, opreme i nematerijalne imovine		(41.844.316)	(36.885.580)
2	Primici od prodaje dugotrajne imovine		19.450	1.650
3	Ulaganje u financijsku imovinu		107.172	-
4	Primljene kamate		228.342	226.436
5	Primljene dividende		24.304	12.821
6	Dani zajmovi		(8.634)	
7	Naplata danih zajmova		188.188	140.446
8	Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti		-	
	NOVČANI TOK OD INVESTICIJSKIH AKTIVNOSTI	33	(41.285.494)	(36.504.227)
III	FINANCIJSKE AKTIVNOSTI			
1	Primici od zaduženja na koju se obračunavaju kamate		40.549.206	11.826.440
2	Otplate zaduženja na koja se obračunavaju kamate		(12.790.239)	(48.213.451)
3	Isplata dividendi		(11.991.045)	(1.438.925)
	NOVČANI TOK OD FINANCIJSKIH AKTIVNOSTI	33	15.767.922	(37.825.937)
IV	UKUPNO SMANJENJE / POVEĆANJE NOVCA (I+II+III)		(29.806.895)	22.191.410
V	STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 01.SIJEČNJA		40.608.876	10.801.981
VI	STANJE NOVCA I NOVČANIH EKVIVALENATA 31.PROSINCA	19	10.801.981	32.993.391

KONSOLIDIRANI IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA KAPITALA

u kunama

	Temeljni kapital	Zakonske rezerve	Rezerve za vlastite dionice	Vlastite dionice	Ostale rezerve	Fer vrijednost financijske imovine raspoložive za prodaju	Zadržani dobitak	Dobit poslovne godine	Ukupno	Manjinski (nekontrolirajući) interes	Ukupno
Stanje na dan 1. siječnja 2016.	168.132.470	7.170.742	12.540.000	(8.055.772)	14.341.700	(164.440)	2.399.434	26.142.608	222.506.741		222.506.742
Dobit/gubitak razdoblja								1.472.824	1.472.824		1.472.824
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju						135.672			135.672		135.672
Isplata udjela u dobiti/dividende					(11.991.045)				(11.991.045)		(11.991.045)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2015.g.		1.235.882			24.906.684		43	(26.142.609)	-		-
Stanje na dan 31. prosinca 2016.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	27.257.339	(28.768)	2.399.477	1.472.822	212.124.192	-	212.124.192
Dobit/gubitak razdoblja								36.765.735	36.765.735	(37.131)	36.728.604
Promjene rezervi fer vrijednosti financijske imovine raspoložive za prodaju						(254.030)			(254.030)		(254.030)
Isplata udjela u dobiti/dividende					(1.438.924)				(1.438.924)		(1.438.924)
Prijenos u pozicije rezervi po godišnjem rasporedu dobit iz 2016.g.					1.453.115		19.707	(1.472.823)	-		-
Pripisano manjinskom interesu										5.000	5.000
Stanje na dan 31. prosinca 2017.	168.132.470	8.406.623	12.540.000	(8.055.772)	27.271.530	(282.798)	2.419.184	36.765.735	247.196.972	(32.131)	247.164.841

Aljoša Pavelin, predsjednik Uprave

Sandra Uzelac, član Uprave

BILJEŠKE UZ KONSOLIDIRANE FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE

1. OPĆI PODACI

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC dioničko društvo Rijeka, Martinšćica bb, Rijeka (dalje „Matica“) upisano je u registarski uložak s matičnim brojem subjekta upisa (MBS) 040000358 kod Trgovačkog suda Republike Hrvatske u Rijeci.

Temeljni kapital Matice iznosi 168.132.470 kuna i podijeljen je na:

- 15.988.060 nematerijaliziranih, redovnih dionica na ime, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna
- 825.187 vlastitih dionica, svaka nominalne vrijednosti 10 kuna

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku Zagreb, Matica ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 – gradnja brodova i plutajućih objekata, matični broj poslovnog subjekta je 03333710, a OIB 27531244647.

Osnovna djelatnost Matice su remont, popravci, preinake i ostale usluge vezane uz brodove i ostale plovne objekte. Matica je registrirana i za ostale djelatnosti: izradu čeličnih konstrukcija, organizaciju građenja brodova, trgovina, inženjering, te za razne ostale usluge.

Na dan 31. prosinca 2017. godine Grupa je imala 515 zaposlenika.

Dioničko društvo BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC Rijeka imatelj je 100% temeljnog uloga u društvu VIKTOR SERVISI d.o.o. Rijeka, Martinšćica bb, i imatelj je 75 % udjela u društvu VL STEEL d.o.o. Rijeka, Radnička 39, pa se stoga navedena Društva uključuju u konsolidaciju.

Temeljem Obavijesti o razvrstavanju poslovnih subjekata prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti Državnog zavoda za statistiku, ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. ima brojčanu oznaku podrazreda 2811– proizvodnja motora i turbina osim motora za zrakoplove i motorna vozila, matični broj poslovnog subjekta je 03767248, a OIB je 06081251984. Ovisno društvo VL Steel d.o.o ima brojčanu oznaku podrazreda 3011 - gradnja brodova i plutajućih objekata, upisano u registarski uložak s matičnim broje subjekta upisa (MBS) 040380038, a OIB je 61711943141.

Osnovna djelatnost povezanog društva VIKTOR SERVISI d.o.o. je popravak i održavanje strojeva i uređaja., dok je djelatnost društva VL STEEL d.o.o obavljanje radova i pružanje usluga u brodogradnji i industriji. Temeljni kapital ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o. iznosi 903.200 kuna, dok temeljni kapital ovisnog Društva VL Steel d.o.o. iznosi 20.000 kuna.

Na dan 31. prosinca 2017. godine Viktor Servisi d.o.o. imalo je 17 zaposlenika, a VL Steel d.o.o. 10 zaposlenika.

Ovisno društvo VIKTOR – SERVISI d.o.o. Rijeka vlasnik je dionica u drugom društvu kapitala, ali s manjinskim udjelom pa se s tog osnova isti ne uključuje u konsolidaciju.

Nadzorni odbor na dan 31.12.2017. godine broji pet članova, a čine ga: Predsjednik Nadzornog odbora gosp. John Karavanić, dopredsjednik Nadzornog odbora gosp. Elvis Pahljina, dok su članovi Nadzornog odbora gospoda Hrvoje Markulinčić, Luka Kolanović te Zoran Košuta kao predstavnik radnika.

U Matici djeluje i Revizorski odbor u sastavu Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković, imenovani od strane Nadzornog odbora.

Upravu Matice na dan 31.12.2017. godine čine dva člana: predsjednik Uprave Aljoša Pavelin i član Uprave Sandra Uzelac.

Vlasnička struktura Matice na dan 31. prosinca 2017. godine bila je :

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	TANKERSKA PLOVIDBA D.D.	6.212.738	36,95
2	ULJANIK D.D.	5.829.785	34,67
3	PRIVREDNA BANKA ZAGREB D.D./SKRBNICKI RACUN	1.367.268	8,13
4	BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC D.D.	825.187	4,91
5	JADROAGENT D.D.	324.766	1,93
6	CERP / REPUBLIKA HRVATSKA	310.636	1,85
7	R.L.E., T.P.	105.211	0,63
8	WEISS BRANKA MARIA	77.308	0,46
9	BILIŠ MARIO	49.155	0,29
10	Ostali	1.711.193	10,18
	Ukupno:	16.813.247	100,00

Konsolidirane financijske izvještaje odobrila je Uprava Matice dana 20. travnja 2018. godine za izdavanje Nadzornom odboru.

2. OSNOVA ZA KONSOLIDACIJU, IZJAVA O USKLAĐENOSTI, OSNOVE IZVJEŠĆIVANJA I SAŽETAK OSNOVNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe za 2017. godinu sastavljeni su u skladu s zakonskim propisima u Republici Hrvatskoj i Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja koji se primjenjuju u Europskoj uniji.

Konsolidirani financijski izvještaji Grupe sastavljeni su uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke nastanka poslovnog događaja po kojem se učinci transakcija priznaju kada su nastali i iskazuju u financijskim izvještajima za razdoblje na koje se odnose, te uz primjenu temeljne računovodstvene pretpostavke vremenske neograničenosti poslovanja.

Primijenjene računovodstvene politike su nepromijenjene u odnosu na prethodnu godinu. Konsolidirani financijski izvještaji su pripremljeni po načelu povijesnog troška, izuzev određenih financijskih instrumenata koji su iskazani po fer vrijednosti.

Financijski izvještaji Grupe sastavljeni su u hrvatskim kunama (HRK) kao mjernoj odnosno izvještajnoj valuti Grupe.

Grupa je sukladno Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja sva devizna potraživanja i obveze, kao i potraživanja i obveze s valutnom klauzulom uskladilo na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca 2017. godine i to:

1 EUR = HRK 7,513648	(31.12.2016. godine 1 EUR = 7,557787 HRK)
1 USD = HRK 6,269733	(31.12.2016. godine 1 USD = 7,168536 HRK)
1 NOK = HRK 0,765589	(31.12.2016. godine 1 NOK = 0,832438 HRK)
1 GBP = HRK 8,467991	(31.12.2016. godine 1 GBP = 8,815802 HRK)

2.1. Novi standardi i dopune standarda koji su primijenjeni i na snazi

Grupa je za svoje izvještajno razdoblje koje započinje 1. siječnja 2017. godine usvojila dolje navedene nove i dopunjene MSFI-jeve koje je odobrila Europska unija i koji su relevantni za financijske izvještaje Grupe:

- izmjene MRS-a 7 „Izvešće o novčanom tijeku“ – „Inicijativa u vezi s objavljivanjem“, usvojene u Europskoj uniji 6. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017.),
- izmjene MRS-a 12 „Porezi na dobit“ – „Priznavanje odgođene porezne imovine po osnovi nerealiziranih gubitaka“, usvojene u Europskoj uniji 6. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017.),
- izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“ proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 8. veljače 2018. godine (izmjene MSFI-ja 12 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, a izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine).

Usvajanje ovih izmjena postojećih standarda nije dovelo do značajnih promjena u financijskim izvještajima Grupe.

Izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS i usvojene su u Europskoj uniji, ali još nisu na snazi

Na datum odobrenja financijskih izvještaja bili su objavljeni, ali ne i na snazi sljedeći novi standardi i tumačenja te izmjene postojećih:

- MSFI 9 „Financijski instrumenti“, usvojen u Europskoj uniji 22. studenoga 2016. (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- MSFI 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ te izmjene MSFI-ja 15 „Datum stupanja MSFI-ja 15 na snagu“, usvojeni u Europskoj uniji 22. rujna 2016. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- MSFI 16 „Najmovi“, usvojen u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene MSFI-ja 4 „Ugovori o osiguranju“ – „Primjena MSFI-ja 9 ‘Financijski instrumenti’ u sprezi s MSFI-jem 4 ‘Ugovori i osiguranju’“, usvojene u Europskoj uniji 3. studenoga 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. ili ona u kojima se MSFI 9 „Financijski instrumenti“ prvi puta primjenjuje),
- izmjene MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“ – pojašnjenje MSFI-ja 15 „Prihodi od ugovora s kupcima“, usvojene u Europskoj uniji 31. listopada 2017. godine (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“ proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta, usvojene u Europskoj uniji 8. veljače 2018. godine (izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, a izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018. godine).

Novi standardi te izmjene i dopune postojećih standarda koje je objavio OMRS i koji još nisu usvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, o čijem usvajanju Europska unija 10. travnja 2018. još nije donijela odluku (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- MSFI 14 „Regulativom propisane razgraničene stavke“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2016.) – Europska komisija odlučila je postupak preuzimanja ovog prijelaznog standarda odgoditi do objave njegove konačne verzije,
- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. Siječnja 2021. godine),
- izmjene MSFI-ja 2 „Plaćanja temeljena na dionicama“ – „Klasifikacija i mjerenje platnih transakcija temeljenih na dionicama“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- izmjene MSFI-ja 9 „Financijski instrumenti“ – „Predujmovi s negativnom naknadom“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene MSFI-ja 10 „Konsolidirani financijski izvještaji“ i MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima I zajedničkim pothvatima“ – „Prodaja odnosno ulog imovine između ulagatelja i njegovog pridruženog subjekta ili zajedničkog pothvata“ te daljnje izmjene (prvotno određeni datum stupanja na snagu odgođen je do dovršetka projekta istraživanja na temu primjene metode udjela),
- izmjene MRS-a 19 „Primanja zaposlenih“ pod naslovom „Izmjene, suženje prava, odnosno isplata iz planova primanja“(na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine),
- izmjene MRS-a 28 „Udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatima“ – „Dugoročna ulaganja u pridružene subjekte i zajedničke pothvate“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.),
- izmjene MRS-a 40 „Ulaganja u nekretnine“ – „Prijenos ulaganja u nekretnine“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- izmjene raznih standarda pod nazivom „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2014.-2016.“ proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (izmjene MSFI-ja 12 primjenjuju se na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2017. godine, a izmjene MSFI-ja 1 i MRS-a 28 na godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- izmjene raznih standarda uslijed „Dorada MSFI-jeva iz ciklusa 2015.-2017.“, proizašle iz projekta godišnje dorade MSFI-jeva (MSFI 3, MSFI 11, MRS 12 i MRS 23), prvenstveno radi otklanjanja nepodudarnosti i pojašnjenja teksta (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.).

Novi standardi te izmjene postojećih standarda koje je objavio OMRS, još neusvojeni u Europskoj uniji

MSFI-jevi trenutno usvojeni u Europskoj uniji ne razlikuju se značajno od propisa koje je donio Odbor za Međunarodne računovodstvene standarde (OMRS), izuzev sljedećih standarda, izmjena postojećih standarda i tumačenja, o čijem usvajanju Europska unija 10 travnja 2018 još nije donijela odluku (datumi stupanja na snagu navedeni u nastavku odnose se na MSFI-jeve u cjelini):

- tumačenje OTMFI-ja (IFRIC-a) br. 22 „Transakcije i predujmovi u stranim valutama“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2018.),
- tumačenje OTMFI-ja (IFRIC-a) br. 23 „Nesigurnost u vezi s primjenom poreznih pravila na porez na dobit“ (na snazi za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019.).

Grupa predviđa da usvajanje navedenih novih standarda te izmjena i dopuna postojećih standarda neće materijalno utjecati na financijske izvještaje Grupe u razdoblju njihove prve primjene.

2.2. Ključne procjene i pretpostavke te neizvjesnosti u pripremi financijskih izvještaja

Pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja Uprava je koristila određene prosudbe i procjene koje utječu na knjigovodstvenu vrijednost imovine i obveza Grupe, objavljivanje potencijalnih stavaka na datum bilance te objavljene prihode i rashode tada završenog razdoblja.

Procjene su korištene, ali ne i ograničene na: obračun i razdoblje amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina, postrojenja i opreme i nematerijalne imovine, procjene umanjena vrijednosti, ispravke vrijednosti zaliha i sumnjivih i spornih potraživanja, rezerviranja za primanja zaposlenih, sudske sporove i garantne rokove. Više detalja o računovodstvenim politikama za ove procjene nalazi se u ostalim dijelovima ove bilješke, kao i ostalim bilješkama uz konsolidirane financijske izvještaje. Budući događaji i njihovi utjecaji ne mogu se predvidjeti sa sigurnošću. Zato računovodstvene procjene zahtijevaju prosudbu, a one korištene pri izradi konsolidiranih financijskih izvještaja su podložne promjenama nastankom novih događaja, stjecanjem dodatnog iskustva, dobivanjem dodatnih informacija i promjenom okruženja u kojemu Grupa posluje. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od procijenjenih.

Osnovne računovodstvene politike primijenjene kod sastavljanja konsolidiranih financijskih izvještaja za 2017. godinu bile su sljedeće:

a) Prihodi

/i/ Prihodi se priznaju danom isporuke roba i/ili usluga, odnosno izdavanjem računa.

/ii/ Prihodi s naslova prodaje proizvoda i usluga priznaju se ukoliko:

- su na kupca preneseni svi veći rizici i koristi od vlasništva nad proizvodima ili robom;
- ne zadržava sudjelovanje u upravljanju do stupnja koji se može povezati s vlasništvom, niti učinkovito kontrolira prodaju proizvoda ili robe;
- je moguće pouzdano utvrditi svotu prihoda;
- je vjerojatno da će se prodani proizvodi ili robe naplatiti, te
- ako je moguće pouzdano utvrditi troškove koji su nastali ili koji će nastati u vezi s prodajom.

/iii/ Prihodi s naslova prodaje usluga čiji je ishod moguće pouzdano utvrditi obračunavaju se prema stupnju dovršenosti transakcije na dan bilance. Prihodi s naslova pruženih usluga se priznaju ako se:

- iznos prihoda može pouzdano utvrditi i postoji vjerojatnost naplate
- može pouzdano utvrditi stupanj dovršenosti transakcije;
- mogu pouzdano utvrditi troškovi nastali u vezi s tim uslugama i troškovi potrebni za dovršenje usluga.

U slučaju utvrđivanja prihoda s naslova prodaje usluga prema stupnju dovršenosti ugovornih aktivnosti na datum bilance. Prihodi se priznaju po pojedinom ugovoru, u skladu s metodom stupnja dovršenosti ugovora, kad je moguće utvrditi postotak dovršenosti s razumnom mjerom sigurnosti, jasno identificirati nastale troškove te sa sigurnošću utvrditi:

- ukupne prihode, i
- ukupne troškove do dovršenja ugovora.

Kada ishod ugovora o izgradnji nije moguće pouzdano procijeniti prihodi se priznaju samo do iznosa nastalih troškova ugovora za koje je vjerojatno da će biti nadoknađeni, a troškovi iz ugovora priznaju se u trenutku nastanka.

Stupanj dovršenosti ugovora se određuje prema ukupnim troškovima materijala, rada i ostalim troškovima nastalim do datuma bilance koji se mogu pripisati ugovoru, u odnosu na ukupne procijenjene troškove za svaki pojedini ugovor o izgradnji.

Kada se pouzdano može procijeniti gubitak po ugovoru o izgradnji, predviđeni gubitak odmah se priznaje u računu dobiti i gubitka.

Državne potpore priznaju se u prihode onog razdoblja u kojem će nastati s njima povezani troškovi, pod uvjetom da:

- su zadovoljeni uvjeti uz koje se potpore daju
- je vjerojatno da će potpore biti primljene.

Financijski prihodi uključuju prihode od kamata na uložena sredstva, pozitivne tečajne razlike, prihode od dividendi i druge prihode od financiranja.

Prihodi od kamata priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, uzimajući u obzir stvarni prinos na ustupljena sredstva, sukladno potpisanim ugovorima.

b) Rashodi

Politika rashoda vodi se na način da se obračunskim sustavom računovodstva utvrđuju rashodi koji su primjenjivi za priznavanje u obračunu financijskog rezultata tekuće godine.

U politici priznavanja rashoda potrebno je pridržavati se sljedećih kriterija:

- rashodi imaju za posljedicu smanjenje sredstava ili povećanje obveza što je moguće pouzdano izmjeriti;
- rashodi imaju izravnu povezanost između nastalih troškova i pozicija prihoda;
- kada se očekuje postizanje prihoda u više slijedećih obračunskih razdoblja, priznavanje rashoda obavlja se postupkom razumne alokacije na obračunska razdoblja;
- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju kada izdatak ne ostvaruje buduću ekonomsku korist, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija u bilanci;
- rashod se odmah priznaje u obračunskom razdoblju i onda kada je nastala obveza, a nema uvjeta da se prizna kao imovinska pozicija.

Gubici koji udovoljavaju pojmu rashoda u obračunu se izjednačuju s rashodima. U tom slučaju gubici se ne moraju povezivati s nastalim приходima. Gubici se pokrivaju приходima obračunskog razdoblja.

Financijski troškovi uključuju rashode za kamate po kreditima i zajmovima, diskonte pri prodaji vrijednosnih papira i potraživanja prije njihovog dospijea, kamate zbog odgode plaćanja obveza, negativne tečajne razlike, gubitke od prodaje dionica i poslovnih udjela i druge troškove financiranja.

Troškovi financiranja priznaju se na vremenski proporcionalnoj osnovi, tj. u razdoblju u kojem su nastali. Negativne tečajne razlike se ne kapitaliziraju, već se uključuju u rashode razdoblja.

c) Financijski rezultat i porez na dobit

Dobit/gubitak prije oporezivanja utvrđuje se na način da se od ukupno ostvarenih računovodstvenih prihoda oduzmu računovodstveni rashodi.

Obveza poreza na dobit (tekući porez) utvrđuje se u skladu s važećim odredbama Zakona o porezu na dobit.

d) Dugotrajna nematerijalna imovina

Dugotrajna nematerijalna imovina obuhvaća nenovčana sredstva koja se mogu identificirati i bez fizičkog obilježja. Sredstva dugotrajne nematerijalne imovine priznaju se ukoliko:

- je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi koje se mogu pripisati imovini pritjecati u grupu,
- trošak nabave te imovine može se pouzdano utvrditi, te
- pojedinačna nabavna vrijednost sredstva je veća od 3.500 kuna.

U suprotnom se izdaci evidentiraju kao rashodi tekućeg razdoblja.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalno sredstvo evidentira se po njegovu trošku nabave umanjeno za ispravak vrijednosti (akumuliranu amortizaciju) i za akumulirane gubitke od umanjenja.

Sredstva nematerijalne imovine isključuju se iz bilance u slučaju prestanka korištenja (prodaje ili rashodovanja) ili kada se od njih više ne očekuje pritjecanje budućih ekonomskih koristi. Dobitci ili gubitci od otuđenja ili povlačenja nematerijalne imovine priznaju se kao prihod ili rashod tekućeg razdoblja.

Sredstva nematerijalne imovine amortiziraju se za svako sredstvo pojedinačno primjenom linearne (ravnomjerne) metode po stopi 5-25% godišnje.

/i/ Trošak amortizacije evidentira se od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne nematerijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu nematerijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne nematerijalne imovine bila u upotrebi.

e) Dugotrajna materijalna imovina

Dugotrajnu materijalnu imovinu čine nekretnine, postrojenja i oprema koju Grupa:

- posjeduje i s njom se koristi u obavljanju djelatnosti, obavljanju administrativnih poslova i iznajmljivanju drugima;
- nabavlja ili izgrađuje s namjerom da se neprekidno upotrebljava;
- ne prodaje u redovnom tijeku poslovanja, a očekuje se da će se ta imovina koristiti dulje od jednog razdoblja.

Sredstva dugotrajne materijalne imovine priznaju se kao imovina:

- ako je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi povezane sa sredstvom pritjecati u grupu,
- trošak sredstva može se pouzdano izmjeriti, te
- je pojedinačna vrijednost sredstva veća od 3.500 kuna i vijek upotrebe duži od godine dana (čl.12. Zakona o porezu na dobit).

Iznimno, ako je pojedinačna vrijednost sredstva manja od 3.500 kuna, a nedvojbeno se ocijeni da je rok upotrebe sredstva duži od godine dana, smatra se dugotrajnom materijalnom imovinom i jednokratno se otpisuje na teret troška razdoblja. Sredstva dugotrajne materijalne imovine manja od 3.500 kuna i s vijekom upotrebe kraćim od godine dana evidentiraju se kao sitan inventar, te jednokratno otpisuju prilikom stavljanja sredstva u upotrebu.

Dugotrajna materijalna imovina prilikom nabave u poslovnim knjigama iskazuje se po trošku nabave.

Za predmete i usluge izrađene u vlastitoj režiji i uključene u korištenje kao predmeti materijalne imovine utvrđuju se njihovi troškovi nabave u visini cijene proizvodnje, uz uvjet sa ona ne prelazi neto tržišnu vrijednost. U ovu vrijednost ne uključuju se interni profiti, neuobičajene vrijednosti otpada materijala, rada i drugih sredstava.

Cijena proizvodnje utvrđuje se sukladno odrednicama MRS-a 2 – Zalihe. Naknadni izdaci uključuju se u knjigovodstvenu vrijednost imovine ili se, po potrebi, priznaju kao zasebna imovina samo ako će imati buduće ekonomske koristi od spomenute imovine, te ako se trošak imovine može pouzdano mjeriti. Nakon početnog priznavanja kao imovine, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po trošku umanjenom za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja. Osnovicu za obračun amortizacije čini trošak nabave (bruto knjigovodstvena vrijednost) pojedinačnog sredstva.

Predmet postrojenja i opreme povlači se iz uporabe i rashoduje se kad se od njega više ne očekuju koristi, a nema tržišnu upotrebnu vrijednost.

Ako je u tijeku uporabe predmet stalne imovine oštećen ili povučen iz aktivne uporabe, sredstvo se amortizira do kraja mjeseca u kojem je povučeno iz aktivne uporabe.

Ako je njegova neto knjigovodstvena vrijednost veća od svote koja se može postići prodajom predmeta, u tom slučaju se s razlikom terete troškovi u trenutku prodaje imovine (evidentiranje po neto principu).

U slučaju da je ostvarena prodajna cijena veća od knjigovodstvene vrijednosti, razlika se evidentira kao prihod tekućeg razdoblja (evidentiranje po neto principu).

/i/ Obračun amortizacije provodi se za svako sredstvo pojedinačno, prema linearnoj metodi po stopama prikladnim za otpis nabavne vrijednosti kroz procijenjeni korisni vijek trajanja imovine. Zemljište i sredstva u izgradnji se ne amortiziraju.

Za obračun amortizacije Grupa koristi slijedeće stope:

• građevinski objekti	2,5 -10%
• plovni objekti	2,5-5%
• dizalice i postrojenja	6,67-10%
• proizvodna oprema	10-12%
• prijevozna sredstva	20%
• uredska, informatička i srodna oprema	10-20%

Grupa redovno procjenjuje korisni vijek upotrebe dugotrajne materijalne imovine te na temelju donesene odluke Uprave koristi i zakonsku mogućnost primjene ubrzanih stopa amortizacije.

Obveza obračuna amortizacija i priznavanje troška amortizacije započinje od prvog dana mjeseca koji slijedi nakon mjeseca u kojem je sredstvo dugotrajne materijalne imovine stavljeno u upotrebu.

Trošak amortizacije za prodanu, darovanu, na drugi način otuđenu ili uništenu dugotrajnu materijalnu imovinu priznaje se kao rashod do kraja mjeseca u kojem su sredstva dugotrajne materijalne imovine bila u upotrebi. Dugotrajna se imovina, i nakon što je u cijelosti otpisana, zadržava u evidenciji i iskazuje u bilanci do trenutka prodaje, darovanja, drugog načina otuđenja ili uništenja.

f) Dugotrajna financijska imovina

Dugotrajna financijska imovina predstavlja ulaganje novca, stvari i ustup prava s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje u razdoblju dužem od jedne godine.

Računovodstvena politika i postupci razlikuju se ovisno o tome jesu li ulaganja proizašla iz:

- ulaganja u participacije kod drugih do 20% glasačke moći;
- ulaganja u pridružena društva (udio 20% - 50%);
- ulaganja s temelja poslovnih odnosa s partnerima putem tržišta.

Početno ulaganje u pridružena i ovisna društva evidentira se u visini troškova nabave uvećano za transakcijske troškove. Na dan izrade financijskih izvještaja ova se ulaganja evidentiraju zavisno od visine udjela u ovim pridruženim društvima.

g) Zalihe

Zalihe sirovina i potrošnog materijala vrednuju se prema nabavnoj vrijednosti (po principu prosječne ponderirane cijene) ili neto utrživoj vrijednosti, ovisno o tomu koja je niža.

Smanjenje vrijednosti zaliha provodi se na teret rashoda tekućeg razdoblja i to na osnovi procjene stručnih službi o oštećenosti, dotrajalosti zaliha, te u slučajevima kada je nadoknadiva vrijednost (vrijednost koja se može realizirati prodajom ili uporabom tih zaliha) manja od nabavne vrijednosti.

Ukoliko stručne službe procijene da je neizvjesna uporaba nekih zaliha u budućim ugovorima, odnosno da se neki proizvodi na zalihama neće moći utrošiti u proizvodnji, vrši se otpis zaliha na teret rashoda tekućeg razdoblja. Kada i ukoliko više ne postoje okolnosti koje su uvjetovale ranije smanjenje vrijednosti tj. otpisivanje zaliha, vrijednost zaliha treba se povećati najviše do troška nabave, odnosno do vrijednosti koja se može realizirati i kao takva troši u redovnoj proizvodnji.

Sitan inventar i alat otpisuju se u cijelosti prilikom stavljanja u uporabu.

Zalihe koje se pri manipulaciji i skladištenju oštete, kao i zalihe koje izgube uporabnu vrijednost, utvrđuju se putem inventurnih postupaka ili posebnim povjerenstava te uz odobrenje odgovorne osobe, a u visini dopuštenih otpisa propisanih po Pravilniku o kalu, rasipu, kvaru i lomu i odobrenju Porezne uprave, otpisuju se na teret redovnih troškova poslovanja.

Ukoliko Matica do konca obračunskog razdoblja ne dovrši započeti ugovor na dan bilance evidentira vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku.

Vrijednost proizvodnje u tijeku iskazuje se po stvarnim troškovima koji se mogu pripisati pojedinom ugovoru. Stvarni troškovi obuhvaćaju direktne i indirektne troškove proizvodnje nastale do datuma bilance i to:

- varijabilne i fiksne direktne troškove proizvodnje koji se mogu izravno pripisati pojedinom ugovoru na razumnoj osnovi, kao što su troškovi izravno ugrađenog materijala, direktan rad i usluge drugih osoba izravno uključene u pružanje usluga
- varijabilne i fiksne opće troškove proizvodnje koji se prema ključu, odnosno u proporciji s direktnih troškovima raspoređuju na pojedine ugovore, odnosno pripisuju vrijednosti zaliha proizvodnje u tijeku na temelju normalnog kapaciteta (normalno ostvarivi kapacitet u uobičajenim uvjetima poslovanja kroz određeno razdoblje).

Ukupni iznos iskazanih troškova proizvodnje u tijeku umanjuju rashode razdoblja, odnosno priznaju se u rashode razdoblja istovremeno s priznavanjem prihoda u trenutku dovršetka radova i primopredaje ukupnog posla.

Trošak odnosno vrijednost zaliha proizvodnje u tijeku ne uključuje profit ni opće troškove poslovanja i administrativne troškove koji se ne mogu pripisati pružanju usluga, već terete rashod razdoblja u kojem su nastali.

h) Potraživanja

Potraživanja od kupaca, države, zaposlenih i drugih pravnih i fizičkih osoba iskazuju se u poslovnim knjigama na temelju uredne isprave o nastanku poslovnog događaja i podatka o njegovoj vrijednosti.

Potraživanja od kupaca iz inozemstva izražena u ispravi u inozemnim sredstvima plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan evidentiranja potraživanja. Prilikom naplate potraživanja nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda Grupe.

Otvorena potraživanja od kupaca iz inozemstva na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode.

Povećanje potraživanja za kamatu utemeljuje se na ugovoru i obračunima zateznih kamata po zakonskoj stopi. Usklađivanje vrijednosti potraživanja obavlja se temeljem saznanja da potraživanje nije u roku naplaćeno, odnosno da je nenaplativo i da je utuženo. Odluku o usklađivanju vrijednosti potraživanja donosi Uprava. Usklađivanje vrijednosti potraživanja iskazuju se u računu dobiti i gubitka Grupe.

i) Kratkotrajna financijska imovina

Kratkotrajnu financijsku imovinu čine ulaganja novca, stvari, ustupljenih prava i odobrenih robnih kredita s ciljem stjecanja prihoda, a čije se vraćanje očekuje najduže do jedne godine.

Kratkotrajna financijska ulaganja do jedne godine iskazuju se u poslovnim knjigama po trošku ulaganja. Vrijednost se utvrđuje za pojedina ulaganja.

Usklađivanje vrijednosti kratkotrajne financijske imovine obavlja se nakon saznanja o većem riziku vraćanja ove imovine i nakon utuženja. Odluku donosi Uprava.

j) Novac i novčani ekvivalenti

Novac i novčani ekvivalenti uključuju sredstva na računima banaka, novac u blagajnama, te kratkoročne depozite kod banaka s ugovorenim dospijećem do 3 mjeseca. Stanje novca na računima kod banaka i u blagajni iskazuje se u nominalnoj vrijednosti izraženoj u hrvatskoj valutnoj jedinici. Devizna sredstva na računima i u blagajni preračunavaju se na srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan bilance.

Tečajne razlike proizašle s naslova uskladbe deviznih sredstava sa srednjim tečajem HNB-a evidentiraju se kao prihodi/rashodi tekućeg razdoblja.

k) Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i obračunati prihodi

Izdaci kojima su plaćeni troškovi što se odnose na buduća razdoblja iskazuju se prema visini svote navedene u urednoj ispravi o nastalom poslovnom događaju.

Nepodudarnost razdoblja obračuna unaprijed plaćenih troškova na kraju godine stvara saldo koji se kao bilančna pozicija prenosi u sljedeće obračunsko razdoblje.

Ostvareni prihodi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao potraživanja, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja dokazuje nastali poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u sljedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune potraživanja kada se za to steknu uvjeti.

l) Kapital

Kapital je vlastiti izvor financiranja imovine i izražava se temeljem odredbi Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja kao ostatak imovine nakon odbitka svih obveza.

Upisani kapital iskazuje se u svoti koja je upisana u sudski registar prilikom osnivanja, odnosno promjene upisa vrijednosti kapitala u trgovačkom registru.

Politika iskazivanja pričuva ostvaruje se zavisno od temelja njihova oblikovanja i politike Grupe (zakonske, statutarne i sl.).

m) Rezerviranja

Rezerviranja se priznaju samo onda ako Grupa ima sadašnju obvezu kao rezultat prošlog događaja i ako je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi, te ako se pouzdanom procjenom može utvrditi iznos obveze. Rezerviranja se preispituju na svaki datum bilance i usklađuju prema najnovijim najboljim procjenama.

Priznaju se kao rashod rezerviranja za rizike i troškove na temelju zakona ili drugog propisa i rezerviranja uvjetovana ugovorima kao što su rezerviranja za otpremnine, rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, rezerviranja za troškove u jamstvenim rokovima i rezerviranja za troškove po započetim sudskim sporovima.

n) Dugoročne obveze

Dugoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom ili ugovorom o stvaranju obveza. Pod dugoročnim se obvezama podrazumijevaju obveze s rokom podmirenja dužim od 12 mjeseci od datuma izrade financijskih izvještaja. Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

o) Kratkoročne obveze

Kratkoročne obveze iskazuju se u poslovnim knjigama u vrijednosti nastale poslovne promjene dokazane urednom ispravom i ugovorom o stvaranju obveza. Kratkoročne obveze predstavljaju obveze s rokom dospjeća kraćim od 12 mjeseci. Klasifikacija dugoročnih i kratkoročnih obveza provodi se na svaki dan bilance.

Kratkoročne obveze iskazane u inozemnim sredstvima, te uz deviznu klauzulu plaćanja iskazuju se i u hrvatskoj valutnoj jedinici preračunatoj po srednjem tečaju HNB na dan evidentiranja obveza.

Prilikom podmirenja ovih obveza, nastale razlike s naslova tečajnih razlika knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda.

Otvorene obveze iskazane u stranoj valuti, na dan bilance svode se po srednjem tečaju HNB-a na bilančnu vrijednost, a nastale razlike knjiže se u korist prihoda ili terete rashode. Troškovi najma i iskazuju se kao rashod razdoblja u kojem su nastali.

p) Odgođeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja

Nastali troškovi tekućeg razdoblja za koje nisu ispostavljeni računi, ili nedostaje dokumentacija za njihovo knjiženje, a moguće je utvrditi njihovu visinu (npr. zakupnina, troškovi revizije na osnovu ugovora) iskazuju se u bilanci kao odgođena plaćanja troškova, budući da će obveza njihovog plaćanja nastati u budućem obračunskom razdoblju. Ostvareni troškovi za koje nema elemenata da se evidentiraju kao obveza, iskazuju se prema obračunskoj svoti navedenoj u ispravi koja predviđa poslovni događaj, te se prenose kao bilančna pozicija u slijedeće obračunsko razdoblje u kojem se prenose na račune obveza kada se za to steknu uvjeti. Naplaćeni prihodi koji nemaju uvjete za priznavanje u tekućem razdoblju, odgađaju se za buduća razdoblja.

3. PRIHODI OD PRODAJE

	u kunama	
	2016	2017
Prihod od pruženih usluga na domaćem tržištu	11.068.764	16.298.966
Prihod od pruženih usluga na inozemnom tržištu	248.492.008	463.671.861
Prihod od prodaje usluga - sudjelujući interes	2.575.475	1.276.668
Ukupno	262.136.247	481.247.495

Po vrsti pruženih usluga prihodi od prodaje usluga sastoje se od:

	u kunama		
	Domaće tržište	Strano tržište	Ukupno
Popravci brodova	13.936.294	135.762.410	149.698.704
Popravci brodova - sudjelujući interes	1.276.668	-	1.276.668
Offshore platforme	138.027	13.156.068	13.294.095
Rekonstrukcije i preinake	-	307.807.515	307.807.515
Ostale usluge	2.224.645	6.945.868	9.170.513
Ukupno	17.575.634	463.671.861	481.247.495

4. OSTALI PRIHODI

	u kunama	
	2016	2017
Prihodi od prodaje materijala	3.052.914	3.750.790
Prihodi od prodaje materijala - sudjelujući interes	976	0
Prihodi od najma	814.800	884.114
Prihodi od najma - sudjelujući interes	1.034	0
Prihod od ukidanja dugoročnih rezerviranja	3.046.831	1.170.030
Prihodi od naplaćenih šteta	47.017	17.848
Prihodi od naplaćenih sumljivih i spornih potraživanja	792.834	6.923
Dobit od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme	19.601	1.650
Prihodi od otpisanih obveza	204.624	0
Naknadno utvrđeni prihodi proteklih godina	485.671	15.720
Prihodi od potpora	-	22.200
Ostali prihodi	3.900.460	757.560
Ostali prihodi - sudjelujući interes	-	160
Prihodi na temelju upotrebe vlastitih proizvoda, robe i usluga	28.754.188	26.685.715
Ukupno	41.120.950	33.312.710

Prihodi od ukidanja dugoročnih rezerviranja iskazani u tekućem razdoblju odnose se na ukidanje rezerviranja za naknade neiskorištenih godišnjih odmora radnika i Matice i ovisnog društva Viktor Servisi za 2016. godinu i rezerviranja za sudske sporove, koje su rezervacije bile iskazane na dan 31.12.2016. godine.

Godišnji odmori koji su preostali na dan 31.12.2016. godine, kako u Matici tako i u ovisnom društvu iskorišteni su i troškovno su teretili prvo polugodište 2017. godine.

5. MATERIJALNI TROŠKOVI I TROŠKOVI PRODANE ROBE

	u kunama	
	2016	2017
Troškovi sirovina i materijala		
Utrošene sirovine i materijal	36.482.890	61.176.577
Utrošena energija	11.729.423	14.512.735
Trošak sitnog inventara i rezervnih dijelova	617.210	719.369
Ukupno sirovine i materijal	48.829.523	76.408.681
Ostali vanjski troškovi		
Prijevozne usluge, tr.telefona, poštarine i slično	647.102	747.160
Usluge na izradi proizvoda	79.700.691	153.857.080
Usluge subliferacije	34.659.951	80.889.564
Usluge održavanja	13.719.209	14.498.628
Troškovi zakupnina	1.884.379	4.957.527
Intelektualne usluge	1.398.370	1.792.072
Ostale usluge	2.235.058	1.983.509
Ukupno ostali vanjski troškovi	134.244.760	258.725.540
Sveukupno materijalni troškovi	183.074.283	335.134.221

Usluge na izradi proizvoda predstavljaju troškove podugovarača u proizvodnim aktivnostima Grupe. Usluge subliferacije predstavljaju usluge trećih koje se u pravilu odvijaju izvan lokacije Grupe ili se obavljaju sredstvima pružatelja usluga.

U 2017. godini troškovi revizije financijskih izvještaja Matice iznosili su 125.000 kuna, troškovi usluga poreznog savjetovanja iznosili su 49.000 kuna, troškovi usluga savjetovanja iz područja off shore djelatnosti iznosili su 67.964 kune, a Matica je u 2017. godini imala i troškove financijskog i pravnog dubinskog snimanja u visini od 290.554 kuna. Sve navedene usluge Matici su pružile različite domaće pravne osobe.

Troškovi pravnog zastupanja Matice u 2017. godini iznosili 356.231 kunu, od kojih se 294.279 kn odnosi na usluge domaćih odvjetnika, a preostalih 61.952 kune na usluge stranih odvjetnika.

Revizija financijskih izvještaja ovisnih društava iznosila je 22.000 kuna, i to 12.000 kuna za društvo Viktor Servisi, te 10.000 kuna za društvo VL Steel. Usluge odvjetnika pružene ovisnom društvu VL Steel iznosile su 3.000 kuna.

6. TROŠKOVI OSOBLJA

	<i>u kunama</i>	
	2016	2017
Neto plaće i nadnice	38.317.597	40.828.034
Porezi i doprinosi iz plaća	16.114.243	16.239.462
Doprinosi na plaće	10.113.796	10.586.083
Otpremnine	176.000	152.000
Naknade zaposlenicima (putni troškovi, dnevnice, prig.nagrade)	5.293.829	5.467.864
Ukupno	70.015.465	73.273.443

7. AMORTIZACIJA

	<i>u kunama</i>	
	2016	2017
Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme	21.993.340	26.652.135
Ukupno	21.993.340	26.652.135

Stopa otpisanosti imovine u upotrebi na koncu 2017.godine iznosi 65%.

8. VRIJEDNOSNO USKLAĐIVANJE

Matica je u 2017. godini izvršila vrijednosno usklađivanje imovine u ukupnom iznosu od 4.525.953 kune, koja se odnose na ispravak vrijednosti nenaplaćenih potraživanja od kupaca za koja postoji neizvjesnost u naplati (2.476.301 kunu), usklađivanje vrijednosti zaliha materijala (535.358 kuna), te portalne dizalice u pripremi, nabavljene za investicijski projekt koji je odgođen, a protekom vremena knjigovodstvena vrijednost dizalica nadmašila je njezinu tržišnu vrijednost (1.514.294 kune).

9. REZERVIRANJA

Grupa je za 2017. godinu izvršila rezerviranja za troškove neiskorištenih godišnjih odmora u iznosu od 2.292.120 kuna. Iznos rezerviranja je zbog visoke zaposlenosti u 2017. godini i nemogućnosti iskorištenja godišnjih odmora značajnije veći u odnosu na 2016. godinu kada je iznosio 1.000.786 kuna.

Rezerviranja za sudske sporove započete u 2017. godini iznose 1.089.891 kuna i u cijelosti se odnose na sporove koje vodi Matica. Matica je izvršila i rezerviranja za troškove za objekte u iznosu od 79.962 kune.

10. OSTALI TROŠKOVI I OSTALI POSLOVNI RASHODI

	<i>u kunama</i>	
	2016	2017
Reprezentacija i darovanja	1.401.067	2.385.382
Premija osiguranja	5.135.015	4.513.888
Bankarske usluge	681.173	544.807
Porezi i doprinosi koji ne ovise o rezultatu	2.206.426	2.881.364
Ostali troškovi	2.420.943	2.827.859
Ukupno	11.844.624	13.153.300

Ostali poslovni rashodi iznose u 2017. godini 1.680.051 kunu, od kojih se najveći iznos odnosi na neotpisanu vrijednost rashodovane dugotrajne imovine Matice (1.405.419 kuna). Preostali iznos odnosi se na manjkove materijala i materijalne imovine, te na ostale poslovne rashode Matice, a na ovisno društvo odnosi se svega 260 kuna ostalih poslovnih rashoda.

11. FINANCIJSKI TROŠKOVI I PRIHODI

	u kunama	
	2016	2017
Financijski prihodi		
Kamate	277.450	230.355
Prihodi od prodaje vrijednosnih papira i dividendi	77.911	12.821
Neto dobiti od tečajnih razlika	-	-
Ukupno financijski prihodi	355.361	243.176
Financijski rashodi		
Kamate	3.128.384	3.300.708
Neto gubici od tečajnih razlika	1.866.565	4.955.805
Ukupno financijski rashodi	4.994.949	8.256.513
Neto financijski (troškovi)/prihodi	(4.639.588)	(8.013.337)

12. POREZ NA DOBIT

Grupa je za razdoblje od 01.01. - 31.12.2017. godine ostvarila dobitak kao razliku prihoda i rashoda u visini od 45.297.816 kuna. Porez na dobit iznosi 8.569.211 kuna, a dobit nakon oporezivanja iznosi 36.728.605 kuna. Ovisna društva Viktor Servisi i VL steel poslovnu godinu 2017. završili su sa gubitkom.

13. ZARADA PO DIONICI

	u kunama	
	2016	2017
Dobit razdoblja	1.472.823	36.765.735
Dionice isključujući vlastite dionice	15.988.060	15.988.060
Zarada/(gubitak) po dionici	0,09	2,30

14. DUGOTRAJNA MATERIJALNA I NEMATERIJALNA IMOVINA

OPIS	Zemljište	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Alati, pogonski inventar i transportna imovina	Materijalna imovina u pripremi	Predumjovi za materijalnu imovinu	Ukupno materijalna imovina	Nematerijalna imovina	Nematerijalna imovina u pripremi	UKUPNO
NABAVNA VRIJEDNOST										
Saldo										
01.01.2017.	12.504.214	70.251.516	612.800.822	74.165.737	7.347.528	1.471.486	778.541.303	13.858.740	79.464	792.479.507
Aktiviranje MI u pripremi i predumjova			35.638.802	2.349.201	(35.647.744)	(2.340.259)	-	4.391.182	(4.391.182)	-
Nabavke tijekom godine					35.720.567	936.698	36.657.265	-	226.665	36.883.930
Prodaja, rashodovanje i umanjnjenj vrijednosti tijekom godine		-	(5.631.138)	(532.826)	(2.572.769)		(8.736.733)	-	-	(8.736.733)
Prijenos					(4.085.053)		(4.085.053)		4.085.053	-
STANJE										
31.12.2017.	12.504.214	70.251.516	642.808.486	75.982.112	762.529	67.926	806.461.836	18.249.922	-	820.626.705
ISPRAVAK VRIJEDNOSTI										
Stanje										
01.01.2017.	6.958.527	65.495.710	367.718.110	68.075.236	-	-	508.247.583	6.518.095	-	514.765.678
Amortizacije tijekom godine		257.224	21.230.459	2.012.354			23.500.037	3.152.096		26.652.133
Prodaja i rashodovanje tijekom godine		-	(5.328.563)	(486.205)			(5.814.768)	-	-	(5.814.768)
Višak, manjak, usklađenja				(2.338)						
STANJE										
31.12.2017.	6.958.527	65.752.934	383.620.006	69.599.047	-	-	525.930.514	9.670.191	-	535.600.705
SADAŠNJA VRIJEDNOST										
01.01.2017.	5.545.687	4.755.806	245.082.712	6.090.501	7.347.528	1.471.486	270.293.720	7.340.645	79.464	277.713.829
SADAŠNJA VRIJEDNOST										
31.12.2017.	5.545.687	4.498.582	259.188.480	6.383.065	762.529	67.926	276.446.269	8.579.731	-	285.026.000

15. ULAGANJA PRIDRUŽENA DRUŠTVA I VRIJEDNOSNE PAPIRE

Matica posjeduje 5.000 dionica Uljanika d.d. koje su u poslovnim knjigama Matice evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 450.000 kuna. Na dan 31.12.2017. godine Matica je izvršila vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 40.800 kuna.

Matica posjeduje i 6.153 dionica društva Tankerska next generation d.d. koje su u poslovnim knjigama Matice evidentirane po nominalnoj vrijednosti od 399.945 kuna. Na dan 31.12.2017. godine Matica je izvršila vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 332.262 kune.

Ovisno društvo posjeduje dionice 3.720 dionica Valamar Riviera d.d. Poreč, koje su u poslovnim knjigama evidentirane po nominalnoj vrijednosti u iznosu od 37.200 kuna. Na dan 31.12.2017. godine ovisno društvo je izvršilo vrijednosno usklađenje navedenih dionica u skladu sa obavijesti Središnjeg klirinškog depozitnog društva d.d. Zagreb, tako da iskazana vrijednost navedenih dionica iznosi 162.750 kuna.

16. FINANCIJSKA IMOVINA

Dugotrajna financijska imovina u iznosu od 8.487.114 kuna odnosi se na novčani depozit po dugoročnom kreditu za financiranje razvoja u iznosu od 8.265.012 kuna, te na jamčevinu u iznosu od 222.102 kune, a sve se odnosi na Maticu.

Kratkotrajna financijska imovina Grupe iznosi 57.640 kuna, od kojih se 17.640 kuna odnosi na date pozajmice Matice, a 40.000 kuna na date pozajmice ovisnog društva Viktor Servisi d.o.o.

17. ZALIHE

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
Materijal	21.286.837	16.026.391
Materijal na putu	-	486
Proizvodnja u tijeku	6.418.140	3.050.164
Sitni inventar	8.101.768	8.435.144
Ispravak vrijednosti sitnog inventara	(8.101.768)	(8.435.144)
Ukupno	27.704.977	19.077.041

Od ukupnog iznosa zaliha Grupe svega 55.065 kuna odnosi se na zalihe ovisnog društva Viktor Servisi. Popisom zaliha materijala Matice na dan 31.12.2017. godine i kvalitativnim pregledom zaliha na stanju, utvrđeno je da postoje zalihe za koje nije izvjesno da će se redovito trošiti u daljnjem proizvodnom procesu, prvenstveno zbog utvrđenog slabijeg obrtaja tih zaliha i iz razloga što je dio zaliha bio nabavljan za potrebe posebnih projekata pa nije izvjesno da će u skoroj budućnosti postojati namjena za njihovo trošenje. Stoga je Društvo izvršilo usklađenje vrijednosti zaliha u vrijednosti 535.358 kuna.

Proizvodnja u tijeku odnosi se na 3 nedovršena projekta remonta brodova, koje je imala Matica koncem godine.

18. POTRAŽIVANJA OD KUPACA I OSTALA POTRAŽIVANJA

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
Potraživanje od kupaca - neto	44.687.773	47.730.681
Potraživanje od kupaca – sudjelujući interes	1.780.321	176.846
Potraživanje od zaposlenika	37.799	12.584
Potraživanje od države	13.140.282	6.556.021
Unaprijed plaćeni troškovi	16.588.713	2.956.567
Dani predujmovi	21.375.149	406.607
Ostala potraživanja	16.764	19.149
Ukupno	97.626.801	57.858.455

Starosna struktura dospjelih potraživanja od kupaca:

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
1-90 dana	45.008.466	47.034.255
91-180 dana	850.231	199.580
181-365 dana	151.573	477.810
Preko 365 dana	457.824	195.881
Ukupno	46.468.094	47.907.527

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
HRK	3.251.157	6.075.675
EUR	30.054.852	17.503.459
USD	13.162.085	24.328.393
Ukupno	46.468.094	47.907.527

19. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
Novac u banci	6.844.575	14.612.333
Novac u blagajni	13.969	18.968
Depoziti	3.943.437	18.362.090
Ukupno	10.801.981	32.993.391

20. GLAVNICA I REZERVE

- (i) Na dan 31. prosinca 2017. godine odobren, izdan i uplaćen dionički kapital Matice obuhvaćao je 16.813.247 redovnih dionica. Sve dionice imaju nominalnu vrijednost od 10 kuna, te dionički kapital iznosi 168.132.470 kuna.

Vlasnici redovnih dionica imaju pravo na dividendu, te na jedan glas po dionici na Skupštini Matice. Matica je u 2017. godini isplatila dividendu za dobit ostvarenu za 2016. godinu u visini 0,09 kuna po dionici (u 2015. godini 0,75 kuna po dionici). U godinama prije 2015. nije bilo isplate dividende.

- (ii) Na dan 31. prosinca 2017. godine, Matica je imala u vlasništvu 825.187 vlastitih dionica (31. prosinca 2016.: 825.187). Vlastite dionice predstavljaju 4,91% dioničkog kapitala.

- (iii) Na dan 31. prosinca 2017. godine zakonske rezerve Matice iznose 8.406.624 kune (2016.: 8.406.624 kuna). Zakonska rezerva je nastala u skladu sa hrvatskim zakonima koji zahtijevaju da se 5% dobiti za godinu prenese u ovu rezervu sve dok ona ne dosegne 5% izdanog dioničkog kapitala. Odlukom skupštine Matice dobit ostvarena u 2016. godini u iznosu 1.453.115 kuna raspoređena je na način da je iznos od 1.438.925 kuna isplaćen dioničarima Matice, dok je preostali iznos raspoređen u ostale pričuve.

Odlukom Matice koja predstavlja Skupštinu ovisnog društva Viktor Servisi, dobit društva koju je ono ostvarilo za 2016. godinu u iznosu od 19.708 kuna raspoređena je u zadržanu dobit. Ovisno društvo VL Steel u 2016. godini nije postojalo.

Zakonske rezerve i rezerve za vlastite dionice Matice u iznosu od 20.946.624 kune (2016.: 20.946.624 kuna) ne mogu se koristiti za raspodjelu dioničarima. Ovisna društva nemaju zakonske rezerve.

21. ZADUŽENJA NA KOJA SE OBRAČUNAVAJU KAMATE

Zaduženja na koja se obračunavaju kamate u cijelosti se odnose na zaduženja Matice, a njihov pregled prema dinamici otplate na dan 31. prosinca 2017. godine jest kako slijedi:

31.12.2017	Ukupno	u kunama			
		1 godina ili manje	2-5 godina	Više od 5 godina	Ukupno dugoročni dio
Financijski najam	7.043.907	1.693.032	5.350.875	-	5.350.875
Dugoročni kredit za financiranje razvoja	50.268.813	8.742.402	34.969.609	6.556.802	41.526.411
Kredit za obrtna sredstva	5.116.377	5.116.377	-	-	-
Ukupno	62.429.097	15.551.811	40.320.484	6.556.802	46.877.286

Financijski najam odnosi se na nabavku opreme Matice za proizvodnju i osobnih automobila. Krediti za obrtna sredstva u iznosu od 5.116.377 kuna odnose se na prekoračenje po žiro računu.

22. OBVEZE PREMA DOBAVLJAČIMA I OSTALE OBVEZE

	u kunama	
	31.12.2016	31.12.2017
Obveze prema dobavljačima	69.632.004	49.731.773
Obveze prema dobavljačima - sudjelujući interes	142.601	55.890
Obveze prema zaposlenicima	3.866.045	4.160.327
Doprinosi i porezi	2.755.809	3.546.339
Primljeni predujmovi	6.478.269	1.029.860
Ostale obveze	3.923.960	3.487.424
Obračunati troškovi	4.371.260	3.621.622
Ukupno	91.169.948	65.633.235

Porez na dobit iznosi 8.995.118 kuna, i u cijelosti se odnosi na dobit Matice, obzirom da su oba ovisna društva ostvarili gubitak za poslovnu 2017. godinu. Matica tijekom 2017. godine već uplatilo putem predujmova iznos akontacija u visini 634.509 kuna pa obveza poreza na dobit iznosi 8.360.609 kuna. Matica je do 6. veljače 2018. godine uplatila i predujam poreza na dobit u visini od 51.194 kune, za koji iznos će se dodatno umanjiti obveza porez na dobit.

U ostalim obvezama uključena su tekuća dospjeća za obveze prema HEP-ESCO d.o.o. za robni kredit Matice, a vezan uz projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 2.562.281 kunu.

Obračunati troškovi u visini 3.621.622 kuna odnose se na ukalkulirane troškove Matice za premiju osiguranja koja se odnosi na 2017. godinu, te na ukalkulirane agencijske provizije Matice i ostale troškove za koje računi nisu stigli, ali postoji ugovorna obveza. Iznos od 12.000 kuna odnosi se na ukalkulirane troškove ovisnog društva Viktor servisi, dok se 10.000 odnosi na ovisno društvo VL Steel, a za troškove za koji računi nisu stigli.

Struktura obveza prema dobavljačima prema valuti:

	31.12.2016	31.12.2017
		u kunama
HRK	66.249.647	44.455.153
EUR	3.487.574	2.166.934
USD	37.384	2.836.662
GBP	-	328.914
Ukupno	69.774.605	49.787.663

23. ODNOSI S POVEZANIM STRANKAMA

	2016	2017
		u kunama
Ovisna društva i ključni dioničari		
Prodaja povezanim društvima		
Prodaja ključnim dioničarima	3.220.108	1.517.495
Kupnja od povezanih društava		
Kupnja od ključnih dioničara	942.687	508.398
Potraživanja od povezanih društava		
Potraživanja od ključnih dioničara	1.780.321	176.846
Obveze prema povezanim društvima		
Obveze prema ključnim dioničarima	142.601	55.890

Transakcije između povezanih društava obavljaju se po uobičajenim tržišnim uvjetima.

Ključni menadžment

Upravu Matice čine predsjednik Uprave i jedan član. U 2017. godini funkciju predsjednika obnašao je predsjednik Uprave Aljoša Pavelin, dok je funkciju člana Uprave obnašala Sandra Uzelac. Ukupan bruto trošak naknada Upravi Grupe za 2017. godinu iznosi 1.809.324 kune.

Tijekom godine članovi Nadzornog i Revizorskog odbora ostvarili su naknade u ukupnom bruto iznosu 501.984 kune.

Matica nije odobrila kredite članovima Nadzornog odbora, niti članovima Uprave Matice.

24. REZERVIRANJA

Dugoročna rezerviranja u iznosu 1.533.909 kuna i odnose se na rezerviranja Matice za započete sudske sporove. Kratkoročna rezerviranja u iznosu od 2.438.852 kune odnose se na otklanjanje nedostataka u jamstvenim rokovima Matice i na rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore radnika za 2017. godinu.

25. OSTALE DUGOROČNE OBVEZE

Ostale obveze na dan 31.12.2017. godine u iznosu od 16.9963.771 kuna odnose se na obveze Matice prema HEP-ESCO d.o.o. za projekte energetske učinkovitosti u iznosu od 12.789.991 kune i na potencijalne obveze Matice za osporene tražbine stečajnih vjerovnika i pripadajuće parnične troškove u iznosu od 4.173.780 kuna, za koje tražbine parnice još nisu okončane.

26. FINANCIJSKI INSTRUMENTI

Grupa je slijedom svojih aktivnosti izloženo određenim financijskim rizicima: tržišnom riziku (uključujući valutni, kamatni i cjenovni rizik), kreditnom riziku i riziku likvidnosti.

Politika upravljanja rizicima povezana s upravljanjem financijskim sredstvima, može se ukratko prikazati kako slijedi:

Faktori financijskog rizika

Aktivnosti kojima se Grupa bavi, izlažu ga raznim financijskim rizicima, uključujući učinke promjene tržišnih cijena, promjene deviznog tečaja, te kamatnih stopa. Grupa ne koristi derivacijske financijske instrumente kao aktivnu zaštitu od izloženosti financijskom riziku.

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Matica ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. U 2017. godini značajan dio prihoda ostvaren je i u USD, čije je slabljenje u odnosu na nacionalnu valutu rezultiralo nešto većim negativnim tečajnim razlikama. Ipak, zbog relativno brzog obrtaja potraživanja i stranog novca, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Matica ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. Negativan saldo tečajnih razlika ostvarenih u 2017. godini predstavljao je manje od 1% poslovnih prihoda protekle godine. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR, Matica će prema potrebi koristiti instrumente zaštite. S druge strane, obveze koje Matica ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koja bi mogli proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Matica primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj Grupe je poslovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik čini niskim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Grupa nema.

Rizik likvidnost

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Grupe. Grupa upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte, koje ugovara Matica, a koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripremljivoj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Matica poseže za projektom financiranjem putem kratkoročnih kredita.

Fer vrijednost

Grupa vrši procjene fer vrijednosti financijske imovine i obveza, slijedom čega prema potrebi provodi vrijednosna usklađenja, te utvrđuje da fer vrijednost ne odstupa od knjigovodstvenih vrijednosti u iznosu koji bi se smatrao materijalno značajnim. Fer vrijednost financijske imovine i obveza temelji se na kotiranoj tržišnoj cijeni na datum bilance, ukoliko je ista raspoloživa. Gdje tržišna cijena nije raspoloživa, Grupa procijenjuje fer vrijednost na osnovi javno raspoloživih informacija iz vanjskih izvora ili na osnovi metode diskontiranih novčanih tokova gdje je primjenjivo.

Za potraživanja/obveze koje imaju preostali vijek do dospjeća kraći od jedne godine smatra se da vrijednost odgovara fer vrijednosti.

Upravljanje kapitalom

Primarni cilj upravljanja kapitalom Grupe je osigurati potporu poslovanju i maksimalizirati vrijednost dioničarima. Grupa upravlja kapitalom i radi prilagodbe u svjetlu promjena ekonomskih uvjeta. Da bi zadržalo ili prilagodilo strukturu kapitala, Grupa može prilagoditi isplate dividendi dioničarima, povrat kapitala dioničarima ili izdati novu emisiju dionica. Nije bilo promjena u ciljevima, politikama i procesima tijekom godina završenih 31. prosinca 2017. godine i 31. prosinca 2016. godine.

27. POTENCIJALNE OBVEZE

Na dan 31. prosinca 2017. godine, Matica je bilo uključeno u nekoliko sporova vezanih uz poslovanje, te radnih sporova. Matica je izvršila rezervacije novčanih sredstava za rizik od gubitka parnica.

28. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PROSUDBE

U procesu primjene računovodstvenih politika Grupe, Uprava Grupe je napravila sljedeće prosudbe, odvojeno od onih koje uključuju procjene, a koje imaju najznačajniji utjecaj na iznose prikazane u financijskim izvještajima:

Priznavanje prihoda

Prihod se priznaje u trenutku kada su dobra otpremljena odnosno izvršena usluga, te kada je značajni dio rizika i koristi vlasništva nad dobrima prenesen na kupca. Procjena očekivanih reklamacija za izvršene usluge umanjuju prihod od prodaje i evidentiraju se kao ukalkulirane obveze ili rezerviranja. Procjene ostalih popusta umanjuju prihod od prodaje.

Takve procjene rađene su na bazi analize postojećih ugovornih ili zakonskih obveza, povijesnog kretanja i iskustva Društva.

Porez na dobit

Kalkulacija poreza na dobit je rađena na osnovi interpretacije Grupe trenutno važećih pravila i zakona.

Umanjenje vrijednosti potraživanja

Procjena nenadoknadivog iznosa od prodaje roba i usluga radi se na dan bilance (i mjesečno) prema procijenjenoj vjerojatnosti naplate sumnjivih potraživanja. Svaki klijent procjenjuje se zasebno obzirom na svoj status (npr. klijent je blokiran, pravni postupak je započet, konkurentna pozicija klijenata), potraživanja koja su dospjela na naplatu, fazu u kojoj je pravni spor, te obzirom na osiguranja plaćanja (npr. zadužnica).

Rezerviranja za potencijalne obveze

Grupa priznaje rezerviranja kao rezultat sudskih sporova pokrenutih protiv Grupe za koje je izvjesno da će dovesti do odljeva sredstava kako bi se namirila potraživanja od Grupe i ako se iznosi mogu pouzdano procijeniti. Prilikom procjene rezerviranja, Grupa uzima u obzir profesionalni pravni savjet.

29. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANCE

Nije bilo značajnijih događaja nakon datuma bilance. Sve značajnije događaje društvo redovito objavljuje javnosti putem stranica Zagrebačke burze.

30. INFORMACIJE O KLJUČNIM PRETPOSTAVKAMA ZA NASTAVAK POSLOVANJA

Nema značajnijih informacija o mogućim rizicima niti neizvjesnosti koje bi mogle imati veći utjecaj na buduće poslovanje Društva.

31. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. prosinca 2017. godine Matica je kao tuženik vodilo 28 spora u vrijednosti oko 2,04 milijuna kuna, a kao tužitelj 6 sporova u vrijednosti glavnice oko 0,71 milijuna kuna, sve u Republici Hrvatskoj.

U Republici Panami se vodi spor, nastavno na parnicu za naplatu preko 2,1 milijun USD nenaplaćenog potraživanja za obnovu jahte Christina O, što ju je Društvo vodilo protiv svog dužnika, a koja je okončana u korist dužnika zbog prigovora zastare. Nakon okončanja tog spora, dužnik je protiv Društva pokrenuo parnicu za naknadu štete navodno pretrpljene zbog vođenja prethodnog postupka i to u visini 9.341.617 EUR-a i to pozivajući se na navodnu namjeru Društva da zaustavljanjem broda dužniku nanese materijalnu štetu. U prvoj (izgubljenoj) parnici, Društvo nije negirano njegovo potraživanje, već je parnica izgubljena zbog prevage mišljenja dvaju od trojice sudaca sudbenog vijeća panamskog suda da je potraživanje ipak obuhvaćeno zastarom. Stoga Društvo smatra da je rizik gubitka parnice u kojoj se Društvo sada našlo kao tuženik vrlo mali, budući je navodna namjera Društva da protivnoj stranci nanese štetu vrlo teško ili nikako dokaziva. Prema najnovijim saznanjima, spor bi se u 2018. godini trebao okončati nagodbom bez posljedica na financijsku poziciju Matice.

32. HIPOTEKE

Matica je u korist banke Raiffeisenbank Austria d.d. Zagreb upisalo zaloge na dugotrajnoj materijalnoj imovini sa svrhom osiguranja povrata kredita za financiranje investicijskog programa razvoja, te zaduženja po osnovi dvije okvirne linije za kratkoročno financiranje poslovanja i izdavanje jamstava. Upisani tereti odnose se na hipoteke na plovnim objektima Dok 5, Dok 11 i Dok RI38, m/b Kostrena i m/b Pećine, poslovnom prostoru u Rijeci, zemljištu koje u naravi čini parkiralište i šumu u k.o. Kostrena Lucija, te na zaloge na dijelu pokretne imovine. Stanje obveza po kreditima osiguranom navedenim teretima na dan 31.12.2017. iznosi 55.385.191 kuna, od čega se na investicijski kredit odnosi 50.268.814 kune, a preostali dio odnosi se na prekoračenje po žiro računu Matice.

33. IZVJEŠTAJ O NOVČANOM TIJEKU

Izveštaj o novčanom tijeku za 2017. godinu izrađen je na temelju tzv. indirektne metode.

34. SASTAVLJANJE I ODOBROVANJE FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Financijske izvještaje sastavila je i odobrila njihovo izdavanje Uprava Društva dana 20. travnja 2018. godine.

Aljoša Pavelin, predsjednik Uprave

Sandra Uzelac, član Uprave

GODIŠNJE IZVJEŠĆE 2017

BRODOGRADILIŠTE
VIKTOR LENAC

Delivering Top Quality, In a Safe Way, On Time

Travanj 2018

SADRŽAJ

UVOD	3
OBRAĆANJE PREDSEDNIKA UPRAVE	4
POSLOVNO OKRUŽENJE	7
POSLOVNE AKTIVNOSTI	9
Prodaja	9
Proizvodnja	11
Tehnološki razvoj i ulaganja	18
Organizacija, sustavi kvalitete i informacijski sustav	19
Sigurnost, zaštita na radu i zaštita od požara	20
Zaštita okoliša	23
Ljudski resursi	24
Financijski rezultati poslovanja	28
GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO	32
VLASNIČKA STRUKTURA	33
KORPORATIVNO UPRAVLJANJE	34
NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA	35
Nadzorni odbor	35
Uprava	36
INFORMACIJE	38

PRILOZI

NEFINANCIJSKO IZVJEŠĆE

IZJAVA O PRIMJENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

KONSOLIDIRANI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI GRUPE

FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTVA

UVOD

Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. predstavlja svojim dioničarima, klijentima, radnicima, poslovnim partnerima i cjelokupnoj javnosti Godišnje izvješće Društva za 2017. godinu.

Izvješće obuhvaća pregled poslovanja, financijskih rezultata i stanja Društva, revidirane konsolidirane i nekonsolidirane financijske izvještaje i pripadajuće izvješće revizora, te nefinancijsko izvješće. Izvješću su priložena i pravila korporativnog upravljanja koje Društvo primjenjuje.

Jezik Godišnjeg izvješća i njegova objava

Godišnje izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. sa svim prilogima izdaje se na hrvatskom jeziku, a stranim osobama dostupan je i engleski prijevod. Godišnje izvješće se podnosi dioničarima Društva na Glavnoj skupštini te se objavljuje na stranicama Društva.

Pravni oblik

Ovim dokumentom Glavnoj skupštini se podnose godišnji financijski izvještaji i izvješće posloводства o stanju Društva, sukladno odredbi članka 250.a i 250.b Zakona o trgovačkim društvima, dok se izvješće Nadzornog odbora Glavnoj skupštini podnosi kao zaseban dokument.

Financijski izvještaji i konsolidirani financijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu i primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvješćivanja te su revidirani u skladu s međunarodnim revizijskim standardima.

Godišnje izvješće uključuje izvješće posloводства o stanju Društva sukladno odredbama članka 21. Zakona o računovodstvu i članaka 250. a i 250. b Zakona o trgovačkim društvima te obuhvaća objektivan prikaz razvoja i rezultata poslovanja i položaja Društva, kao i druge obavijesti i informacije od značaja za poslovanje Društva.

Godišnjem izvješću priloženo je i nefinancijsko izvješće sukladno odredbama članka 21.a Zakona o računovodstvu, a Društvo ga je izradilo korištenjem četvrte generacije Smjernica Globalne inicijative za izvještavanje (GRI G4).

Ovisno društvo i konsolidacija

Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima dva ovisna društva – Viktor Servisi d.o.o. Rijeka koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta, te društvo VL Steel d.o.o. Rijeka, koje je započelo s poslovanjem u listopadu 2017. godine, a u kojem Brodogradilište Viktor Lenac d.d. ima udjel od 75%.

Sastavni dio ovog Izvješća čine konsolidirani i nekonsolidirani financijski izvještaji. Razlika između konsolidiranih i nekonsolidiranih izvještaja nije od većeg materijalnog značaja, obzirom da prihodi oba ovisna društva kao i njegova imovina čine manje od 1% prihoda i imovine Grupe. Stoga je u opisu stanja i poslovnih rezultata u ovom Godišnjem izvješću naglasak stavljen na matično društvo Brodogradilište Viktor Lenac d.d.

Skraćenice

U ovom Godišnjem izvješću Brodogradilište Viktor Lenac d.d. naziva se "Brodogradilište" ili "Viktor Lenac" ili „Društvo“, a zajedno s ovisnim društvima koristi se naziv „Grupa“.

Devizni tečajevi

Kod preračunavanja iznosa stanja imovine, obveza i kapitala u stranu valutu – EUR, korišten je srednji tečaj Hrvatske narodne banke na dan 31. prosinca referentne godine. Kod preračunavanja iznosa iz pozicija računa dobiti i gubitka korišten je prosjek srednjih tečajeva Hrvatske narodne banke zadnjih dana u mjesecu za referentne godine.

Za godinu	Tečaj na dan 31.12.	Prosječni tečaj
2017	7,5136	7,4605
2016	7,5578	7,5271
2015	7,6350	7,6173
2014	7,6615	7,6344

OBRAĆANJE PREDsjedNIKA UPRAVE

Poštovani dioničari, klijenti, radnici, poslovni partneri i svi koji čitate ovo izvješće,

2017. je bila vrlo dobra godina za naše Brodogradilište. Radili smo puno, ali još važnije, radili smo i malo pametnije. Pod time prvenstveno mislim da smo bolje upravljali troškovima i radnom disciplinom što je izravno utjecalo na ostvarenje neto dobiti u iznosu od 37 milijuna HRK, uz visoku maržu od 7,2%. Ovaj podatak ima još veću specifičnu težinu ako se u obzir uzme činjenica da smo u odnosu na financijski usporedivu 2015. godinu, unatoč povećanju cijene sata podugovarača u prosjeku od gotovo 25%, odnos ukupnog troška i ostvarenog prihoda smanjili za gotovo 2%. To znači da smo bolje upravljali proizvodnim procesom i da je operativna učinkovitost proizvodnog sustava podignuta na višu razinu, što i jest bio prvi korak u transformaciji brodogradilišta. Krajnji cilj te transformacije je pretvoriti Viktor Lenac u suvremeno, dinamično brodogradilište koje će, uz već prisutnu kvalitetu i pouzdanost, klijentima nuditi kraće rokove i nove usluge. Ključni elementi na kojima temeljimo naš plan su znanje i stručnost naših ljudi, visoka radna disciplina, učinkoviti procesi i nove tehnologije.

Reorganizacijom Sektora marketinga i prodaje, dovršenom početkom 2017. godine, postignuto je puno dublje i konkretnije pokrivanje naših tržišta i klijenata. Učestalija komunikacija i bolje razumijevanje potreba naših klijenata povećalo je vjerojatnost sklapanja poslova jer se postavljamo u poziciju proaktivnog partnera već u fazi planiranja. Sklopljeni su poslovi s nekoliko novih klijenata te dodatno

pojačana suradnja s našim tradicionalnim klijentima iz Italije, Njemačke, Danske i Grčke. Gledajući pojedinačno, Američka ratna mornarica i ruski Sovcomflot Group su potvrdili svoj status naših strateških klijenata. Još konkretnije rezultate u smislu privlačenja novih klijenata očekujemo tijekom 2018. godine.

Edukacija zaposlenika je intenzivirana na svim razinama. Osim stručnih edukacija, naglasak je stavljen na vještine rukovođenja, upravljanje troškovima i razvoj međuljudskih odnosa. Brojno stanje i dobna struktura zaposlenih stvara potrebu da se u sljedeće 2-3 godine izvrši prilagodba kako bi se konkurentnost Lenca dodatno podigla, sukladno dinamici razvoja tržišta. Kontinuirano naglašavam da problem nije u broju radnika, već u njihovoj kvaliteti i mogućnostima što izravno utječe na produktivnost ukupnog sustava. Povećanjem produktivnosti ćemo skratiti i rokove realizacije projekata i time otvoriti prostor za povećanje ukupnog proizvodnog kapaciteta. Potpisan je i novi kolektivni ugovor kojim su značajno poboljšana materijalna prava radnika. Povećana je ukupna masa plaća, no pravi značaj ovog ugovora je transparentnije određivanje stimulativnog dijela plaće te uvođenje dodatnih nagrada koje omogućavaju vrednovanje stvarnog rada i rezultata. Interes poslodavca je u tom smislu jednak interesu radnika – motiviran i produktivan radnik. Razmimoilaženja uglavnom nastaju u shvaćanju pravog omjera motivacije i produktivnosti, no smatram da smo u tome postigli visoku razinu međusobnog razumijevanja.

Nakon izvršene reorganizacije Sektora tehnike i proizvodnje, u organizacijskom i kadrovskom smislu, primjetan je napredak u segmentima organizacije proizvodnih aktivnosti, učinkovitosti proizvodnog procesa i radne discipline. Međutim, smatram da tu imamo još dosta prostora za poboljšanja i postojeće nedostatke moramo otkloniti što prije kako bismo s manje postizali više. Promjena mentalnog sklopa svih zaposlenika je, u tom smislu, ključni preduvjet i na tome intenzivno radimo.

Velike oscilacije u kvaliteti radne snage na tržištu nas je potaklo na osnivanje vlastite tvrtke, VL Steel d.o.o. s ciljem boljeg upravljanja tom kvalitetom. Time bi se u konačnici podigla produktivnost rada i smanjili operativni troškovi, odnosno povećala dobit Brodogradilišta. Namjera je postupno vraćati iz inozemstva kvalitetne radnike, mlađe dobi i time osigurati srednjoročnu budućnost Brodogradilišta.

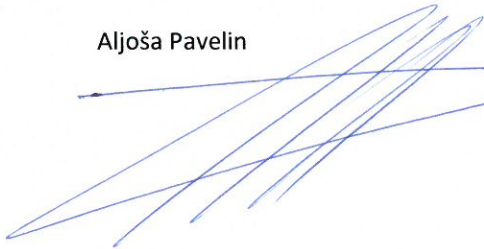
Kako bismo bili u stanju učinkovito upravljati ukupnim poslovnim sustavom Brodogradilišta, krajem godine smo definirali sustav ključnih pokazatelja učinkovitosti (KPI) koji je implementiran početkom 2018. godine. Nastavljen je i proces ISO certificiranja pa je tijekom godine obnovljen certifikat ISO 9001, po prvi puta stečen ISO 50001 te pokrenut proces stjecanja ISO 14001 i ISO 27001. Stečeni certifikati su nedvosmislen i međunarodno razumljiv pokazatelj da Brodogradilište njeguje sustavan i strukturiran pristup poslu, što je za sve inozemne klijente preduvjet za bilo kakvo razmatranje ulaska u poslovni odnos.

Poslovanje u 2017. godini generiralo je značajno povećanje novčanih sredstava iz poslovnih aktivnosti, koje je omogućilo uredno podmirenje svih obveza Društva iz poslovanja, obveza po dugoročnim i kratkoročnim kreditima, kao i financiranje ulaganja u dugotrajnu imovinu. Praćenje tehnoloških dostignuća te njihovo razumno i održivo uključivanje u proizvodni proces je posljednji ključni element naše poslovne vizije pa su kapitalna ulaganja u ukupnom iznosu od 36,8 milijuna HRK usmjerena u nabavu robotske UHPW tehnologije, nabavu nove mehanizacije horizontalnog transporta i specijalnih uređaja, a nastavljeni su i projekti obnove postojeće mehanizacije i dokova.

U smislu očekivanja za 2018. godinu, čeka nas jedna vrlo intenzivna godina u smislu žestoke borbe za svaki posao. Konkurencija na Mediteranu se dodatno zaoštrila, a brodersko tržište i dalje oscilira u ne baš pozitivnoj fazi. No, tržište uvijek ponudi određene prilike pa očekujem da ćemo ih našim novim prodajnim pristupom uspjeti zaključiti u našu korist. Nastavkom podizanja produktivnosti proizvodnje ćemo dodatno skratiti rokove realizacije projekata i tako povećati postojeći kapacitet. Paralelno s time nastavljamo s traženjem projekata i u non-core poslovnim područjima zahvaljujući kojima bismo, bez značajnijih ulaganja, mogli iskoristiti postojeće proizvodne kapacitete i time dodatno stabilizirati priljev prihoda. Stoga sam uvjeren da ćemo i 2018. godinu, unatoč svim izazovima, uspješno privesti kraju, što u mom rječniku znači - pozitivan neto rezultat.

Predsjednik Uprave i glavni izvršni direktor

Aljoša Pavelin

Ključni financijski pokazatelji

Konsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2017	2016	Index	2017	2016	Index
Ukupni prihod	514.803	303.613	1,70	69.004	40.336	1,71
Ukupni rashodi	469.505	301.498	1,56	62.932	40.055	1,57
Poslovni prihodi	514.560	303.257	1,70	68.972	40.289	1,71
Poslovni rashodi	461.249	296.503	1,56	61.826	39.391	1,57
Dobit (gubitak) iz poslovanja	53.311	6.754	7,89	7.146	897	7,96
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	45.298	2.115	21,42	6.072	281	21,61
Neto dobit (gubitak)	36.766	1.473	24,96	4.928	196	25,19
Ukupna imovina	404.550	423.466	0,96	53.842	56.030	0,96
Kapital i rezerve	247.165	212.124	1,17	32.895	28.067	1,17

Nekonsolidirani financijski pokazatelji

	u tisućama HRK			u tisućama EUR *		
	2017	2016	Index	2017	2016	Index
Ukupni prihod	514.243	302.991	1,70	68.929	40.253	1,71
Ukupni rashodi	468.646	300.908	1,56	62.817	39.977	1,57
Poslovni prihodi	514.006	302.648	1,70	68.897	40.208	1,71
Poslovni rashodi	460.399	295.924	1,56	61.712	39.315	1,57
Dobit (gubitak) iz poslovanja	53.607	6.724	7,97	7.186	893	8,04
Dobit (gubitak) prije oporezivanja	45.596	2.083	21,89	6.112	277	22,09
Neto dobit (gubitak)	37.027	1.453	25,48	4.963	193	25,71
Ukupna imovina	402.495	421.558	0,95	53.569	55.778	0,96
Kapital i rezerve	244.262	208.955	1,17	32.509	27.648	1,18

* Kunski iznosi stavki računa dobiti i gubitka preračunati su u EUR prema prosječnom srednjem tečaju Hrvatske narodne banke za 2017. odnosno 2016. godinu. Iznosi imovine, kapitala i rezervi preračunati su u EUR prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na posljednji dan 2017. odnosno 2016. godine. Korišteni tečajevi navedeni su na str. 3. ovog izvještaja.

U konsolidaciju računa dobiti i gubitka i financijskog rezultata uključena su ovisna društva Viktor Servisi d.o.o. Rijeka, koje je u 100%-tnom vlasništvu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. i VL Steel d.o.o. Rijeka u kojem matično društvo ima vlasnički udjel od 75%. Ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. je tijekom 2017. godine obavljalo svoju redovnu poslovnu aktivnost prodajom specijaliziranih servisnih usluga u brodogradnji. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. osnovano je i započelo s poslovanjem u listopadu 2017. godine, a djelatnost mu je pružanje usluga u brodogradnji i srodnim metaloprerađivačkim granama.

U 2017. godini Grupa je, nakon eliminiranja međusobnih transakcija, ostvarila ukupan prihod u iznosu od 514,8 milijuna kuna te ukupne rashode od 469,5 milijuna kuna (uz saldiranje pozitivnih i negativnih tečajnih razlika).

Uspoređujući nekonsolidirana i konsolidirana financijska izvješća, utjecaj ovisnih društava u rezultatu Grupe nije materijalno značajan. Za napomenuti je da je ovisno društvo Viktor Servisi ostvarilo neto gubitak u visini od 149,7 tisuća kuna, a društvo VL Steel neto gubitak od 148,5 tisuća kuna (koji se u visini 75% pripisuje Grupi, od 25% se odnosi na manjinski interes treće osobe) slijedom čega je dobit Grupe za svega 0,7% niža od dobiti koju je ostvarila Matica. Prihodi i rashodi matičnog društva čine preko 99% prihoda odnosno rashoda Grupe. Isto tako, u odnosu na ukupnu imovinu Grupe, imovina matičnog društva čini preko 99% imovine Grupe.

Stoga se u nastavku ovog Izvješća, naglasak stavlja na financijske rezultate te stanje imovine, kapitala i obveza matičnog društva.

POSLOVNO OKRUŽENJE

Recesija broderskog tržišta koja traje već više godina nastavljena je i u 2017. godini premda se to nije osjećalo u poslovanju Viktora Lenca u protekloj godini. Na tržištu i dalje postoji veća ponuda od potražnje broderskog prostora, uz dodatno očekivano povećanje globalne flote. S druge strane, ne događa se značajnije rezanje brodovlja, što znači da potražnja za broderskim prostorom neće nadmašiti trenutnu ponudu. Čak i bez recesije brodari će, zbog jake konkurencije nastaviti tražiti nove načine smanjivanja troškova održavanja flota i odrađivati samo nužne remonte s ciljem zadovoljavanja zahtjeve klasifikacijskih društava. Stoga se očekuje da se globalni trendovi broderskog tržišta neće značajnije promijeniti u 2018. godini.

Oporavak *dry-bulk* segmenta je primjetan u odnosu na 2016., no razine vozarina su i dalje izrazito niske. Ključni razlozi oporavka su usporavanje rasta flote te porast potražnje uslijed rasta pomorske trgovine ugljenom i čeličnom rudom. Segment *product tankera* će također karakterizirati blagi oporavak, prvenstveno zbog usporavanja rasta flote te očekivanog porasta trgovine naftnim derivatima. Segment *crude oil tankera* će nastaviti s padom vozarina, uslijed ponude broderskih kapaciteta koja nadmašuje ionako slabu potražnju.

Smanjivanje operativnih troškova i troškova održavanja flota će i dalje će imati kritičnu važnost za brodare, što znači nastavak pritiska na cijene usluga remontnih brodogradilišta. Konkurencija među remontnim brodogradilištima na prostoru Sredozemlja i Crnog mora će se nastaviti zaoštavati i snažno pritiskati na cijene usluga. Brodogradilišta u tom smislu moraju kontinuirano tražiti nove načine postizanja operativne izvrsnosti, kroz podizanje produktivnosti rada i učinkovitosti poslovnih procesa, kako bi uopće došla u situaciju da primjenom inovacija zadrže konkurentnost.

Izazov i dalje predstavlja kronični nedostatak kvalitetnih radnika u bazičnim brodograđevnim zanimanjima – zavarivači, cjevvari, brodomonteri, no to se neće promijeniti bez strukturnih promjena u društvu. Viktor Lenac to nadomješta povremenim ciljanim angažiranjem strane radne snage, maksimalno vodeći računa o učinkovitom upravljanju troškovima. Ovdje svakako treba naglasiti da problem nije u broju radnika, već u njihovoj kvaliteti, odnosno produktivnosti. To je ujedno i ključni prostor za povećanje ukupnog proizvodnog kapaciteta jer, zbog gore navedenog pada prosječne vrijednosti projekta, treba skraćivati rokove i odrađivati veći broj projekata godišnje. Kako bi što učinkovitije odgovorilo na ovaj izazov, Brodogradilište je u četvrtom kvartalu prošle godine osnovalo tvrtku VL Steel u kojoj se planira zapošljavanje kvalitetnih radnika koji se žele vratiti iz inozemstva. Cilj je bolje upravljanje kvalitetom radne snage i posljedično podizanje produktivnosti rada, što bi u konačnici trebalo rezultirati manjim operativnim troškovima Brodogradilišta, odnosno povećanjem neto dobiti.

Očekivani val projekata instalacija uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (Ballast Water Treatment System) se nije dogodio a ni u 2017. godini jer brodari koriste prostor u regulativi kako bi odgodili tu obavezu za pet godina pa se značajniji broj takvih instalacija očekuje tek od 2019. godine. Do tada će BWTS projekti biti sporadični. Novi moment je IMO direktiva o smanjenju emisija štetnih plinova do 2020 (2020 Low-Sulphur Cap) koja će pokrenuti određeni broj projekata ugradnje pročištača ispušnih plinova (*scrubbera*). Brodogradilište Viktor Lenac u 2018. očekuje 3-4 projekta ugradnje BWTS rješenja te 2-3 projekta ugradnje *scrubbera*.

Viktor Lenac nastavlja dobru suradnju s Američkom ratnom mornaricom pa je, osim projekta na zapovjednom brodu 6. flote, „USS Mt. Whitney“, u trećem kvartalu 2017. godine započeo i manji projekt na logističkom brodu USNS Trenton. Nastavak suradnje nastavljen je i u 2018. godini remontima brodova USNS Trenton i USNS Carson City. Do kraja godine se otvara mogućnost za dobivanje još 2 slična projekta i Brodogradilište će se natjecati za njih.

U segmentu preinaka brodova, situacija je i dalje izazovna jer se veći dio takvih projekata trenutno događa oko offshore vjetroelektrana u sjevernoj Europi, što Viktor Lenac stavlja u nepovoljnu poziciju zbog geografskog položaja. Prodaja nastavlja s pojačanim aktivnostima direktne prodaje i kontakata s klijentima, a uskoro se uvodi i organizacijska promjena koja će značajno podići agresivnost prodajnog nastupa Viktora Lenca, posebice prema potencijalnim novim klijentima. Iako se kontinuirano javljaju sporadični upiti, svi ti projekti su još u inicijalnoj fazi razrade ideje od strane brodovlasnika. Viktor Lenac aktivno sudjeluje u pripremama tih projekata pa je za očekivati da bi neki od njih mogli doći i u fazu realizacije, ali ne ranije od trećeg kvartala 2018. godine.

Izvjesno je da se offshore industrija neće oporaviti ni u 2018. godini, no i tu se pojavljuju određene prilike koje će Brodogradilište nastojati iskoristiti.

Viktor Lenac nastavlja tražiti projekte kojima će aktivirati svoje resurse predviđene za offshore aktivnosti. Uspješno završen projekt sklapanja Liebherr STS dizalica te završna testiranja u okviru Subsea Well Response Project projekta su Viktoru Lencu u 2017. godini, osim prihoda, donijela i važne reference koje će, vjerujemo privući još sličnih poslova. S tom praksom će se nastaviti do oporavka offshore tržišta ili odabira neke druge strateške opcije, a u cilju smanjenja negativnog utjecaja oscilacija u prihodima od remonta i osiguranja stabilnije zaposlenosti vlastitih i podizvođačkih kapaciteta, što je iznimno važno za učinkovitije upravljanje troškovima.

POSLOVNE AKTIVNOSTI

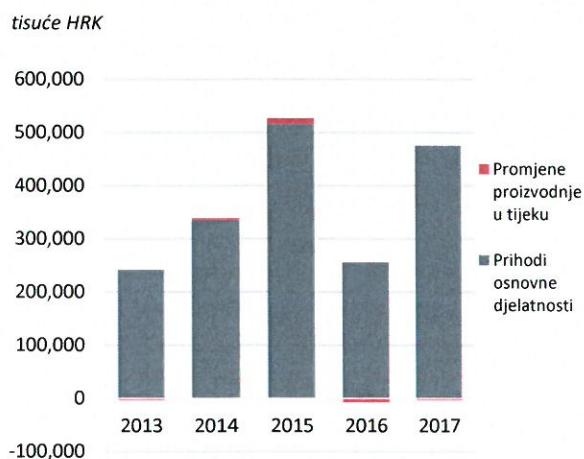
PRODAJA

Ostvareni prihodi

Tijekom 2017. godini Viktor Lenac je realizirao 475,4 milijuna kuna ili oko 63,5 milijuna EUR-a prihoda iz svojih osnovnih djelatnosti. Ostvarenje prihoda nastavlja pozitivan trend, ugovaranjem i realizacijom vrijednijih projekata remonta i posebnih projekata, koji su bili izostali u prethodnoj 2016. godini.

Najznačajniji projekt cijelog razdoblja, opsežni remont i modernizacija zapovjednog broda američke 6. Flote, USS Mount Whitney, je donio očekivano visoki prihod te osigurao visoku zaposlenost kapaciteta Viktora Lenca. Radovi na projektu započeli su u prosincu 2016. godine, a dodatni radovi produljili su njegov boravak u Viktoru Lencu sve do listopada. Zbog zauzetosti kapaciteta ovim projektom, i to prvenstveno dokovskih, broj preostalih realiziranih projekata u 2017. godini manji je nego u prethodnim godinama, ali je stoga prosječna vrijednost realiziranih projekata značajnije veća. Ukupno je realizirano 67 različitih projekata osnovne djelatnosti, za razliku od prethodne godine kada ih je bilo 84 ili pak 2015. godine kada ih je bilo čak 88.

Prihodi osnovne djelatnosti

Tijekom 2017. godine Viktor Lenac je ugovorio i realizirao nekoliko projekata pojedinačnih vrijednosti većih od milijun EUR-a. Neki od važnijih projekata bili su remont i ugradnja sustava za pročišćavanje otpadnih voda na tri projekta za značajne ruske klijente u sastavu SCF Grupe, te opsežan remont tankera s kojim je Viktor Lenac započeo suradnju s renomiranom kuvajtskom kompanijom. Uz to, realizirana su i dva specifična projekta - sklapanja Liebherr STS dizalica te završno testiranje integriranog sustava za intervencije u slučaju incidenta na podmorskoj bušotini u okviru svjetskog Subsea Well Response Project (SWRP) pokrenutog od strane 9 najvećih svjetskih naftnih kompanija, a u svibnju 2017. godine dovršena je i manja preinaka broda „Antartic Navigator“. Od standardnih remontnih poslova, tijekom godine ugovoreno je i realizirano desetak većih poslova, vrijednosti od pola do milijun EUR-a.

Prihodi po tržištima

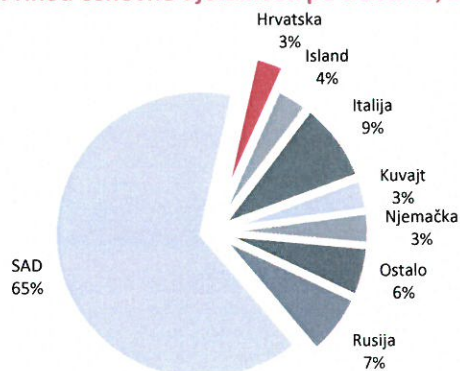
Prihodi koje je Viktor Lenac tijekom 2017. godine ostvario disperzirani su na klijente iz 14 različitih zemalja.

Svega 3% prihoda ostvareni su na domaćem tržištu, na kojem je riječ uglavnom o većem broju pojedinačno manjih projekata.

Tržište s najvećim udjelom u prihodima bilo je američko, na kojem je, osim projekta „USS Mount Whitney“ realizirano šest drugih manjih projekata, koji su ukupno donijeli 65% ostvarenog prihoda.

Od inozemnih tržišta, tijekom 2017. godine brojčano su bili najzastupljeniji talijanski klijenti, za koje je odrađeno 13 različitih projekata, koji su ukupno činili 9% ostvarenog prihoda, a značajni tržišni udio odnosi se na rusko tržište sa 7% ostvarenog prihoda od četiri različita projekta.

Prihod osnovne djelatnosti po tržištima, 2017

Prodajna aktivnost

2017. godinu karakterizira intenziviranje marketinških aktivnosti. Pored stalne suradnje sa svojim agentima, Viktor Lenac je naglasak stavio i na izravne kontakte s brodarima i posjetu svim važnim klijentima, češće obilaskе tržišta i sudjelovanje na specijaliziranim sajmovima i izložbama, te razvoj odnosa s agentima. U sklopu promocije Viktora Lenca, izrađeni su i novi suvremeniji promotivni materijali. Reorganizacija odjela prodaje je implementirana, odjel je pojačan novim voditeljima ključnih kupaca, sve u cilju održavanja kvalitetnijih i čvršćih veza s klijentima.

Tijekom 2017. godine Viktor Lenac je zaprimio oko 350 upita brođara za različite remontne radove, od kojih na oko 30 upita nije odgovorio ponudama zbog zauzetosti dokova u traženim razdobljima ili nedostatka drugih remontnih kapaciteta. Određeni broj upita nije niti zaprimljen jer su u preliminarnim kontaktima klijenti već bili obaviješteni o nemogućnosti nuđenja zbog zauzetosti kapaciteta.

Veliki broj primljenih upita rezultat je intenzivne tržišne utakmice i okretanja brođara novim brođogradilištima u svrhu traženja jeftinijih remontnih usluga, a to istovremeno prikazuje i jačanje konkurencije među brođogradilištima u okruženju u borbi za svaki posao.

Politika Viktora Lenca u nuđenju poslova selektivnim pristupom ima za cilj da se funkcija prodaje koncentrira na izvjesnije poslove uz istovremeno povećanje kvalitete obrađenih upita klijenata, što iz godine u godinu treba rezultirati rastom stope ugovaranja i ostvarenjem potrebne razine prihoda uz relativno manji broj projekata. Nažalost, recesija brođarskog tržišta i posljedično globalno smanjenje volumena remontnih radova, uz snižavanje prodajnih cijena radi ostvarivanja potrebnog prihoda, još onemogućuje značajniji rast stope ugovaranja odnosno ugovaranje manjeg broja projekata za istu razinu prihoda.

Od 320 poslanih ponuda za remontne poslove, njih 67 rezultiralo je zaključenjem ugovora. U odnosu na prethodne godine to predstavlja pad u stopi ugovaranja, prvenstveno kao posljedica toga što je Viktor Lenac bio prisiljen naknadno odustati od ponuđenih poslova zbog zauzetosti kapaciteta. Pored toga, na izradu ponuda za veći broj primljenih upita Viktor Lenac se odlučio i u cilju sagledavanja i odabira kvalitetnijih poslova.

Prema povratnim informacijama od klijenata, razlozi neprihvatanja ponude Viktora Lenca su se u najvećem broju slučajeva odnosili na devijaciju, odnosno udaljenost Viktora Lenca u odnosu na pomorske puteve brođova za koje se remont nudio, a koja brođarima izravno znači povećanje troškova i dodatni gubitak vremena za zaposlenost njihovih brođova. U velikom broju slučajeva razlog neprihvatanju ponuda Viktora Lenca je bila i cjenovna nekonkurentnost u odnosu na uglavnom turske konkurente.

Odnos ponuda i ugovora

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Broj upita	330	312	347	401	350	350
Broj ponuda	308	295	317	317	310	320
Broj ugovora	58	62	77	86	85	67
% ugovaranja	19%	21%	24%	27%	27%	20%

Ugovaranje poslova na tržištu standardnih remonata brodova uglavnom se odvija putem agenata koji zastupaju Viktor Lenac na pojedinim tržištima, ali sve više i direktnim kontaktima s brodarima na tržištima na kojima Viktor Lenac ne koristi usluge agenata. Od ukupnog broja realiziranih projekata njih 25, koji čine tek nešto više od 17% prihoda osnovne djelatnosti ostvarenog u 2017. godini ugovoreno je putem agenata, što je značajno manje nego u prethodnoj 2016. godini kada su putem agenata bila ugovorena 32 projekta, koja su činila oko 60% prihoda osnovne djelatnosti. Takvo smanjenje je i logično imajući u vidu manji broj realiziranih projekata, te projekte za američku 6. flotu, koji u prihodima 2017. godine imaju visoko učešće, a čije ugovaranje ne ide putem agenata.

PROIZVODNJA

Proizvodna aktivnost

Tijekom 2017. godine radovi su se odvijali na 67 različitih projekata koji su bili dovršeni do konca godine te na još tri projekta koji su koncem godine bili u tijeku. Od ukupnog broja projekata, 60 ih se odnosilo na standardne remontne i posebne projekte na brodovima, na dva broda pružana je usluga njihovog priveza uz manje servisne radove, dok je na tri posla Viktor Lenac pružio klijentima manje servisne usluge na brodovima izvan lokacije samog brodogradilišta. Preostala dva projekta odnosila su se na sklapanje Liebherr STS dizalica te završna testiranja u okviru Subsea Well Response Project projekta.

Promatrano prema vrstama brodova, odrađeni projekti odnosili su se na:

- 17 tankera različitih namjena,
- 12 trajekata odnosno RO-RO i RO-PAX brodova
- 10 brodova za prijevoz općeg tereta
- 5 brodova za prijevoz rasutog tereta
- 5 vojnih brodova
- 3 putnička broda, te na
- ostalim vrstama brodova: tegljači, kontejnerski brodovi, brod za prijevoz cementa, ribarski, brod hladnjača, barža i drugi.

Projekt koji je tijekom deset mjeseci 2017. godine angažirao najznačajniji dio proizvodnih kapaciteta bio je opsežan remont s modifikacijama broda „USS Mount Whitney“ na kojem je izvršena obnova 185 tona čelika, antikorozivni tretman svih tankova, izvršeni opsežni radovi na statvenoj cijevi, propelerskoj osovini i kormilu, te izvršena obnova kotlova i turbina. Ugrađeni su novi sustavi i oprema, poput sustava zagrijavanja vode, instalacija novog IT sustava, čamaca za napuhavanja i soha te su obnovljene nastambe, a većina svih radova odvijala se u Doku 11.

Tijekom godine na tri broda su ugrađeni sustavi za tretman balastnih voda („SCF Amur“, „SCF Pechora“ i „Tavrichesky Bridge“), koje su pratili i značajniji radovi u čeliku i radovi antikorozivne zaštite.

Proizvodni radovi obavljani na drugim projektima bili su pretežito standardnog tipa, s uobičajenom strukturom radova u kojoj prednjače izmjena čelika, antikorozivna zaštita, skelarski, te mehaničko motoristički i elektro radovi.

U okviru svih poslova tijekom 2017. godine ukupno je izmijenjeno preko 1000 tona čelika, što za 50% više nego u prethodnoj godini. Poslovi antikorozivne zaštite odnose se na različite tehnike pripreme brodskih površina za bojanje, od visokotlačnog pranja, odmaščivanja, četkanja do pjeskarenja. U posljednjih godina tehniku pjeskarenja za skidanje stare boje i korozije, Viktor Lenac na Doku 11 postupno mijenja suvremenom tehnologijom visokotlačnog pranja vodom i to u svim situacijama gdje je to tehnički izvedivo. Tijekom 2017. godine različitim postupcima pripremljeno je za bojanje, a potom i obojano preko 600 tisuća m² brodskih površina. Za potrebe izvođenja svih radova tijekom godine je ukupno postavljeno gotovo 150 tisuća m³ skele, od čega se više od 60 tisuća m³ odnosilo na oskeljavanje prostora brzomontirajućom skelom.

U ovisnosti od popunjenosti proizvodnog programa, periodi nešto slabije zaposlenosti iskorišteni su za obnovu čelične strukture na vlastitim plovnim objektima, Dokovima 5 i 11. U rujnu 2017. godine izvršeno je dokovanje Doka 5 u Doku 11, pri čemu je u kratkom periodu izvršena sanacija podvodnog dijela Doka 5, uz otvaranje, pregled i sanaciju čelika u pontonima doka. U tom je periodu zamijenjeno više od 200 tona čelika, te je izvršena zaštita antikorozivnim premazom. Istovremeno uz sanaciju doka izvršio se pregled i sanacija oštećenja dokovskih dizalica. Ovim opsežnim i u kratkom vremenu organiziranim projektom omogućen je siguran rad Doka 5 za narednih 7-8 godina, a iskorištenjem slobodnih dokovskih kapaciteta izbjegnuta je prekid u radu u 2018. godini u kojoj je ovaj projekt bio inicijalno i predviđen.

Osim investicijskih ulaganja u proizvodnu imovinu kojom se produžuje njezin vijek upotrebe i povećava vrijednost, redovita proizvodna aktivnost Viktora Lenca uključuje i planirano redovito održavanje u proizvodne kapacitete, pri čemu je značajnije održavanje sredstava horizontalnog i vertikalnog transporta. Tijekom 2017. godine u okviru planiranog održavanja pregledane su sve obalne dizalice, sanirani uočeni nedostaci, a čelični dio zaštićen novim premazima. Pored toga, značajnija održavanja bila su usmjerena i na uređenje voznog parka i teških strojeva.

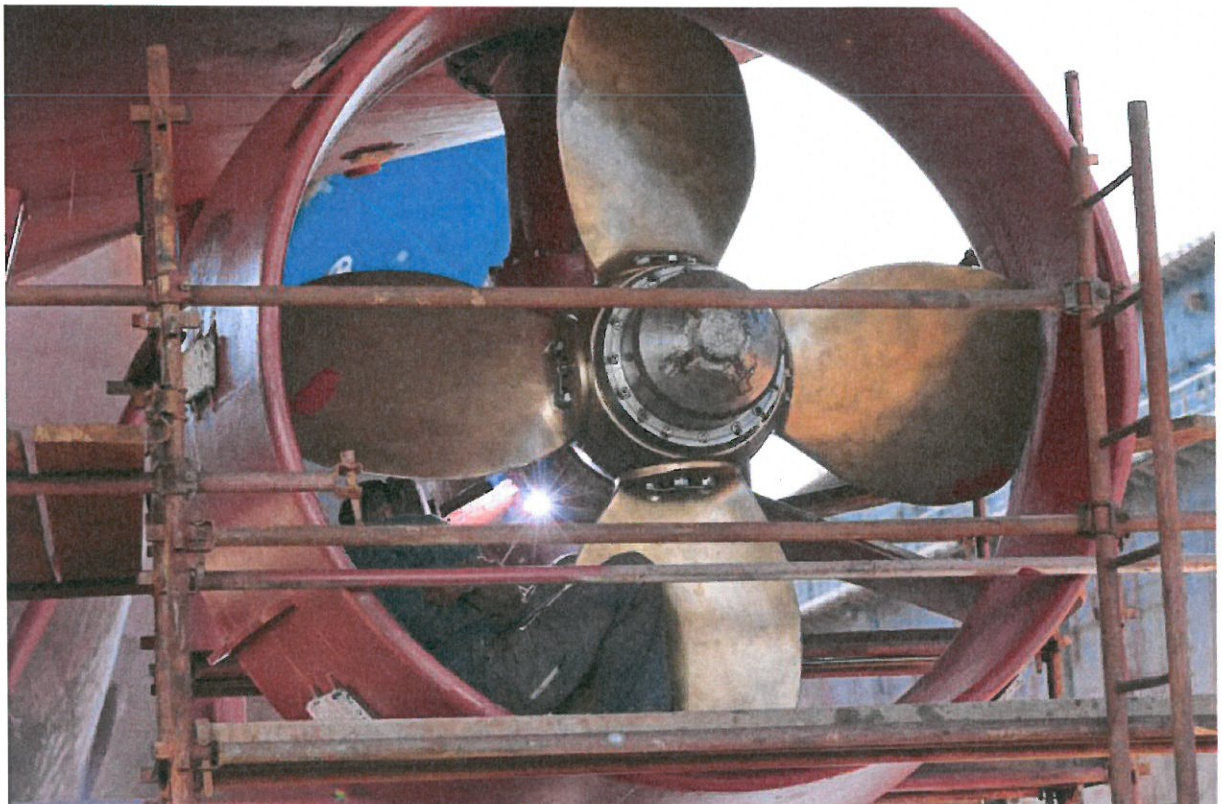

Radni kapacitet i organizacija proizvodnog rada

Godišnji kapacitet proizvodnje Viktora Lenca mjeri se u broju raspoloživih i utrošenih proizvodnih sati na radnim nalogima osnovne djelatnosti, na poslovima održavanja te investicijskim aktivnostima koje Viktor Lenac izvodi u vlastitoj režiji, a u cilju produženja vijeka trajanja vlastite imovine i zadovoljavanja zahtjeva Hrvatskog registra brodova.

U svim proizvodnim aktivnostima, osim vlastitih proizvodnih radnika, sudjeluju i radnici podugovarača, što je ustaljena brodograđevna praksa domaćih i svjetskih brodogradilišta. Podugovarači se angažiraju ugovorima uglavnom po pogodbi, prema normativima rada po modelu „ključ u ruke“. U manjem opsegu i na poslovima gdje je teže utvrditi normativ rada po modelu „ključ u ruke“ njihov se angažman ugovara i plaća po satu rada.

Normalni godišnji kapacitet proizvodnje, u ovisnosti o razini zaposlenosti i strukturi ugovorenih poslova kreće se oko 1,5 milijuna radnih sati, koje odrađuju vlastiti radnici i stalni podugovarači standardnih brodograđevnih zanimanja. U ovisnosti o posebnim projektima i specifičnosti strukture proizvodnih aktivnosti, radni kapacitet može dosegnuti čak i do 2,5 milijuna sati, pri čemu se mogu koristiti i kapaciteti drugih brodogradilišta u okruženju, odnosno dio proizvodnih aktivnosti može biti pripremljen i izvan same lokacije Brodogradilišta. Oscilacije u zaposlenosti u remontnoj djelatnosti rezultiraju različitim potrebama u određenim periodima, pa se Viktor Lenac često susreće s manjkom odnosno viškom kapaciteta pojedinih zanata.

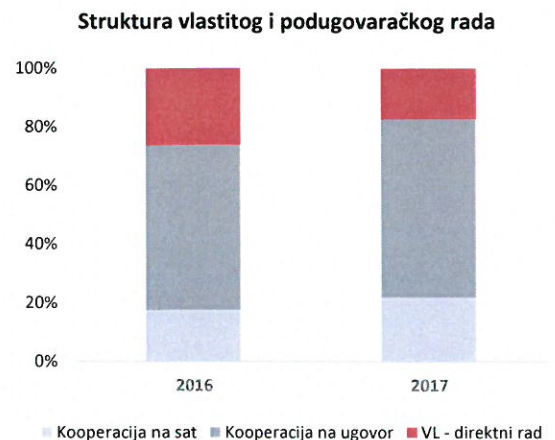

Povećana zaposlenost u 2017. godini je u odnosu na prethodnu 2016. godinu pred Viktor Lenac stavila potrebu za većim angažmanom gotovo svih zanata standardnih u brodograđevnoj djelatnosti, a dio nedostajućih radnika riješen je angažiranjem strane radne snage, uglavnom iz Ukrajine. Ipak, i u uvjetima veće zaposlenosti, i tijekom 2017. godine Viktor Lenac se susretao s oscilacijama zaposlenosti u različitim vremenskim intervalima.

Tijekom 2017. godine naglasak u organizaciji proizvodnog programa stavljen je na bolje planiranje, praćenje i analiziranje tijeka procesa proizvodnje, a sve u cilju sagledavanja i smanjivanja troškova. Unapređenje planskih aktivnosti unatoč čestoj nepredvidivosti tijekom remontnih radova rezultiralo je boljom iskoristivosti radnog vremena i povećanjem efikasnosti svakog pojedinca, kako vlastitih, tako i radnika podugovarača.

Vlastiti proizvodni radnici predstavljaju uglavnom fiksni raspoloživi proizvodni kapacitet kojim se osigurava u prosjeku oko 400 tisuća proizvodnih sati. U 2017. godini radnici Viktora Lenca ostvarili su 6,7% manje izravnih proizvodnih sati nego u 2016. godini i to zbog smanjenja broja prekovremenog rada vlastitih radnika, ali i oscilacija u zaposlenosti kapaciteta koje su se događale tijekom godine. Ukupno promatrano, 2017. godina bila je proizvodno značajnije intenzivnija u odnosu na raniju godinu, što je rezultiralo povećanjem broja izravnih proizvodnih sati u Brodogradilištu za oko 40% u odnosu na prethodnu godinu. To je, zbog fiksnog vlastitog kapaciteta, rezultiralo i većim učešćem podugovaračkog rada u ukupnim proizvodnim aktivnostima.

U strukturi samih proizvodnih aktivnosti koje su se odvijale na lokaciji Viktora Lenca tijekom 2017. godine, najveće učešće i dalje su zadržali radovi u čeliku. Zahvaljujući projektu „USS Mount Whitney“, slično kao i u 2015. godini visoko učešće bilježe elektro radovi, koji su inače jače zastupljeni kod projekata preinaka brodova i posebnih projekata remonta, a za koje se u pravilu angažiraju podugovarači.

	udio 2015	udio 2016	udio 2017
Radovi u čeliku	13,2%	24,2%	15,1%
Elektro radovi	14,3%	6,8%	14,4%
AKZ radovi	16,0%	16,5%	11,8%
Cjevarski radovi	8,7%	9,0%	9,2%
Transportni radovi	8,3%	8,9%	7,5%
Mehaničko-motoristički radovi	9,3%	8,9%	7,0%
Izolaterski radovi	2,5%	1,8%	6,7%
Bravarski radovi	8,1%	6,0%	5,8%
Ostali radovi	19,6%	17,9%	22,5%
	100,0%	100,0%	100,0%

Osim izravnog proizvodnog rada koji se odvija na lokaciji samog Brodogradilišta, Viktor Lenac koristi i vanjske usluge tzv. usluge subliferacije koje se odnose na izradu proizvoda i obavljanje usluga za projekte iz osnovne djelatnosti, ali se izvršavaju uglavnom izvan lokacije samog Brodogradilišta i/ili upotrebom sredstava rada podizvođača, a često u sebi sadrže i komponentu materijala za izradu proizvoda koji se ugrađuju na brodove. Primjer takvih usluga su razne izrade po narudžbi, dorade, obrade, tegljenje i lučke usluge te odvoz i zbrinjavanje različitih vrsta otpada. Međutim, kod specifičnih vrsta radova, poput usluga serviseri i elektro radova, i radovi podugovarača koji rade unutar Viktora Lenca u sebi mogu sadržavati i usluge rada vlastitom opremom podizvođača, kao i nabavku specifičnih potrebnih materijala, posebno kad je riječ o ugovorima koji se s podizvođačima zaključuju po sistemu „ključ u ruke“.

Promatrano u novcu, ukupan trošak direktnog rada ugrađenog na proizvodne izravne radne naloge (osnovne djelatnosti i vlastite investicije) u 2017. godini iznosio je 170,5 milijuna kuna, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za gotovo 70 milijuna kuna. Izravni troškovi subliferacije su u 2017. godini iznosili 83,2 milijuna kuna, dok je njihov iznos u 2016. godini iznosio svega 37,3 milijuna kuna.

Zauzetost dokova i vezova

Viktor Lenac raspolaže s tri plutajuća doka - Dokom 5, Dokom 11 i Dokom RI 38, različitih dimenzija, kojima osigurava fleksibilnost u smislu mogućnosti prihvata plovidla različitih veličina.

Uspoređujući rezultate dvije posljednje godine, u 2017. godini Viktor Lenac je ostvario, općenito gledano značajnije veću zaposlenost svojih kapaciteta od one u 2016. godini, ali uz manji broj projekata. To je prvenstveno

posljedica dugotrajnog boravka broda USS Mount Whitney koji je zauzeo kapacitet Doka 11 na ukupno 194 dana u 2017. godini. Nedostatak drugih radnih kapaciteta u određenim periodima vremena, zbog kojih je Viktor Lenac bio prisiljen odustati od ponuđenih poslova ili ih čak ne nuditi, rezultirao je nižom zaposlenošću dokovskih kapaciteta od one u 2016. godini. Period nešto slabijeg interesa brodara u rujnu 2017. godine, u trenutku kada je i Dok 11 bio slobodan, iskorišten je za udokovanje Doka 5 u Doku 11, pa je stvarna zauzetost ta dva doka nešto veća.

Dok	Zauzetost dokova u % vremena	
	2016	2017
Dok 5	79,7%	63,90%
Dok 11	87,9%	83,80%
Dok RI 38	78,1%	62,70%

Glavni operativni vezovi koje Viktor Lenac koristi su vezovi broj 1, 2 i 3 koji su smješteni neposredno uz radionice, pogone i skladišta. Vezovi 8 i 9 koriste se za posebne namjene i kada kapacitet glavnih vezova nije dovoljan. Na vezovima 4, 5 i 6 uglavnom su se u prethodnim godinama nalazili brodovi koji su u Viktoru Lencu bili samo privezani, no s povećanjem broja objekata u remontu tijekom posljednjih godina i potrebe za usporedno odvijanje proizvodnih aktivnosti na većem broju brodova i ti vezovi se sve više koriste za osnovnu djelatnost.

Zauzetost vezova, kao i dokova, ukazuje na stupanj zaposlenosti remontnih kapaciteta. Smanjenje broja brodova u standardnim remontnim poslovima u 2017. godini u odnosu na broj remonata u 2016. godini, također je utjecalo na smanjenje prosječne zauzetosti glavnih operativnih vezova, koja je u 2017. godini iznosila svega 48% za razliku od 2016. godine kada je iznosila 62% vremena.

Utrošeni materijali i energenti

Ukupan utrošak materijala i energenata u djelatnosti Viktora Lenca u pravilu se kreće od 20% do 30% u odnosu na ostvarene poslovne prihode, ovisno o strukturi poslova kod projekata osnovne djelatnosti. U pravilu, projekti

preinaka i offshore djelatnosti imaju veće učešće materijala i ugrađene opreme od standardnih remontnih poslova. Udio materijala i opreme u strukturi prihoda također ovisi i o tome da li klijenti prepuštaju Viktoru Lencu nabavu materijala i opreme potrebne za ugradnju ili ih nabavljaju sami i dostavljaju Viktoru Lencu na ugradnju.

Utrošak materijala je u 2017. godini bio značajnije veći nego u prethodnoj godini, a slijedom povećanja proizvodnih i drugih poslovnih aktivnosti. Tijekom godine Viktor Lenac ukupno utrošio raznog materijala i ugradio raznovrsnu opremu na proizvodne radne naloge u vrijednosti preko 60 milijuna kuna, što u odnosu na prethodnu 2016. godinu kada je utrošeno oko 40 milijuna kuna, što predstavlja povećanje za 50%.

Struktura utrošaka materijala ovisi o strukturi radova koje Viktor Lenac obavlja za naručitelje posla, a najznačajnije skupine materijala koji se redovito ugrađuju na objekte u radu ili se koriste u tehnološkom procesu su materijali crne metalurgije (limovi, profili i cijevi), grit ili pijesak za pjeskarenje u radovima antikorozivne zaštite, tehnički plinovi i goriva.

Tijekom 2017. godine najveći trošak materijala u iznosu od gotovo 12 milijuna kuna odnosio se na materijale crne metalurgije, koji su se trošili na svim projektima tijekom godine i koji su u odnosu na godinu ranije bili veći za 30%. Troškovi namjenskih materijala i opreme, višestruko veći nego prethodnoj godini, u 2017. godini iznosili su 14,6 milijuna kuna, a u najvećoj mjeri bili su uvjetovani projektom „USS Mount Whitney“. Značajnije povećanje u odnosu na troškove prethodne godine, u 2017. godini bilježe i materijali u skupini ventila, armature i lukova, koji su sa svojim utroškom od 8,8 milijuna kuna tri puta veći nego lani.

Promatrano u količinama utrošenog materijala, tijekom 2017. godine je za radove u čeliku, bravarske i cjevarske radove na radnim nalogima osnovne djelatnosti, investicija i održavanja utrošeno oko 1.300 tona limova, 325 tona profila i 133 tona cijevi. U radovima antikorozivne zaštite za radove pjeskarenja utrošeno je gotovo 4.100 tona grita.

U proizvodnom procesu Viktor Lenac troši i značajnu količinu električne energije, vode, tehnološke vode i tehničkih plinova.

Dio električne energije i vode predstavlja fiksni trošak, a dio varijabilni trošak proizvodnje koji ovisi o opsegu proizvodne aktivnosti. Tehnološka voda koja nije za piće i tehnički plinovi (tekući kisik i acetilen) su varijabilni troškovi isključivo ovisni o opsegu proizvodne aktivnosti.

Voda se u tehnološkom procesu koristi za poslove pranja i visokotlačnog čišćenja dijelova broda te u procesu pripreme čelika i čeličnih sekcija. Tekući kisik i acetilen su plinovi koji se koriste u procesu rezanja i obrade čelika.

Strukturu i broj projekata na kojima se tijekom 2017. godine odvijala proizvodna aktivnost, prati i utrošak glavnih energenata u 2017. godini. U odnosu na prethodnu godinu očekivano dolazi do povećanja troškova električne energije zbog povećanja opsega ukupne proizvodnje, ali i potreba određenih vrsta radova i brodova za napajanjem. Povećanje broja izvođača radova, te prisustvo većeg broja članova posade broda „USS Mount Whitney“ tijekom čitavog perioda odvijanja radova, također su očekivano donijeli povećanje utroška pitke vode. S druge strane, smanjenje broja projekata u standardnim remontnim radovima rezultiralo je smanjenjem utroška tehnološke vode, te utroška kisika i acetilena.

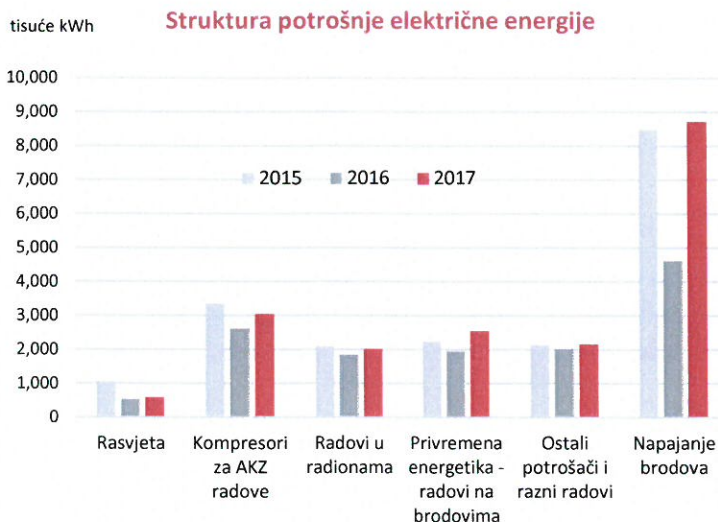
Kod potrošnje LUS/Ekstra lakog goriva, kao uglavnom fiksnog troška koje se koristi za zagrijavanje prostora, garderoba i tople vode bilježi se značajnije smanjenje, a ušteda je postignuta projektom toplovodnog grijanja iskorištenjem otpadne topline kompresora, kojeg je Viktor Lenac proveo u suradnji s HEP ESCO d.o.o. u 2016. godini.

Energent	Jmj	2014	2015	2016	2017	2017/2016
Električna energija	tisuće kWh	11.806	19.339	13.560	19.031	140,3%
Voda	tisuće m ³	65	93	63	77	122,5%
Tehnološka voda	tisuće m ³	199	265	262	201	76,8%
Kisik i acetilen	t	590	672	558	476	85,4%
Gorivo LUS	t	450	485	331	168	50,9%

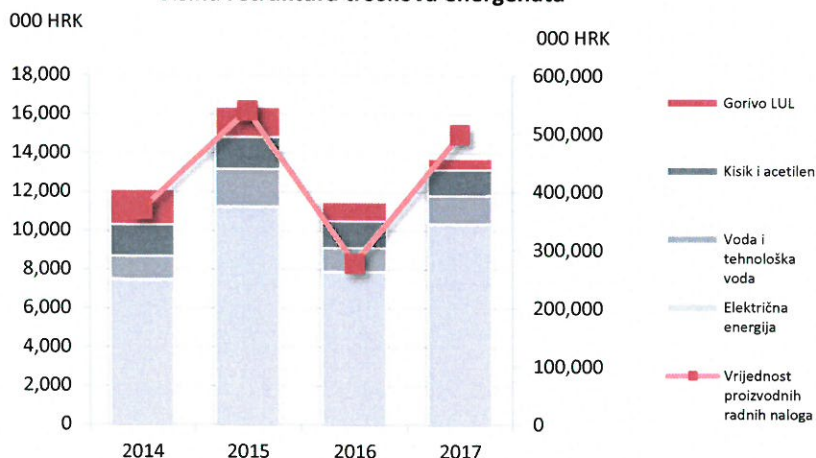

Najveću količinu električne energije Viktor Lenac troši za potrebe napajanja brodova, što je posebno bilo izraženo u 2015. i 2017. godini zbog dugotrajnog napajanja broda „USS Mount Whitney“. Povećanjem proizvodnih aktivnosti u 2017. godini u svim segmentima potrošnje električne energije bilježi se povećanje u odnosu na prethodnu godinu, osim kod rasvjete kod koje je potrošnja gotovo prepolovljena projektom zamjene rasvjete energetski učinkovitijom, provedenim u 2015. godini.

Viktor Lenac je u 2017. godini implementirao sustav upravljanja energijom, sukladno normi ISO 50001, koji je početkom 2018. godine i certificiran. Time je sustav upravljanja energijom i energentima uveden kao neprekidni proces sa svrhom podizanja svijesti o učinkovitom korištenju i štednji energenata, kako bi u konačnici isto donijelo i uštede u proizvodnim troškovima.

Visina i struktura troškova energenata

Ukupno promatrano, troškovi energenata u 2017. godini veći su za 2,2 milijuna kuna, što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja povećanje za gotovo 20%, a što je pak razumljivo imajući u vidu da je ostvarena vrijednost proizvodnih radnih naloga (osnovnih djelatnosti i investicija) u odnosu na prošlogodišnju veća za čak 80%. Od ukupnih 13,7 milijuna kuna troškova energenata, 75% odnosi se na električnu energiju.

S ciljem ispravnog gospodarenja vodnim resursima sustavno se vodi briga o pravovremenom otklanjanju propuštanja

i ugrađenim mjerilima za kontrolu potrošnje. Postojeći razvod tehnološke vode Viktoru Lencu omogućuje korištenje tehnološke vode umjesto znatno skuplje vode iz javnog vodovoda, a dodatno smanjenje utroška vode iz javnog vodovoda postiže se daljnjim razvodom cjevovoda tehnološke vode i njenim opsežnijim korištenjem.

Iako je u odnosu na prethodnu godinu manji količinski utrošak tehničkih plinova – kisika i acetilena, novčani iznos troška je gotovo na jednakoj razini kao i lani zbog poskupljenja jedinične cijene acetilena.

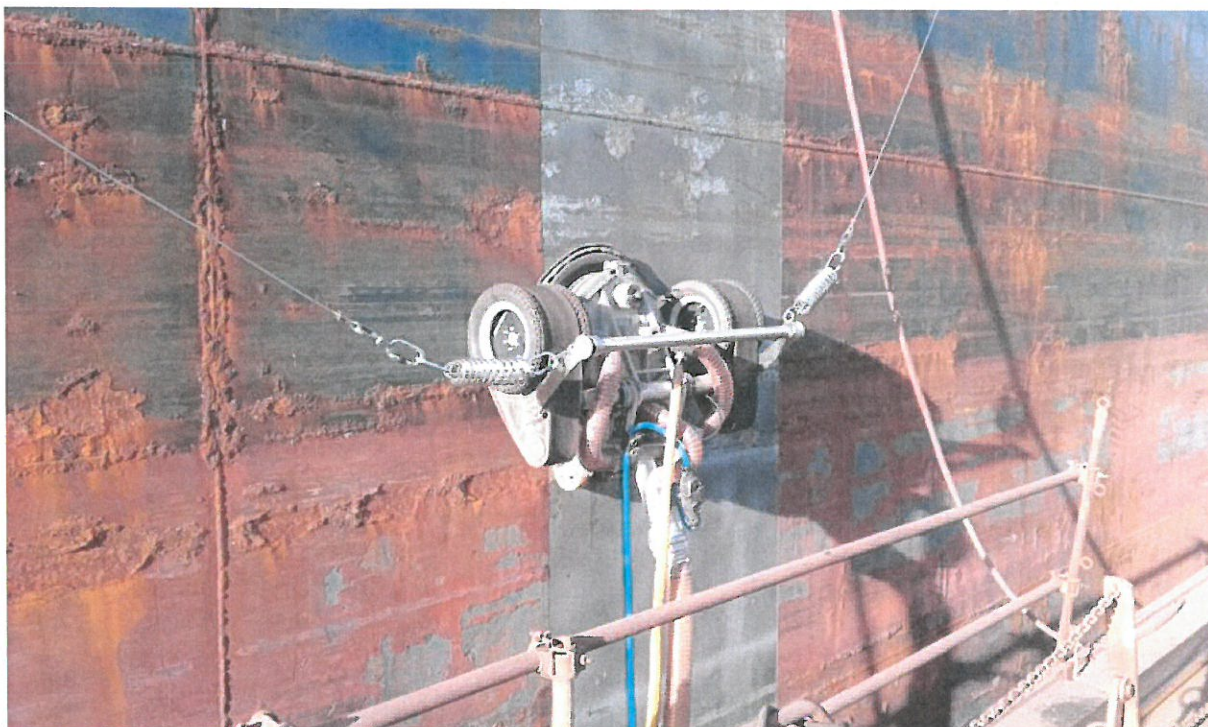
TEHNOLOŠKI RAZVOJ I ULAGANJA

Tehnološki razvoj i ulaganja u kapitalnu i ostalu proizvodnu i poslovnu imovinu Viktora Lenca nastavljen je i u 2017. godini, u kojoj su ukupna ulaganja u dugotrajnu imovinu iznosila 36,8 milijuna kuna.

Najznačajniji iznos u visini 26,5 milijuna kuna uložen je u obnovu plovnih objekata Doka 5 i Doka 11, kojim je ulaganjima povećana njihova vrijednost. Drugih značajnijih ulaganja u postojeću imovinu nije bilo.

Preostali iznos ulaganja u visini 10,3 milijuna kuna odnosio se na nabavku nove proizvodne i druge opreme, od koje treba istaknuti:

- nabavku dva suvremena uređaja Aquablast Magnet Spider i dvije visokotlačne pumpe 2900 bara za pripremu površina vodom pod visokim tlakom, kojim se zamjenjuje pjeskarenje, a osim što u odnosu na pjeskarenje ima značajno manji negativni utjecaj na okoliš, istovremeno omogućuje povećanu učinkovitost rada i smanjenje utroška električne energije
- statički frekventni pretvarač SFC 2 x 625 kVA radi napajanja brodova u remontu električnom energijom napona 440V 60 Hz, a koji je, spajanjem brodova na sustav električne energije u odnosu na Diesel agregate prihvatljiviji za okoliš i s aspekta zaštite zraka i zaštite od buke
- obnovu voznog parka kupovinom teretnog vozila te bočnog i čeonog viličara
- dopunu postojeće brzomontirajuće skele novim elementima.

Tijekom godine izvršena su i brojna druga ulaganja u proizvodnu, mjernu i drugu opremu, računala i telekomunikacijsku opremu. Vodeći računa o sustavu upravljanja energijom, jedan od kriterija za nabavu proizvodne opreme u Viktoru Lencu jest i energetska učinkovitost opreme, koja, osim što je prihvatljivija za okoliš, rezultira i nižim troškovima energije i povećanjem radne učinkovitosti. Tako se tijekom 2017. godine, pri nabavci REL aparata za zavarivanje i uređaja za ventilaciju objekata u radu, odlučio za onu opremu čije su energetske performanse za oko 50% učinkovitije od postojeće opreme.

Nakon što je u 2015. i 2016. godini Viktor Lenac u suradnji s HEP ESCO d.o.o. realizirao projekte energetske učinkovitosti u dijelu unutarnje, vanjske i privremene rasvjete te projekt uštede goriva iskorištenjem otpadne topline kompresora, koncem 2017. godine u plan ulaganja za 2018. godinu uvršteni su novi projekti energetske učinkovite rasvjete na dokovima i protueksplozivne rasvjete za rad na objektima.

ORGANIZACIJA, SUSTAVI KVALITETE I INFORMACIJSKI SUSTAV

Analiza i optimizacija poslovnih procesa Viktora Lenca u stalnom je fokusu organizacije kao funkcije koja ima za cilj povećanje učinkovitosti rada, smanjenje broja aktivnosti koje ne nose dodanu vrijednost te ubrzanje svakog pojedinog poslovnog procesa.

Svakodnevnim preispitivanjem i kontinuiranim razvojem organizacijskih veza, otklanjaju se nerazumijevanja i sukobi interesa između linijskog i projektno-proizvodnog menadžmenta, uz jasno definiranje i podjelu ovlasti i odgovornosti. Kompleksna organizacija ogleda se u povezivanju funkcionalne i projektne organizacije u matricnu organizaciju — kojom se resursi alociraju na više projekata remonta, preinaka i offshore djelatnosti koji se istovremeno odvijaju.

Redovitom provedbom internih prosudbi Viktor Lenac nadzire performanse svojih poslovnih procesa, a sve nesukladnosti bilježi, analizira i korigira putem dokumentiranog sustava upravljanja kvalitetom putem izmjena i dopuna procedura, radnih uputa, normativa rada te uloga radnih mjesta u cjelokupnoj organizaciji — sve sa ciljem ubrzanja i optimiziranja radnih aktivnosti uz zadržavanje ili povećanje kvalitete izvedenih radova.

U težnji da se što uspješnije nosi sa izazovima na tržištu, od rukovodnog kadra Viktora Lenca traži se veći stupanj angažiranosti u preispitivanju procesa i njihovom optimiziranju kako bi troškovi rada bili niži, a uspjeh projekata i zadovoljstvo kupaca što veći. U sklopu toga Viktor Lenac je u 2017. godini definirao ključne pokazatelje poslovanja za sve poslovne procese, podižući svijest i odgovornost operativnih rukovoditelja za pojedinačne poslovne rezultate na višu razinu.

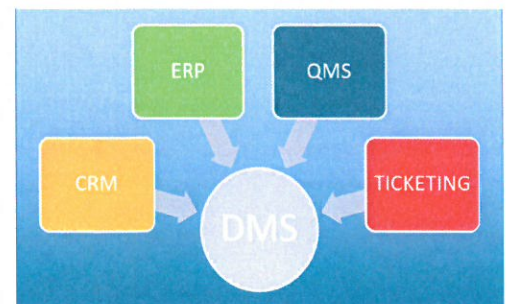
Tijekom 2017. započelo se sa postupkom reorganizacije proizvodnog procesa u sljedećim područjima:

- Tehničko-tehnološka priprema projekata kao podrška procesu nuđenja i ugovaranja
- Planiranje i upravljanje proizvodnim kapacitetima i realizacijom proizvodnog procesa
- Upravljanje projektima
- Upravljanje održavanjem osnovnih sredstava i alata u proizvodnom procesu
- Upravljanje proizvodnim uslugama – energetika, dokovanje objekata, kopneni i plovni transport, skelarski radovi

Izmjene tijekom poslovnih procesa, uzrokovale su promjene u organizacijskoj strukturi sektora „Tehnike i proizvodnje“ te opisima poslova vezanim uz proizvodna zanimanja. Posljedično tome organizacijska struktura sektora postala je plića, brža i efikasnija u komunikaciji i odlučivanju te lišena suvišnih hijerarhijskih struktura rukovođenja. Organizacijske izmjene stupile su na snagu s početkom 2018. godine.

S razvojem organizacije neposredno je povezan i razvoj informacijskog sustava, kao prateći alat za automatizaciju poslovnih aktivnosti i procesa. Tijekom 2017. godine u razvoju informacijske podrške poslovnim aktivnostima Viktor Lenac je naglasak stavio na područja razvoja mobilnih aplikativnih rješenja, B2B portala, informacijske sigurnosti i zaštite podataka te upravljanja mrežom razmjene podataka između različitih fizičkih uređaja sastavljenih od elektroničkih sklopova, senzora i softver-a za potrebe nadzora sustava upravljanja energijom (IOT – Internet of things).

U dijelu razvoja mobilnih aplikativnih rješenja nastavilo se na radu unaprjeđenja sustava upravljanja poslovnim prilikama i odnosima s klijentima (CRM) integracijom sa potpuno novim modulom za upravljanje dokumentima (DMS) temeljenom na Alfresco platformi. Ovom integracijom je nadograđena osnovna funkcionalnost CRM sustava u području sustavnog praćenja i objedinjavanje svih informacija i dokumentacije vezane uz potrebe ugovaranja i realizacije projekata.

Paralelno s razvojem sustava upravljanja dokumentima razvijen je i sustav upravljanja kvalitetom u sklopu kojeg se obrađuju nesukladnosti procesa, reklamacije kupaca te izrađuje, odobrava i distribuira radna dokumentacija vezana uz poslovne procese.

U suradnji sa svojim poslovnim partnerima Viktor Lenac je razvio i druga mobilna rješenja koja se odnose na zaprimanje zahtjeva za održavanje i popravak ICT opreme, evidenciju rada djelatnika podugovarača, praćenje troškova na objektima te odobravanje trebovanja materijala, radne snage i usluga.

Napravljeni su i prvi koraci u razvoju B2B portala za podugovarače putem kojeg bi oni imali pristup informacijama bitnim za njihovo poslovanje kao npr. ocjene vezane uz izvođenje radova, rješavanje nesukladnih proizvoda, dohvat evidencijskih radnih listova, itd.

Područje informacijske sigurnosti i zaštita podataka ima iznimnu važnost u dijelu informatičke podrške kontinuitetu poslovanja Viktora Lenca. Na ovom području je već ranijih godina napravljen iskorak ka višem stupnju informacijske sigurnosti virtualizacijom svih poslužitelja, čime su stvoreni temelji za brzi oporavak sustava te konsolidaciju i optimizirano korištenje hardverskih resursa. Tijekom 2017. godine dodatno je povećana sigurnost informacijskog sustava kolokacijom serverskih resursa na zasebnom „Disaster recovery site-u“ van sjedišta Viktora Lenca. Zakonski okviri i smjernice koje se odnose na područje informacijske sigurnosti redovito se prate, a dedicerani tim završava analizu procesa obrade osobnih i osjetljivih podataka metodom procjene utjecaja privatnost s aspekta više razina – poslovni procesi, poslovne aplikacije, informacijska infrastruktura i zakonska regulativa. U tijeku je izrada akcijskih planova te implementacija upravljačkih, logičkih i fizičkih kontrola nad poslovnim procesima.

U rujnu 2017. godine od strane certifikacijskog društva Bureau Veritas provedena je recertifikacija sustava upravljanja kvalitetom prema standardu ISO 9001:2015. U sklopu recertifikacijskog postupka vanjski prosuditelji nisu našli nesukladnosti sustava.

Osim recertifikacijske prosudbe, tijekom 2017. godine proveden je veći broj prosudbi Sustava upravljanja kvalitetom od strane poslovnih partnera Brodogradilišta (prosudbe druge strane), a sukladno planu internih prosudbi za 2017. godinu provjerom su obuhvaćeni svi poslovni procesi i organizacijske jedinice.

Tijekom 2017. godine započeo je i postupak uvođenja sustava upravljanja energetske učinkovitošću prema normi ISO50001:2011. Sukladno tome educiran je tim za energetske učinkovitost te interni prosuditelji koji su tijekom četvrtog kvartala 2017. godine proveli 12 internih prosudbi poslovnih procesa od značajnog utjecaja na potrošnju energenata.

Certifikacijski postupak uvođenja sustava upravljanja energijom sukladno normi ISO50001:2011, proveden je 24.01.2018. godine od strane certifikacijskog društva Bureau Veritas. Predstavnici certifikacijskog društva su tijekom prosudbe pohvalili kompetencije i viđeni pristup tima za upravljanje energijom vezan uz analizu i primjenu prilika za poboljšanje energetske učinkovitosti kao i opredijeljenost Uprave u implementaciji ovog sustava. Tijekom prosudbe nisu otkrivene nikakve nesukladnosti te je sukladno tome Brodogradilište dobilo preporuku za dobivanje certifikata ISO50001:2011.

SIGURNOST, ZAŠTITA NA RADU I ZAŠTITA OD POŽARA

Sustav zaštite na radu određen je zakonskom regulativom, sastavni je dio organizacije rada i izvođenja procesa rada, a ostvaruje se obavljanjem poslova zaštite na radu i primjenom propisanih, ugovorenih kao i priznatih pravila zaštite na radu te pravila donesenih od strane Viktora Lenca uključenih u cjeloviti sustav upravljanja kvalitetom.

Tijekom 2017. godine Viktor Lenac je izvodio brojne standardne aktivnosti u provođenju sustava sigurnosti i zaštite na radu, kao što su osposobljavanje radnika za rad na siguran način, ispitivanje strojeva i uređaja s

povećanim opasnostima uz nadzor primjene propisa zaštite na radu, pregledi mjesta rada i aktivnosti na osiguranju rada u specifičnim opasnijim uvjetima, izdavanje dozvola za ulazak i rad u zatvorenim i ograničenim prostorima i slično.

Za unapređenje sustava tehničke zaštite u Viktoru Lencu u 2017. godini provedeno je dodatno osvjetljenje rubnih dijelova unutar Brodogradilišta, postavljanje dodatnih kamera na Doku 11, deponiju otpada i drugim pozicijama, a što je u skladu s donesenim terminskim planom sigurnosne zaštite lučkog područja kojeg Viktor Lenac koristi.

Distribucija osobnih zaštitnih sredstava odvijala se redovito prema stvarnim potrebama, uz redoviti nadzor nad korištenjem osobnih zaštitnih sredstava, i to ne samo radnika Viktora Lenca, već i radnika podugovarača.

Putem ovlaštene i ugovorne zdravstvene ustanove za medicinu rada redovito se vrši provjera radne sposobnosti radnika koji obavljaju poslove radnog mjesta s posebnim uvjetima, a tijekom 2017. godine takvu provjeru prošlo je 298 radnika Viktora Lenca. Nastavljena je dobra praksa obavljanja preventivnih sistematskih pregleda za sve radnike, u cilju podizanja standarda zdravstvene zaštite, ranog otkrivanja oboljenja i podizanja motivacije radnika za brigu o vlastitom zdravlju.

Uložena sredstva u zaštitu zdravlja i sigurnosti radnika:

	2013	2014	2015	2016	2017
Sistematski kontrolni liječnički pregledi	376.875	618.546	655.688	675.861	570.298
Osobna zaštitna sredstva	653.745	783.165	680.286	654.411	1.053.274
	1.030.620	1.401.711	1.335.974	1.330.271	1.623.572

Provođenje mjera zaštite na radu u posljednjih nekoliko godina dovele su do smanjenja broja ozljeda, promatrano i u apsolutnom broju ozljeda i relativno u odnosu na broj radnika. Promatrajući indeks težine ozljeda, u pravilu je riječ o lakšim ozljedama, a prema prirodi ozljeda najčešće se radi o kontuzijama, ranama i uganućima.

Tijekom 2017. godine Viktor Lenac je stavio poseban naglasak na sigurnost na radu, čistoću i osiguranje radnih mjesta, podizanje svijesti pojedinaca o radu na siguran način radi. Svim radnicima je, neovisno o radnom mjestu na kojeg su raspoređeni, pored obveze nošenja zaštitnih šljemova u cijelom prostoru odvijanja proizvodnih aktivnosti, propisana i obvezna stalna zaštita vida i ruku nošenjem zaštitnih naočala i rukavica. Mjere u području sigurnosti i zaštite na radu rezultirale su značajnijim smanjenjem broja ozljeda na radu u protekloj godini, a smanjenje broja, učestalosti i težine ozljeda na radu, te podizanja svijesti i odgovornosti radnika za sigurnost i zaštitu zdravlja ostaje cilj Viktora Lenca i u narednim razdobljima.

U 2017. godini u Brodogradilištu zabilježeno je ukupno 10 ozljeda na radu uz ukupan broj od 424 izgubljenih radnih dana radnika Viktora Lenca. Smanjenje broja ozljeda uz nepromijenjeni broj radnika i sličnu razinu efektivnih sati rada rezultira značajnim smanjenjem indeksa frekvencije i udjela ozlijeđenih radnika od ukupnog broja radnika. No, s obzirom na gotovo jednaku razinu izgubljenih dana rada zbog bolovanja uzrokovanih ozljedama na radu u odnosu na ukupan, također ne značajno promijenjen broj efektivnih sati rada u odnosu na prethodnu godinu, indeks težine ozljeda ostao je na razini prošlogodišnjeg.

Od ukupnih 10 ozljeda na radu zadobivenih tijekom 2017. godine, polovina ih je okarakterizirana težim ozljedama i kod kojih je bila riječ o frakturama u području ekstremiteta. Ostale ozljede su uglavnom uganuća i površinske ozljede. Smrtnih slučajeva kao posljedica nezgoda na radu nije bilo.

Pokazatelji ozljeda na radu:

	2013	2014	2015	2016	2017
Efektivni sati rada	925.669	957.147	937.020	864.292	883.716
Broj ozljeda	23	18	17	18	10
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	738	556	354	416	424
Indeks frekvencije					
Broj ozljeda u odnosu na sate rada	24,85	18,81	18,14	20,83	11,32
Indeks težine					
Izgubljeni dani rada zbog bolovanja u odnosu na ukupno efektivno vrijeme rada	79,73	58,10	37,78	48,13	47,98
Broj ozljeda u odnosu na broj radnika	4,44	3,58	3,45	3,64	2,04

Aktivnosti na području zaštite od požara usmjerene su na preventivno djelovanje putem redovitih pregleda objekata u remontu, požarno preventivno osiguranje na mjestima odvijanja toplih radova, osposobljavanje novoprimljenih radnika, nabavku i održavanje vatrogasne opreme te na preventivno ispitivanje instalacija i opreme.

Kod svih „toplih“ radova, kao što su zavarivanje, rezanje, brušenje i drugi radovi koji se izvode s otvorenim plamenom, obveza je prethodnih preventivnih pregleda mjesta rada i izdavanja dozvola za izvođenje toplih radova. U 2017. godini izdano je 17833 takvih dozvola, što je za 65% više nego u 2016. godini. Pored dozvola za

izvođenje toplih radova, za radove u tankovima tankera izdaju se i tzv. „gas free“ certifikati kojih je u 2017. godini bilo preko 200.

Tijekom 2017.god. vatrogasna postrojba je opremljena određenom količinom potrebne opreme od vatrogasnih cijevi i armatura, do veće količine vatrogasnih aparata za početno gašenje. Također je nabavljena termo kamera za otkrivanje žarišta požara u uvjetima zadimljenosti te lociranje osoba u zadimljenom i ugroženom prostoru. Za potrebe punjenja boca dišnih aparata na komprimirani zrak, kupljen je visokotlačni kompresor s mogućnošću punjenja boca tlakom od 330 bara.

Vatrogasna oprema postrojbe je s ciljem brze i efikasne intervencije razmještena na različitim proizvodnim lokacijama Viktora Lenca, čime se povećala njezina raspoloživost i operativna spremnost postrojbe u intervencijama gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine.

Jednom mjesečno svaka smjena vatrogasne postrojbe održala je vatrogasne vježbe prema Planu odvijanja vatrogasnih vježbi. Posebno, a na zahtjev zapovjedništva broda USS Mount Whitney, sa američkom vojskom izvedeno je dodatnih 48 vježbi gašenja požara i spašavanja ljudi ugroženih požarom.

Tijekom 2017.god. zabilježeno je 5 početnih požara i 1 tehnička intervencija bez značajnije materijalne štete, što se u odnosu na potencijalne opasnosti i ugroženost od požara u uvjetima odvijanja remonta ocjenjuje kao iznimno dobar rezultat.

ZAŠTITA OKOLIŠA

Jedan od važnih segmenata u održivom poslovanju Viktora Lenca predstavlja i sustav upravljanja zaštitom okoliša koji je uvršten je u Sustav upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2008. Sustav upravljanja okolišem temelji se na načelima društvene odgovornosti sa svrhom osiguranja kvalitetnog suživota s lokalnom zajednicom, integriranjem osnovnog tehnološkog procesa, tehnoloških dostignuća, pravila struke i pozitivne zakonske regulative.

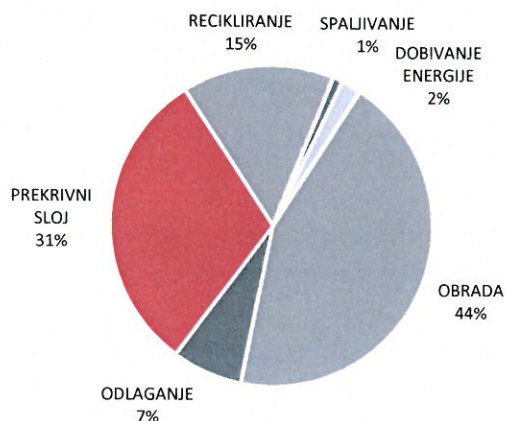
U cilju utvrđivanja utjecaja na okoliš, vlastitom mjernom opremom Viktor Lenac kontinuirano prati kakvoću sastavnica okoliša i to poglavito vode, mora i zraka. Interpretaciju podataka provode za to ovlaštene laboratoriji, a sukladno dobivenim rezultatima Viktor Lenac provodi odgovarajuće mjere koje za cilj imaju smanjivanje emisija.

Sustav gospodarenja otpadom u Viktoru Lencu uvažava primjenu osnovnih načela dobrog gospodarenja otpadom "4R - reduce, reuse, recycle & replace" te kontinuirano pokušava iznaći nove prihvatljive načine korištenja otpada, posebno nakon što su u srpnju 2015. godine odlagališta u blizini zatvorila vrata za proizvodni otpad. Problem zbrinjavanja otpadnog grita koji se koristi za pjeskarenje brodskih površina u antikorozivnim radovima, Viktor Lenac postupno nastoji riješiti implementacijom čistih tehnologija, zamjenjujući proces u kojem nastaje otpadni abrazivni pijesak tehnološkim procesom u kojem se kao sirovina koristi voda. Viktor Lenac posjeduje već nekoliko godina opremu za obradu metalnih površina vodom pod visokim tlakom za radove na Doku 11, a u 2017. godini kupljen je dodatni set takve opreme za radove na Doku 5.

Način postupanja s otpadom u 2017

iskorišteno je 2% otpada nastalog u 2017. godini.

Tijekom 2017. godine u proizvodnom procesu Viktoru Lencu je nastalo ukupno 14.768 tona različitog otpada, od kojeg se na otpad koji se kategorizira kao neopasan odnosi 54%, a na opasan otpad 46% ukupne količine nastalog otpada.

Od ukupne količine otpada nastalog u 2017. godini, 44% se odnosi otpad koji se daje na oporabu, 31% otpada predstavljao je otpadni abrazivni pijesak koji se uglavnom koristi kao međusloj za prekrivanje otpada na odlagalištima, oko 15% otpada odnosilo se na otpadne metale, plastiku i gumu koji se recikliraju, a tek se 8% otpada koji nije zbrinut na druge načine trajno odlagao ili spaljivao. Za dobivanje energije

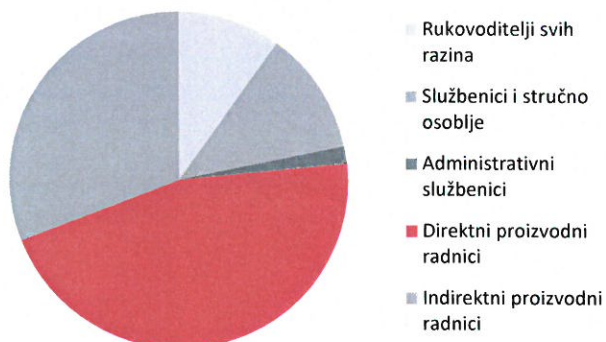
LJUDSKI RESURSI

Broj i struktura radnika

Na dan 31. prosinca 2017. godine Viktor Lenac broji 488 radnika, što je jednako kao i koncem 2016. godine. Prosječan broj zaposlenih tijekom 2017. godine iznosio je 490 radnika ili 9 radnika više od prosjeka u 2016. godini. Tijekom godine otišlo je 50 radnika, od kojih je 17 radnika otišlo u mirovinu, četvorici je prestao radni odnos na određeno vrijeme, a jedan je radnik preminuo. Preostalih 28 radnika napustilo je Viktor Lenac sporazumno ili voljom radnika, što predstavlja disfunkcionalnu fluktuaciju, koja je uglavnom uzrokovana većom potražnjom za radnom snagom brodograđevne djelatnosti, i to ne samo u Hrvatskoj već i u ostalim zemljama Europske unije.

Koncem 2017. godine 445 radnika ili njih 91,2% ima ugovore o radu na neodređeno vrijeme, što je u odnosu na 2016. godinu više za 4,7 postotnih poena.

Struktura radnika prema vrsti poslova

Politika zapošljavanja ima za cilj zadržavanje broja zaposlenika na postojećoj razini. U svojim proizvodnim aktivnostima Viktor Lenac se oslanja u velikom dijelu na rad podugovarača, pa se novi radnici zapošljavanju u slučaju potrebe za povećanjem broja radnika za pravovremenim izvršenjem poslova u onim aktivnostima u kojima nije moguće ili nije učinkovito zapošljavati vanjsku radnu snagu. Struktura radnika prema vrsti poslova koju obavljaju stabilna je već duži niz godina, bez značajnijih oscilacija.

U odnosu na konac 2016. godine ovisno društvo Viktor Servisi d.o.o. imaju jednog radnika manje pa na dan 31.12.2017. godine broje ukupno 17 radnika,

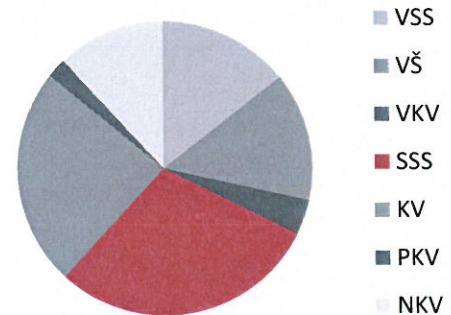

od kojih je 14 servisera. Ovisno društvo VL Steel d.o.o. koje je osnovano i započelo s radom u listopadu 2017. godine, na dan 31.12. broje ukupno 10 radnika, od kojih je 8 izravnih proizvodnih radnika. Ukupan konsolidirani broj radnika na dan 31.12.2017. godine iznosi 515 radnika, odnosno 9 radnika više nego koncem 2016. godine.

Prema vrsti poslova koje obavljaju, od ukupnog broja radnika u Viktoru Lencu 223 je direktnih radnika, a dodatna brojka od 151 radnika proizvodnih zanimanja odnosi se na indirektno radnike (radnike sigurnosti i zaštite okoliša, održavanja, kontrole, poslovođe i druge radnike proizvodne režije). Preostali broj radnika čine radnici na tehničko-komercijalnim i drugim visokostručnim poslovima (58 radnika), administrativni službenici (8 radnika) te voditelji projekata, voditelji stručnih službi i rukovoditelji organizacijskih jedinica svih razina (ukupno 48 radnika).

Viktor Lenac ima zadovoljavajuću kvalifikacijsku i profesionalnu strukturu kadrova. 58 je radnika bez kvalifikacije ili dodatnog formalnog osposobljavanja, a to su uglavnom radnici na poslovima čišćenja i jednostavnijim proizvodnim poslovima za koje je dovoljno interno osposobljavanje. Prosječna dob zaposlenika iznosi 45,8 godina, pa Viktoru Lencu u narednim godinama i dalje ostaje cilj pomlađivanja dobne strukture radnika.

Kvalifikacijska struktura radnika

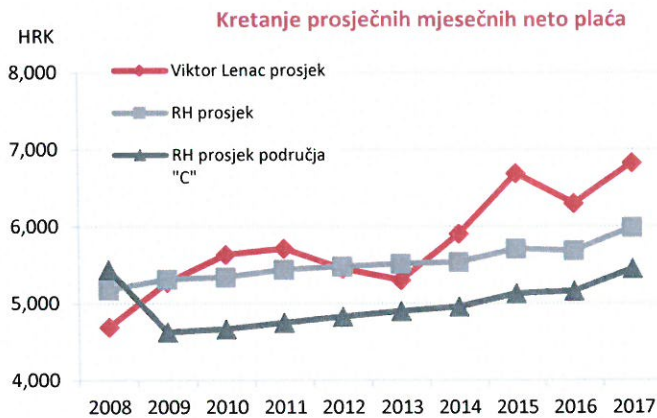

Struktura ostvarenih sati i plaće

U 2017. godini radnici Viktora Lenca ostvarili su ukupno 1.018.296 sati u redovnom radnom vremenu, od čega se na efektivni rad odnosi gotovo 81% vremena ili 826 tisuća sati, što je zbog bolje zaposlenosti za 2 postotna poena više nego u prethodnoj godini. Neefektivni sati odnose se na sate godišnjih odmora (8%), bolovanja (7%), državnih praznika (3%) te ostale plaćene ili neplaćene neefektivne sate (1%).

Tijekom 2017. godine radnici Viktora Lenca ostvarili su i 40 tisuća prekovremenih sati, što je za 26 tisuća sati ili za gotovo 40% manje nego u prethodnoj godini. Smanjenje prekovremenog rada posljedica ravnomjernije zaposlenosti kapaciteta s manjim oscilacijama i boljeg planiranja odvijanja proizvodnih aktivnosti, na što Viktor Lenac posljednjih godina stavlja dodatni naglasak, pa se broj prekovremenih sati iz godine u godinu smanjuje. Ipak, ovakav rad je i dalje potreban zbog oscilacija u zaposlenosti i nepredviđenih situacija kojih u remontnoj djelatnosti ne nedostaje. Oscilacije u zaposlenosti kapaciteta djelomično se rješavaju sustavom preraspodjele radnog vremena, dogovorene sa sindikalnim organizacijama, primarno s ciljem boljeg iskorištenja radnog vremena i smanjenja prekovremenog rada.

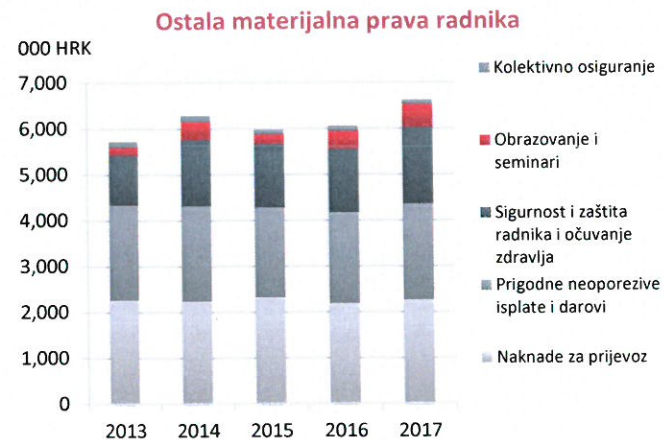
Viktor Lenac je za plaće i ostala materijalna prava radnika u 2017. godini utrošio 70 milijuna kuna od čega se na plaće odnosi 65,2 milijuna kuna, a na ostala materijalna prava temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu odnosi se 4,8 milijuna kuna. U odnosu na prethodnu godinu ukupno isplaćena sredstva za plaće i materijalna prava veća su za 4,8%, što je prvenstveno posljedica povećanja plaća i materijalnih prava radnika sukladno novozaključenom Kolektivnom ugovoru, s obzirom da je ukupan broj plaćenih sati ostao na razini prethodne 2016. godine.

Prosječna mjesečna neto plaća radnika Viktora Lenca je u 2017. godini iznosila 6.824 kn. To je za 14% više od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj te za 25% više od prosječne neto plaće u Republici Hrvatskoj za područje „C“ prerađivačke industrije u kojem se nalazi i Viktor Lenac. Plaće radnika Viktora Lenca sastoje se od osnovne plaće i dodatka osnovnoj plaći koji predstavljaju tzv. zagarantirani dio i stimulativnog dijela, koji omogućava povećanje odnosno smanjenje primanja radnika ovisno o rezultatima poslovanja i zaposlenosti kapaciteta. Stoga i prosječne plaće radnika Viktora Lenca variraju u odnosu na republičke prosjeke, posebno kada se gleda niz više godina. Upravo su u 2015. i 2017. godini, u kojima je Viktor Lenac ostvario veću zaposlenost i visoke rezultate poslovanja i plaće bile najviše, na što je utjecao upravo stimulativni dio

primanja budući se osnovna plaća nije mijenjala duži niz godina, sve do donošenja novog Kolektivnog ugovora, čija je primjena započela u srpnju 2017. godine.

Pored redovne isplate plaća sa svim pripadajućim porezima i doprinosima, razina ostalih materijalnih prava radnika, koja im pripada temeljem Kolektivnog ugovora i Pravilnika o radu ostaje na visokoj razini u čitavom nizu godina. Na ukupno povećanje materijalnih prava radnika u odnosu na prethodnu godinu najveći utjecaj imalo je povećanje troškova za zaštitna osobna sredstva i povećanje obrazovnih aktivnosti.

Obrazovanje radnika

Vodeći računa o potrebama poslovnih i proizvodnih aktivnosti, Viktor Lenac konstantno ulaže u obrazovanje i stručno osposobljavanje svojih radnika, što je na svim razinama poslovnih aktivnosti nastavljeno i u 2017. godini.

U protekloj godini naglasak je stavljen na edukaciju i dodatno usavršavanje rukovoditelja svih razina za upravljanje poslovnim funkcijama i razvoj i unapređenje menadžerskih vještina s ciljem povećanja učinkovitosti, smanjenja troškova i podizanja odgovornosti za pojedinačne rezultate poslovanja. Ove obrazovne aktivnosti organizirane su kao „in house“ trening u suradnji s vanjskom stručnom organizacijom za razvoj izvrsnosti, a u programu je sudjelovao najveći broj rukovoditelja svih poslovnih funkcija. Suradnja s drugim obrazovnim ustanovama tijekom godine je bila kontinuirana, a radnici su prisustvovali raznim tečajevima i seminarima potrebnim za obnavljanje certifikata kao što su edukacije u području radiografskih i drugih metoda ispitivanja u području kontrole kvalitete i tečajevi za upravljanje plovim objektima i sigurnost na brodovima.

Radnici su bili uključeni i u edukacije za specifična područja rada u segmentu upravljanja robotskom opremom za pranje površina vodom pod visokim tlakom i drugom specifičnom proizvodnom opremom, energetske postrojenjima te sredstvima horizontalnog transporta, sudjelovali su na raznim seminarima i radionicama iz područja sigurnosti i zaštite na radu, informatike, financijskog i carinskog poslovanja, zaštite osobnih podataka, upravljanja ljudskim potencijalima te tečajevima stranih jezika. Jedna od važnijih obrazovnih aktivnosti bili su i seminari vezani uz unapređenje pregovaračkih vještina u prodaji i upravljanje projektima, kao i edukacija radnika za implementaciju i razvoj sustava upravljanja energijom.

Izravni troškovi obrazovnih aktivnosti su u 2017. godini iznosili su oko 495 tisuća kuna, što je za oko 100 tisuća kuna više nego u prethodnoj godini. Tom iznosu treba pridodati i troškove putovanja i druge materijalne troškove koji su bili nužni za realizaciju obrazovnih aktivnosti.

Socijalno partnerstvo

U suradnji i uvažavajući međusobno mišljenja svih socijalnih partnera, socijalni dijalog se u Viktoru Lencu odvija na relaciji Uprave i Radničkog vijeća te Uprave i dviju sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu.

Suradnja Radničkog vijeća i Uprave Društva odvija se putem sjednica Radničkog vijeća, kojemu se redovito dostavljaju informacije značajne za položaj radnika Viktora Lenca te njihov gospodarsko-socijalni status. Uprava Društva prema potrebi informira Radničko vijeće o stanju i perspektivama poslovanja

Viktora Lenca. Radničko vijeće sudjeluje u donošenju odluka Uprave Društva postupkom savjetovanja i suodlučivanja, a sve sukladno odredbama Zakona o radu. Tijekom 2017. godine Radničko vijeće održalo je pet sjednica, o kojima su svi radnici informirani putem svojih predstavnika i zapisnika sa održanih sjednica.

Tijekom 2017. godine održan je jedan skup radnika, na kojima su se radnicima obratili predsjednici Uprave i Radničkog vijeća i neposredno informirali radnike o poslovanju, smjernicama razvoja Viktora Lenca i drugim pitanjima bitnim za položaj radnika.

Uprava i sindikalne organizacije u Viktoru Lencu zaključili su još u prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor, kojim su regulirana sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i ostalih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo. Na inicijativu sindikalnih organizacija, Uprava i socijalni partneri su u veljači 2017. godine pokrenuli kolektivne pregovore, koji su u lipnju okončani zaključenjem novog Kolektivnog ugovora. Novim Kolektivnim ugovorom povećana je osnovna plaća i iznos minimalne plaće, dio plaće koji se isplaćuje na ime toplog obroka te povećan dodatak plaći za radni staž. Sva ostala materijalna prava su zadržana, a neka i povećana, poput primjerice iznosa za odlazak u mirovinu.

Sve odredbe važećih kolektivnih ugovora su tijekom 2017. godine ispoštovane, kako od strane Uprave, tako i od strane sindikalnih partnera.

Dijalog i informiranje radnika od strane Uprave, osim putem suradnje s Radničkim vijećem i sindikalnim organizacijama odvija se i putem Intranet stranice i oglasnih ploča, na kojima radnici mogu naći sve važnije obavijesti o stanju Viktora Lenca, novim poslovima i drugim aktualnim temama.

Nadzorni odbor Društva u svojem sastavu ima i predstavnika radnika, koji se bira za trogodišnji mandat.

FINANCIJSKI REZULTATI POSLOVANJA

Ostvareni prihodi i rashodi

Viktor Lenac je u 2017. godini ostvario poslovne prihode u visini 514,0 milijuna kuna, dok su poslovni prihodi Grupe za 0,6 milijuna kuna veći i iznose 514,6 milijuna kuna. Rast zaposlenosti u 2017. godini u odnosu na prethodnu godinu rezultirao je većim poslovnim prihodima ostvarenim prodajom usluga za oko 84%, odnosno ukupnim poslovnim prihodima koji su u odnosu na prošlogodišnje veći za gotovo 70%. Prihodi osnovne djelatnosti (prihodi od prodaje) čine 93,5% ukupnih poslovnih prihoda, kako u strukturi prihoda Viktora Lenca, tako i u strukturi prihoda Grupe. Ostali poslovni prihodi iznose svega jednu trećinu prošlogodišnjih, a odnose se na prihode od ukidanja rezerviranja (1,2 milijuna kuna), na prihode od zakupnina (0,9 milijuna kuna) te na ostale izvanredne prihode poput viškova, refundacija troškova i slično.

Iznosi u tisućama HRK

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na rezultate Grupe (2017.)
	2016	2017	2017/2016	2016	2017	2017/2016	
Prihodi od prodaje	261.560	480.495	183,7%	262.136	481.247	183,6%	0,2%
Prihodi od upotrebe vlastitih proizvoda	28.754	26.686	92,8%	28.754	26.686	92,8%	0,0%
Prodaja materijala i otpada	2.995	3.751	125,2%	3.054	3.751	122,8%	0,0%
Ostali poslovni prihodi	9.339	3.074	32,9%	9.313	2.894	31,1%	6,2%
Ukupno poslovni prihodi	302.648	514.006	169,8%	303.257	514.560	169,7%	0,1%
Financijski prihodi	342	237	69,3%	355	243	68,5%	2,5%
Ukupni prihodi	302.991	514.243	169,7%	303.612	514.803	169,6%	0,1%
Materijalni troškovi*	192.511	340.147	176,7%	190.291	337.906	177,6%	0,7%
Troškovi plaća*	62.752	65.791	104,8%	65.005	68.258	105,0%	3,6%
Amortizacija	21.832	26.501	121,4%	21.993	26.652	121,2%	0,6%
Ostali troškovi	18.830	27.959	148,5%	19.213	28.433	148,0%	1,7%
Ukupno poslovni rashodi	295.925	460.398	155,6%	296.502	461.249	155,6%	0,2%
Financijski rashodi	4.983	8.248	165,5%	4.995	8.256	165,3%	0,1%
Ukupni rashodi	300.908	468.646	155,7%	301.497	469.505	155,7%	0,2%
Dobit prije oporezivanja	2.083	45.596	2189,0%	2.115	45.298	2141,7%	0,7%
Porez na dobit	630	8.569	1360,2%	642	8.569	1334,7%	0,0%
Gubitak pripisan manjinskom interesu					-37		
Neto dobit	1.453	37.027	2548,3%	1.473	36.766	2496,0%	0,7%

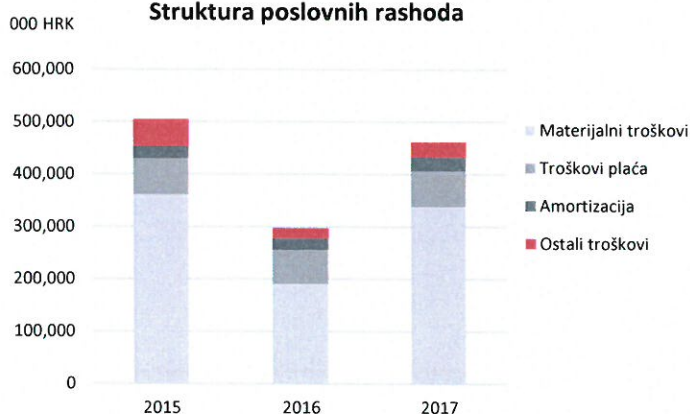
* korigirano za iznose koji se odnose na smanjenje proizvodnje u tijeku

Rast zaposlenosti je u 2017. godini vratio prihode iz osnovne djelatnosti na razinu sličnu onoj u 2015. godini, dok su ostali poslovni prihodi svake godine na stalnoj razini. Pri tom su, tijekom 2016. i 2017. godine, prihodi od priznavanja investicija u vlastitoj režiji nešto veći od onih ostvarenih u 2015. godini.

Rast prihoda u 2017. godini u odnosu na prethodnu slijedi i rast poslovnih rashoda, kako Viktora Lenca, tako i Grupe u cjelini. Zbog određene razine fiksnih troškova u ukupnim troškovima, ali i mjera na upravljanju troškovi i rastu učinkovitosti proizvodnih i drugih poslovnih aktivnosti, poslovnih rashodi su u odnosu na prethodnu godinu rasli po stopi značajnije nižoj od rasta poslovnih prihoda. U 2017. godini poslovni rashodi Viktora Lenca iznose 460,4 milijuna kuna, dok su poslovni rashodi Grupe za 0,8 milijuna kuna veći.

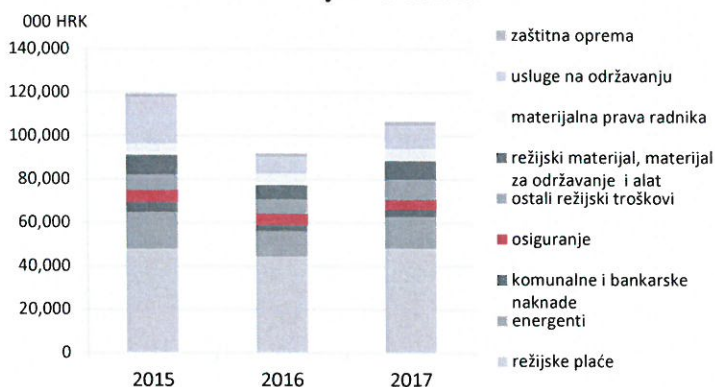
Struktura poslovnih rashoda

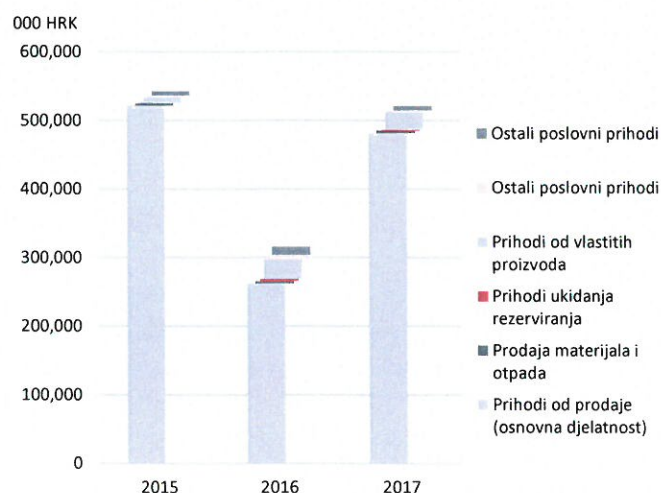
relativnog odnosa ovisno o zaposlenosti kapaciteta, jer se nedovoljni vlastiti kapaciteti kod veće zaposlenosti nadomještaju većim angažmanom vanjske radne snage podugovarača. Tako troškovi plaća u 2017. godini bilježe udio od oko 15% u ukupnim poslovnim rashodima, slično kao i u 2015. godini, dok je u prethodnoj 2016. godini to učešće iznosilo 22%. Ostali troškovi odnose se na razne troškove poslovanja, uglavnom administrativne troškove koji su relativno neovisni o volumenu poslovnih prihoda, poput raznih neoporezivih naknada zaposlenima, premija osiguranja, bankarskih i komunalnih naknada. U iskazanom grafičkom prikazu ostalim troškovima pridodani su rashodi rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, sudske sporove, vrijednosna usklađenja i ostali poslovni rashodi.

Viktor Lenac svoje troškove promatra u ovisnosti o njihovom alociranju na izravne radne naloge koji su nositelji ostvarenja prihoda ili stvaranja nove imovine. Od ukupnih poslovnih rashoda (ne računajući amortizaciju), oko 30% odnosi se na režijske troškove, koji su u najvećoj mjeri fiksnog karaktera. Njihov udio u ukupnim troškovima stoga varira pa je u razdobljima veće zaposlenosti njihov udio niži, a u razdobljima slabije ili oscilativne zaposlenosti kapaciteta udio takvih troškova u ukupnim troškovima je viši. S obzirom na kretanje prihoda u promatranim godinama, u 2017. godini režijski troškovi imaju udio od svega 23% u ukupnim poslovnim

Struktura režijskih troškova

Struktura poslovnih prihoda

U strukturi poslovnih rashoda, standardno su najzastupljeniji materijalni troškovi, od kojih se u 2017. godini oko 23% odnosi na troškove materijala i opreme (26% u 2016.), a oko 77% odnosi se na vanjske materijalne usluge, u najvećem dijelu usluge angažmana podugovarača u proizvodnoj aktivnosti Viktora Lenca. Troškovi plaća predstavljaju relativno fiksne troškove približno jednakog apsolutnog iznosa, no različitog

relativnog odnosa ovisno o zaposlenosti kapaciteta, jer se nedovoljni vlastiti kapaciteti kod veće zaposlenosti nadomještaju većim angažmanom vanjske radne snage podugovarača. Tako troškovi plaća u 2017. godini bilježe udio od oko 15% u ukupnim poslovnim rashodima, slično kao i u 2015. godini, dok je u prethodnoj 2016. godini to učešće iznosilo 22%. Ostali troškovi odnose se na razne troškove poslovanja, uglavnom administrativne troškove koji su relativno neovisni o volumenu poslovnih prihoda, poput raznih neoporezivih naknada zaposlenima, premija osiguranja, bankarskih i komunalnih naknada. U iskazanom grafičkom prikazu ostalim troškovima pridodani su rashodi rezerviranja za neiskorištene godišnje odmore, sudske sporove, vrijednosna usklađenja i ostali poslovni rashodi.

Viktor Lenac svoje troškove promatra u ovisnosti o njihovom alociranju na izravne radne naloge koji su nositelji ostvarenja prihoda ili stvaranja nove imovine. Od ukupnih poslovnih rashoda (ne računajući amortizaciju), oko 30% odnosi se na režijske troškove, koji su u najvećoj mjeri fiksnog karaktera. Njihov udio u ukupnim troškovima stoga varira pa je u razdobljima veće zaposlenosti njihov udio niži, a u razdobljima slabije ili oscilativne zaposlenosti kapaciteta udio takvih troškova u ukupnim troškovima je viši. S obzirom na kretanje prihoda u promatranim godinama, u 2017. godini režijski troškovi imaju udio od svega 23% u ukupnim poslovnim rashodima, za razliku od godine prije kada je iznosio 31%. Najznačajnije režijske troškove čine troškovi režijskih plaća (plaće režijskih radnika i izravnih proizvodnih radnika za neefektivni rad i rad koji nije izravno povezan s ostvarenjem prihoda ili nove imovine), troškovi energenata, troškovi održavanja imovine, režijski materijal pogona, neoporezive naknade radnicima i zaštitna oprema, premije osiguranja, komunalne i bankarske naknade.

Neprestanom brigom i racionalizacijom svih troškova koji ne nose dodanu vrijednost, režijski troškovi u Viktoru Lencu i Grupi imaju trend smanjenja, posebno promatrajući njihov apsolutni iznos. Smanjenje visine svih neproizvodnih troškova ostaje neprestana zadaća i

za naredna razdoblja, s obzirom da njihovo visoko učešće predstavlja veliko opterećenje posebno kod oscilacija u zaposlenosti kapaciteta.

Ostvareni poslovni prihodi i rashodi u 2017. godini rezultirali su dobitkom iz poslovanja prije amortizacije u visini 80,1 milijun kuna (Grupe 80,0 milijuna kuna) što predstavlja stopu od preko 15% u odnosu na ostvarene poslovne prihode.

Troškovi amortizacije su u 2017. godini iznosili 26,5 milijuna kuna (Grupe 26,7 milijuna kuna), što je zbog novih ulaganja u dugotrajnu imovinu za oko 4,7 milijuna kuna više nego u prethodnoj godini.

Nakon uračunavanja troškova amortizacije i neto financijskih rashoda, Viktor Lenac je ostvario dobit prije oporezivanja za 2017. godinu u visini 45,6 milijuna kuna, a konsolidirana dobit prije oporezivanja iznosi 45,3 milijuna kuna.

Saldiranjem financijskih prihoda i rashoda, u 2017. godini ostvaren je ukupan negativni saldo od 8 milijuna kuna, od kojih se na neto rashode kamata odnosi 3,1 milijun kuna, a na neto negativne tečajne razlike 4,9 milijuna kuna, što se gotovo u cijelosti odnosi na matično društvo Viktor Lenac.

Najznačajniji iznos rashoda kamata odnosi se na investicijski kredit za financiranje ulaganja u dugotrajnu imovinu, a manji dio se odnosi na rashode kamata po kratkoročnim zaduženjima kod banaka za financiranje projekata osnovne djelatnosti i financijskom leasingu.

Zbog pada prvenstveno tečaja USD u odnosu na domaću valutu, a slijedom značajnijeg udjela prihoda i potraživanja koji su tijekom protekle godine ostvareni u valuti USD, Viktor Lenac za 2017. godinu bilježi značajnije veći iznos negativnih tečajnih razlika u odnosu na prethodne godine. Istovremeno, većina troškova i obveza glasi na domaću valutu pa su pozivne tečajne razlike bile značajno niže od negativnih. Negativan saldo tečajnih razlika tako u 2017. godini iznosi 4,9 milijuna kuna, za razliku od godine ranije kada je iznosio 1,9 milijuna kuna. Ipak, u odnosu na prihode od prodaje, saldo tečajnih razlika predstavlja tek 1%, zbog čega Viktor Lenac nije koristio instrumente zaštite, ocjenjujući da njihova korist ne bi bila veća od ostvarenih negativnih tečajnih razlika.

Obračunati porez na dobit za 2017. godinu iznosi 8,6 milijuna kuna i odnosi se na matično društvo, nakon čijeg uračunavanja preostaje neto dobit Matice u visini 37,0 milijuna kuna, odnosno konsolidirana neto dobit u visini 36,7 milijuna kuna.

Stanje imovine i obveza

Stanja na dan 31.12.
Iznosi u tisućama HRK

	Matica			Grupa			utjecaj ovisnih društava na Bilancu Grupe (2017.)
	2016	2017	2017/2016	2016	2017	2017/2016	
Dugotrajna imovina	286.752	294.255	102,6%	287.134	294.563	102,6%	0,1%
Kratkotrajna imovina	134.806	108.240	80,3%	136.332	109.987	80,7%	1,6%
Dugoročne obveze	72.524	65.375	90,1%	72.543	65.401	90,2%	0,0%
Kratkoročne obveze	140.079	92.858	66,3%	138.799	91.984	66,3%	1,0%
Kapital i rezerve	208.955	244.262	116,9%	212.124	247.165	116,5%	1,2%
Ukupno imovina/izvori	421.558	402.495	95,5%	423.466	404.550	95,5%	0,5%

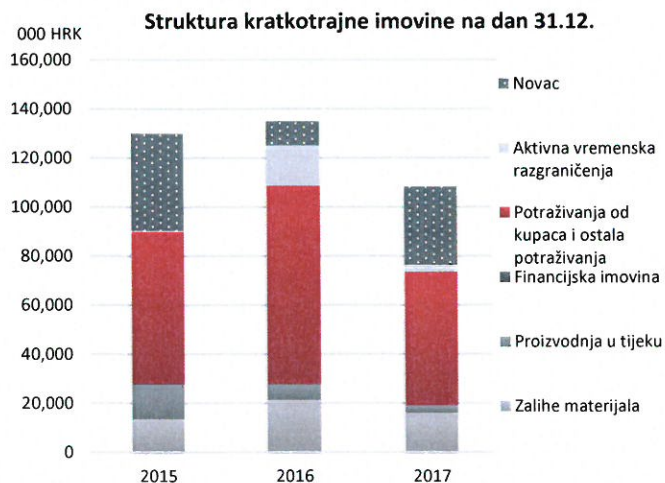
Imovina Viktora Lenca na dan 31.12.2017. godine iznosi 402 milijuna kuna, od kojih se 294 milijuna kuna ili oko 73% odnosi na dugotrajnu imovinu. Dugotrajna imovina ovisnih društava iznosi svega oko 300 tisuća kuna. Tijekom 2017. godine dugotrajna imovina je povećana novim ulaganjima u postojeću imovinu i nabavkom nove imovine, a ukupna visina ulaganja nadmašila je iznos amortizacije za oko 10 milijuna kuna.

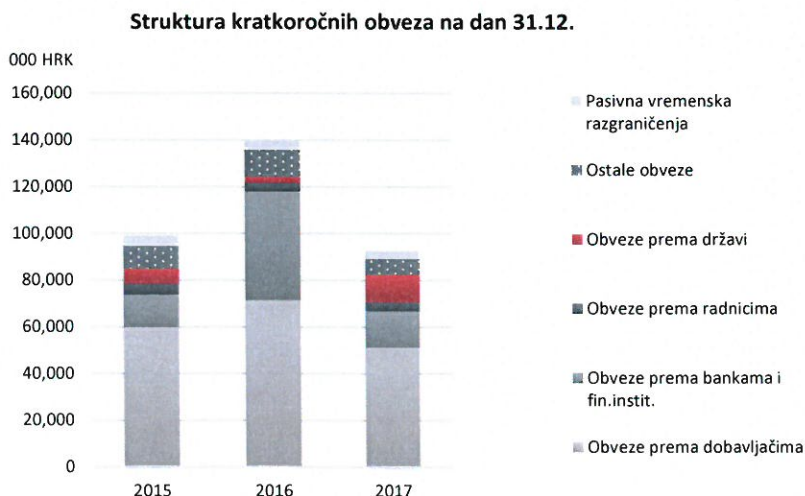
Materijalna imovina čini 94% ukupne dugotrajne imovine, u kojoj najznačajniju vrijednost čine plovni objekti – dokovi. Vrijednost zemljišta i građevinskih objekata nije od većeg materijalnog značaja, budući se proizvodne i poslovne aktivnosti odvijaju na pomorskom dobru, temeljem ugovora o koncesiji.

U odnosu na konac 2016. godine tijekom 2017. godine dolazi do smanjenja u većem broju kategorija kratkotrajne imovine. Dovršetak većih projekata dovodi do smanjenja zaliha materijala, potraživanja za dane predujmove i potraživanja od kupaca, iako ona, zbog dinamike naplate računa izdanih za projekt američkog zapovjednog broda i dalje bilježe visoku razinu. Ostvarena visoka dobit rezultira i rastom raspoloživih novčanih sredstava koncem 2017. godine.

Novac i druga brzo unovčiva imovina, uključivo vrijednost proizvodnje u tijeku, čine 85% ukupne kratkotrajne imovine. Zalihe materijala iznose 16 milijuna kuna, što predstavlja smanjenje za 5,3 milijuna kuna u odnosu na konac 2016. godine.

Smanjenje kratkotrajne imovine slijedi pad kratkoročnih obveza, i to prvenstveno obveza prema dobavljačima i bankarskih kratkoročnih pozajmica, koje su koncem prethodne godine bile uzete radi pripreme spomenutog projekta. Obveze prema radnicima bilježe standardu razinu s obzirom da je riječ o uglavnom fiksnim troškovima, a koncem 2017. godine, zbog obračunatog poreza na dobit značajno rastu obveze prema državi.

Ukupno promatrano, konsolidirane kratkoročne obveze (s uključenim vremenskim razgraničenjima), kao i kratkoročne obveze samog Viktora Lenca su u odnosu na konac 2016. godine smanjene za 47 milijuna kuna. Pri tom su obveze prema dobavljačima smanjene za 20 milijuna kuna i koncem 2017. godine iznose 49,7 milijuna kuna, a kratkoročne obveze prema bankama i financijskim institucijama koncem 2017. godine iznose 15,5 milijuna kuna.

Koncem 2017. godine Viktor Lenac bilježi obrtni kapital u visini 15,5 milijuna kuna, dok je obrtni kapital Grupe veći za 2,6 milijuna kuna.

Ukupan vlastiti kapital i pričuve Viktora Lenca na dan 31.12.2017. godine iznosi 244,3 milijuna kuna, odnosno Grupe 247,2 milijuna kuna, što i u slučaju matičnog društva i u slučaju Grupe za preko 50% nadmašuje iznos ukupnih obveza.

GLAVNI RIZICI I NESIGURNOSTI KOJIMA JE DRUŠTVO IZLOŽENO

Na poslovanje Viktora Lenca, obzirom na njegovu djelatnost i izvoznu orijentaciju, ponajprije utječu kretanja na svjetskom pomorskom tržištu. Kada je riječ o internoj efikasnosti i troškovima proizvodnje, veći utjecaj na rad Viktora Lenca može predstavljati liberalizacija tržišta rada i fluktuacija radne snage između zemalja Europske unije, u povezanosti s kretanjima na pomorskom tržištu. Slijedom toga, Viktor Lenac je najviše suočen s cjenovnim rizikom troškova radne snage, dok je izloženost financijskim rizicima manja i manjeg značaja. No, liberalizacija tržišta rada do sada nije rezultirala materijalno značajnijim negativnim utjecajem na troškove rada Viktora Lenca jer relativno ravnomjerno djeluje i na konkurenciju, s izuzetkom turskih konkurenata. Status Republike Hrvatske kao članice Europske unije nije niti na strani tržišne pozicije značajno utjecao na prihode Viktora Lenca, obzirom da on već čitav niz godina preko 80% svojih prihoda ostvaruje na stranom tržištu, na kojem su i prije bile najzastupljeniji klijenti iz zemalja Europske unije.

Rizik tržišta i konkurencije

Značajke tržišta remonta i preinaka brodova jest da ono slijedi cikličke promjene tržišta broskog prostora, odnosno visina vozarina. Značajniji oporavak svjetskog gospodarstva, a time i svjetskog pomorskog tržišta je nepredvidljiv, no dosadašnja iskustva u uvjetima gospodarske krize ukazuju da bi i dugoročno ipak trebao ostati dovoljan broj brodova u području dohvata koji će trebati usluge remonta. Pitanja tržišta i konkurencije za pojedine glavne aktivnosti Viktora Lenca utječu prvenstveno na promjenu cijena njegovih usluga na tržištu, ali i na oscilacije u zaposlenosti kapaciteta. Utjecaji globalnog karaktera, poput oscilirajuće cijene nafte na svjetskom tržištu u posljednjih nekoliko godina također utječu i na Viktor Lenac, no bez značajnijeg utjecaja na konkurentnost Viktora Lenca iz razloga što djeluju relativno ravnomjerno i na konkurenciju.

Cjenovni rizik

Republika Hrvatska je postala članicom Europske unije 01. srpnja 2013. godine, a u ranijem procesu pripreme za pristupanje članstvu provedeno je usklađivanje domaćeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Europske unije. Primarno je riječ o ekologiji, zaštiti na radu, zaštiti od požara, sustavu sigurnosti Viktora Lenca, što je već dovelo do porasta broja nekih režijskih radnih mjesta kao i režijskih troškova vezanih uz ispunjenje uvjeta koje nameću domaći propisi usklađeni s propisima Europske unije.

Rizik rasta troškova prisutan je i dalje u određenoj mjeri, što će rezultirati potrebom za daljnjim povećanjem učinkovitosti rada i traženjem unutarnjih resursa. Naime, povećane troškove neće biti moguće kompenzirati rastom prodajnih cijena, obzirom da je na tržištu očit sve veći pritisak na smanjenje cijena kojima se brodogradilišta moraju prilagoditi radi održavanja konkurentnosti na tržištu.

Rizici vezani uz promjenu cijene sirovina i materijala koji se upotrebljavaju u proizvodnji, kao što je primjerice promjena cijena čelika, karakterističnog za brodogradnju, za Viktor Lenac nemaju značajniji utjecaj. Ugovaranje poslova i sam proizvodni proces, posebno u djelatnosti remonta je kraćih ciklusa, tako da ne postoji rizik gubitka zbog unaprijed fiksno ugovorenih izlaznih cijena. Pored toga, treba napomenuti da trošak materijala u prihodu u pravilu ima učešće od oko 20%, a isto tako ravnomjerno djeluje i na konkurenciju.

Kadrovski rizik i rizik cijene radne snage

Članstvo u Europskoj uniji nosi rizik povećanja cijene radne snage, mada je ona u Hrvatskoj već sada iznad nekih zemalja Europske unije. Rizik predstavljaju i veće migracije kvalitetne radne snage u zapadno europske zemlje, a slijedom toga pritisak na povećanje cijene radne snage kako bi se kvalitetniji radnici pridobili i zadržali.

Nedostatak kvalificirane radne snage prisutan je u brodograđevnoj industriji već duže vrijeme. U posljednjih nekoliko godina općenito vlada manje zanimanje učenika i studenata za školovanje za brodograđevna zanimanja. Da bi izbjegao rizike migracije radne snage te ublažio posljedice fluktuacije i osigurao kvalificiranu radnu snagu, Viktor Lenac ulaže u razne vidove internog obrazovanja i obrazovanja koja provodi putem obrazovnih ustanova i

internim obrazovnim aktivnostima. Tijekom 2017. godine svoje radne kapacitete Viktor Lenac je upotpunio stranom radnom snagom, prvenstveno iz Ukrajine. Povećanje cijene rada nastoji se kompenzirati uvođenjem novih tehnologija u funkciji racionalizacije proizvodnje te povećanjem učinkovitosti u obavljanju proizvodnih i ostalih poslovnih aktivnosti.

Valutni rizik

Najveći dio prihoda od prodaje usluga Viktor Lenac ostvaruje na inozemnom tržištu i to uglavnom u EUR, pa kretanja u tečajevima između EUR i HRK mogu imati utjecaj na rezultate poslovanja. Ipak, zbog relativno brzog obrtaja potraživanja, valutni rizik nije materijalno značajan, pa Viktor Lenac ne provodi aktivnu zaštitu od rizika poslovanja u stranim valutama. S druge strane, obveze koje Viktor Lenac ima nisu izložene značajnom valutnom riziku, budući je većina tih obveza izražena u domaćoj valuti. Realizacija opsežnijeg posla na zapovjednom brodu USS Mount Whitney ugovorenog u valuti USD, a slijedom slabljenja tečaja USD u odnosu na nacionalnu valutu, rezultiralo je u 2017. godini nešto većim negativnim tečajnim razlikama, koje su, saldirane s pozitivnim, iznosile manje od 1% poslovnih prihoda protekle godine. Ovisno o procjeni budućeg kretanja odnosa USD i EUR, Viktor Lenac će prema potrebi koristiti instrumente zaštite.

Kreditni rizik

Kreditni rizik odnosi se na rizik neispunjenja ugovornih obveza drugih ugovornih strana koja bi mogli proizvesti financijski gubitak, prvenstveno kod potraživanja od kupaca. Kod ugovaranja poslova Viktor Lenac primjenjuje različite uvjete plaćanja ovisno o procjeni financijske sposobnosti klijenata. Cilj Društva je poslovati sa stalnim klijentima, čiji se kredibilitet može sigurnije procijeniti obzirom na dugogodišnju suradnju. Kod većeg rizika naplate potraživanja za izvršene radove, s klijentima se nastoji ugovoriti plaćanje u cijelosti prije primopredaje posla. Garancije i drugi instrumenti osiguranja plaćanja nisu uobičajeni u remontnom poslovanju, no Viktoru Lencu za naplatu potraživanja stoji na raspolaganju zaustavljanje broda u bilo kojoj luci sukladno pomorskoj regulativi. Potraživanja od kupaca odnose se na veliki broj kupaca, pa je time i rizik nenaplate disperziran. Potraživanja od kupaca iskazuju se umanjena za sumnjiva i sporna potraživanja, koja u pravilu čine manje od 1% ukupnog prometa, što kreditni rizik čini niskim. Druge značajnije koncentracije kreditnog rizika Društvo nema.

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka

Rizik likvidnosti i rizik novčanog tijeka povezani su s rizikom tržišta, odnosno oscilacijama u zaposlenosti kapaciteta Viktora Lenca. Viktor Lenac upravlja rizikom likvidnosti neprekidnim praćenjem predviđenih i stvarnih novčanih tokova. Za veće projekte koji mogu imati značajniji utjecaj na odljeve, posebno u pripreмноj fazi projekata kada izostaju priljevi klijenata, Viktor Lenac poseže za projektним financiranjem putem kratkoročnih kredita.

VLASNIČKA STRUKTURA

Ukupan temeljni kapital Društva na dan 31. prosinca 2017. godine iznosi 168.132.470 kuna te je podijeljen na 16.813.247 redovnih dionica na ime, oznake VLEN-R-B, nominalne vrijednosti 10,00 kuna svaka, koje su upisane u depozitoriju Središnjeg klirinško depozitarnog društva. Sve dionice uvrštene su na redovitom tržištu Zagrebačke burze. Tijekom 2017. godine na Zagrebačkoj burzi u trgovanju dionicama Viktora Lenca ostvareno je 2780 transakcija u kojima se trgovalo s ukupno 950.789 dionica uz ostvaren ukupan promet vrijednosti 11.807.273 kuna. Iz ostvarenog prometa u 2017. godini proizlazi prosječna cijena trgovanja dionicom od 12,42 kune po dionici, što je dvostruko više nego u 2016. godini, kada je u 767 transakcija ostvaren promet 717.312 dionica ukupne vrijednosti trgovanja od 4.598.456 kuna.

Na dan 31. prosinca 2017. godine, na najvećih 10 dioničara Viktora Lenca odnosilo se preko 90% udjela u temeljnom kapitalu, i to kako slijedi:

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Tankerska plovidba d.d. Zadar	6.212.738	36,95
2	Uljanik d.d. Pula	5.829.785	34,67
3	Privredna banka d.d. Zagreb/skrbnički račun	1.367.268	8,13
4	Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka	825.187	4,91
5	Jadroagent d.d. Rijeka	324.766	1,93
6	CERP/Republika Hrvatska	310.636	1,85
7	R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
8	Weiss Branka Maria	77.308	0,46
9	Biliš Marko	49.155	0,29
10	List Gmbh Austria	45.992	0,27
	Ostali	1.665.201	9,90
	Ukupno	16.813.247	100,00

Vlastite dionice Viktora Lenca stjecane su do 2011. godine temeljem odluka Glavne skupštine Društva. Ukupan broj od 825.187 vlastitih dionica Društva predstavlja 4,91% učešća u ukupnom kapitalu Društva.

KORPORATIVNO UPRAVLJANJE

Korporativno upravljanje predstavlja okvir za vođenje poslova i nadzor u Društvu. U skladu s temeljnom svrhom svoga poslovanja, koja se odnosi na osiguravanje rasta i uspješnog poslovanja te rasta vrijednosti za dioničare, Uprava i Nadzorni odbor Viktora Lenca kroz svoje djelovanje poštuju i načela korporativnog upravljanja.

Poštivanjem načela korporativnog upravljanja osigurava se zaštita prava i jednak tretman dioničara, transparentnost poslovanja i odgovornost prema svim interesnim skupinama.

Viktor Lenac je nakon okončanja stečajnog postupka u travnju 2008. godine stekao status javnog dioničkog društva. Dionice Viktora Lenca su dana 12. rujna 2008. godine u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze. Uvrštenju dionica prethodila je izrada Skraćenog prospekta, kojeg je odobrila Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga (HANFA). Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju javnih dioničkih društava Zagrebačke burze,

Viktor Lenac dobrovoljno primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb.

Preporuke utvrđene Kodeksom Viktor Lenac u bitnome primjenjuje, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i koje su informacije u interesu dioničara Viktora Lenca. Sve informacije koje propisuje Zakon o tržištu kapitala kao obvezne za objavu objavljuju se HANFA-i, putem stranica Zagrebačke burze, kao i na vlastitim Internet stranicama (www.lenac.hr). Pored toga, obavijest da je neka informacija objavljena daje se i putem HINA-inog OTS servisa.

U 2017. godini Nadzorni odbor Viktora Lenca održao je pet sjednica, na kojima se raspravljalo o financijskim rezultatima poslovanja, poziciji koju Viktor Lenac ima na tržištu na kojem pruža svoje usluge, poslovnim i razvojnim planovima, ključnim projektima i o drugim pitanjima važnijim za poslovanje i razvoj Viktora Lenca. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito nadzirati Upravu Viktora Lenca u vođenju poslovanja, a tijekom 2017. godine aktivno je djelovao i Revizorski odbor, koji je održao četiri sjednice.

Dioničari Društva ostvaruju svoja prava na Glavnoj skupštini. Glavna skupština dioničara odlučuje o raspodjeli dobiti, dopunama Statuta, izboru i opozivu članova Nadzornog odbora. Nadalje, Glavna skupština odlučuje i o radu Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju neovisnog revizora godišnjih financijskih izvješća te o drugim pitanjima određenim Zakonom i Statutom Društva. Redovna Glavna skupština Društva održana je u kolovozu 2017. godine.

Implementiranjem i provođenjem načela Kodeksa korporativnog upravljanja, Viktor Lenac želi stvoriti kvalitetan i dugoročan odnos s cjelokupnom investitorskom zajednicom.

NADZORNI ODBOR I UPRAVA DRUŠTVA

NADZORNI ODBOR

Nadzorni odbor Brodogradilišta "Viktor Lenac" d.d. Rijeka sastavljen je od pet članova, od kojih su po dva člana predstavnici najvećih pojedinačnih dioničara, a peti član je predstavnik radnika.

Nadzorni odbor, osim predstavnika radnika, imenuje se Odlukom Glavne skupštine Društva, a mandatno razdoblje članovima Nadzornog odbora traje četiri godine. Nadzorni odbor Viktora Lenca čine: John Karavanić, predsjednik, Elvis Pahljina, zamjenik predsjednika te članovi Hrvoje Markulinčić i Luka Kolanović.

Predstavnik radnika kao člana Nadzornog odbora imenuje Radničko vijeće Brodogradilišta „Viktor Lenac“ za mandatno razdoblje od tri godine. Od travnja 2017. godine s novim sazivom Radničkog vijeća za novi trogodišnji mandat, na funkciju predstavnika radnika u Nadzornom odboru Društva imenovan je Zoran Košuta, koji je zamijenio Božu Balena, koji je kao obnašao funkciju predstavnika radnika u Nadzornom odboru u razdoblju od travnja 2014. do travnja 2017. godine.

Od prosinca 2014. godine počinje aktivno djelovati i Revizorski odbor imenovan od strane Nadzornog odbora, a čine ga Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković.

Životopisi članova Nadzornog odbora

Gospodin **John Karavanić** rođen je u New York-u 1967. godine. Osnovnu školu St Thomas the Apostole pohađa u Queens-u gdje odrasta. Povratkom iz dijaspore srednju školu - gimnaziju upisuje u Zadru, koju završava 1986. godine, nakon čega nastavlja obrazovanje na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu te 1992. godine stječe zvanje magistra ekonomije. Iste godine započinje se kao pripravnik u sektoru Marketinga Tankerske plovidbe d.d. Od 1993. godine postaje stalni zaposlenik u komercijali kao referent u Službi za prijevoz naftnih derivata i kemikalija. Od 1997. godine do sredine 1999. godine obnaša funkciju zamjenika rukovoditelja službe. U 1999. godini prihvaća četverogodišnji mandat u uredu Tankerske plovidbe d.d. u Londonu, gdje radi kao broker sve do 2004. godine. Po povratku iz londonskog Alan Shipping-a nastavlja rad u komercijali na mjestu „chartering“ menadžera u Odjelu tankera za prijevoz sirove nafte. Dvije godine nakon toga postaje rukovoditelj tankera u komercijali te zamjenik komercijalnog direktora. Od kolovoza 2014. godine, osnivanjem broderske tvrtke Tankerska next generation d.d. imenovan je predsjednikom Uprave te tvrtke, koju funkciju obnaša i danas.

Gospodin **Elvis Pahljina** rođen je u Puli 1971. godine gdje završava srednjoškolsko obrazovanje. Nakon stjecanja diplome iz područja ekonomije i poslovanja 1996. godine započinje raditi kao pripravnik u Uljanik Zajedničkim poslovima d.o.o. Svoju karijeru gradi i razvija u području financija te već 1998. godine obnaša funkciju rukovoditelja deviznih kredita. Od 2001. do 2013. godine obnaša funkcije pomoćnika financijskog direktora,

pomoćnika direktora Društva za devizno poslovanje i pomoćnika direktora Društva. Od lipnja 2013. godine imenovan je direktorom društva Financije d.o.o. odnosno financijskog direktora Uljanik Grupe. Stručna znanja neprestano nadograđuje sudjelovanjem na raznim seminarima i edukacijama prateći moderne trendove financijskog poslovanja, pa je tako 2013. godine sudjelovao u Project Finance akademiji i stekao certifikat Savjetnika za projektno financiranje. U svojoj karijeri razvija i ostale vještine i znanja poput vođenja timova i projekata.

Gospodin **Hrvoje Markulinčić** rođen je 1975. godine u Puli. Nakon završetka srednje škole koju pohađa u Puli, 1994. godine upisuje Pravni fakultet u Rijeci na kojem stječe zvanje diplomiranog pravnika. Nakon niza raznovrsnih poslova, 2001. godine zapošljava se u Uljaniku d.d. kao Voditelj odnosa s javnošću koji posao obavlja šest godina, radeći na svim važnijim komunikacijskim projektima, prateći razvojnu strategiju promoviranja Uljanika kao moderne grupacije orijentirane na izgradnju sofisticiranih brodova. U 2007. godini postaje rukovoditelj Općih poslova, pa direktor Uljanik Zajedničkih poslova d.o.o., koje po reorganizaciji Uljanika d.d. postaje društvo Uljanik Poslovno informacijski sustavi d.o.o. unutar Uljanik Grupe objedinjavajući sve potporne funkcije za obavljanje djelatnosti grupacije. Funkciju direktora društva Uljanik Poslovno informacijski sustavi d.o.o. gosp. Markulinčić obavlja i danas.

Gospodin **Luka Kolanović** diplomirao je 1997. godine na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, a 2015. godine je diplomirao poslovno upravljanje (MBA) u školi IEDC Bled. Zapošljava se u Tehničkom sektoru Tankerske plovidbe d.d. 1998. godine kao pripravnik, nakon čega je u 1999. godine kratko bio zaposlen u društvu Tehnotrade d.o.o. kao sistemski administrator, a potom u razdoblju od 1999. do 2001. godine na Sveučilištu u Zadru kao CARNet-ov sistemski inženjer. Vratio se u Tankersku plovidbu 2001. na položaj sistemski administrator u Službi AOP (Služba automatske obrade podataka), napredujući 2008. godine na mjesto šefa Službe AOP u Tankerskoj plovidbi. Od 2014. godine je na položaju voditelja Odjela općih poslova u Tankerskoj Plovidbi. Od 2011. godine je član Nadzornog odbora Tankerske plovidbe, a od 2013. je predsjednik Nadzornog odbora Tankerske plovidbe. Također, od 2013. je član Nadzornog odbora KK Zadra.

Gospodin **Božo Balen**, rođen je 1958. godine u Gospiću gdje pohađa osnovnu školu. Po završetku osnovne škole, kao stipendist Brodogradilišta Viktor Lenac nastavlja srednjoškolsko obrazovanje u Brodograđevnoj i industrijskoj školi u Rijeci, koju završava 1979. godine te se zapošljava u Brodogradilištu Viktor Lenac u kojem provodi čitav radni vijek. Uz rad stječe peti stupanj kvalifikacije kao specijalist rada, a od 1993. godine radi kao poslovođa brodogradnje.

Gospodin **Zoran Košuta**, rođen je 1975. godine u Rijeci, gdje pohađa osnovnu školu te srednju Elektrotehničku školu. U Brodogradilištu Viktor Lenac zapošljava se 1999. godine kao brodoelektričar, a 2003. godine prelazi na radno mjesto električara doka. Kao ispitivač u ispitnoj stanici Viktora Lenca radi od 2005. godine pa sve do 2015. godine, kada je imenovan poslovođom u elektro radioni, koju funkciju obavlja i danas.

Primanja i vlasnički interes članova Nadzornog odbora

Trošak naknada članovima Nadzornog i Revizorskog odbora za 2017. godinu iznosio je ukupno 501.984,11 kuna, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

UPRAVA

Upravu Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. čine Aljoša Pavelin, predsjednik Uprave i Sandra Uzelac, član Uprave. Predsjednik Uprave imenovan je Odlukom Nadzornog odbora u travnju 2016. godine za mandatno razdoblje od pet godina, počevši od 01. svibnja 2016. godine. Član Uprave imenovan je na tu funkciju u travnju 2013. godine na mandatno razdoblje pet godina.

Životopisi članova Uprave Društva

Gospodin Aljoša Pavelin rođen je 1970. godine u Splitu. Na Fakultetu elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu stekao je zvanje diplomiranog inženjera elektrotehnike. Karijeru započinje u sektoru telekomunikacija i ICT-a gdje deset godina radi na tehničkim i rukovodećim pozicijama tehničkih sektora Hrvatskog Telekomu i Metronet telekomunikacija. Od 2009. do 2013. godine obnaša pozicije izvršnog direktora za marketing i prodaju u renomiranim hrvatskim ICT tvrtkama – Verso i Recro-net Grupa, tijekom kojeg razdoblja je bio zadužen za razvoj poslovanja s ključnim klijentima na tržištima Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Kosova, Albanije, Turske i Ujedinjenih Arapskih Emirata. 2013. godine vraća se u Hrvatski Telekom na poziciju operativnog direktora Sektora za ICT usluge i preuzima odgovornost za upravljanje ICT segmentom poslovanja, koji u naredne dvije godine bilježi značajan rast prihoda. U svibnju 2016. preuzima funkciju predsjednika Uprave i glavnog izvršnog direktora Viktora Lenca sa zadatkom povećanja vrijednosti Društva. Završio je EMBA studij na IEDC Poslovnoj školi Bled te pohađao brojne treninge i edukacije na temu strategije, strateškog upravljanja i leadershipa u okviru management edukacijskog programa Deutsche Telekomu. Vjeruje da su znanje, rad i osobni integritet jedina garancija uspjeha.

Gospođa **Sandra Uzelac** rođena je 1969. godine u Rijeci. Osnovnu i srednju ekonomsku školu završila u Rijeci. Diplomirala na Ekonomskom fakultetu u Rijeci 1994. godine, smjer Organizacija i upravljanje te stekla zvanje diplomiranog ekonomiste. Od 1994. godine zaposlena u Društvu i to: od 1994-1997 radi na poslovima plaća i ekonomike rada, od 1997-2001 u financijskom sektoru na poslovima financijskog referenta i pomoćnika šefa računovodstva te od 2001-2004. na poziciji šefa Odjela plana i analize. Od 2004.-2008. na poziciji rukovoditelja financijskog sektora. U travnju 2008. godine imenovana je članom Uprave Društva, uz obavljanje i funkcije rukovoditelja financija.

Od 1997. do 2006. godine pohađa više specijalističkih seminara i usavršavanja. 2013. godine završava poslijediplomski specijalistički studij na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, smjer Kontroling i stječe zvanje sveučilišne specijalistice kontrolinga. Od stranih jezika aktivno se služi engleskim jezikom.

Primanja i vlasnički interesi članova Uprave

Primanja članova Uprave odobrava Nadzorni odbor Brodogradilišta i regulira ugovorima o radu s pojedinim članovima.

Trošak plaća, otpremnine i bonusa Uprave za 2017. godinu iznosio je ukupno 1.809.324,33 kuna, uključivo sve pripadajuće poreze i doprinose.

Član Uprave Sandra Uzelac vlasnik je 1.038 dionica Društva, koje je kao bivši stečajni vjerovnik stečajnog dužnika stekla namirenjem svojih tražbina unosom prava – potraživanja u novcu u temeljni kapital Društva.

Predsjednik Uprave Aljoša Pavelin nema vlasnički interes u Društvu.

INFORMACIJE

Uže poslovodstvo

Bojan Kavazović, direktor Sektora Marketinga i prodaje

Zlatko Marović, direktor Sektora Tehnike i proizvodnje

Dražen Bevanda, rukovoditelj sigurnosti i zaštite okoliša

Aleksandra Masar, rukovoditelj kontrole kvalitete

Dolores Kuzmić, rukovoditelj nabave i kooperacije

Alen Karnjuš, rukovoditelj informatike i komunikacija, rukovoditelj kvalitete

Aleksandar Jurčević, rukovoditelj ljudskih potencijala

Revizor

INŽENJERSKI BIRO – REVIZIJA d.o.o. Zadar

Kontakt podaci

Brodogradilište Viktor Lenac d.d.
Martinšćica bb, p.p 210
HR- 51000 Rijeka

telefon: +385 51 40 55 55
telefax: +385 51 21 71 75
email: viktor.lenac@lenac.hr
http: //www.lenac.hr

Rijeka, travanj 2018.

Temeljem članka 272.p, a u vezi s člankom 250.a Zakona o trgovačkim društvima (Narodne novine broj 111/93., 34/99., 52/00., 118/03., 107/07. i 148/08., dalje u tekstu: ZTD) te sukladno članku 22. Zakona o računovodstvu (Narodne novine broj 78/15, 134/15, 120/16, dalje u tekstu: ZOR) Uprava Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka (dalje u tekstu: Društvo), dana 20. travnja 2018. godine, daje sljedeću

IZJAVU

o primjeni Kodeksa korporativnog upravljanja

1. Dionice Društva su od rujna 2008. godine uvrštene na redovno tržište Zagrebačke burze.
2. Od trenutka uvrštenja dionica u kotaciju redovnog tržišta Zagrebačke burze, Društvo primjenjuje Kodeks korporativnog upravljanja kojega su zajednički izradile HANFA i Zagrebačka burza d.d. Zagreb, koji kodeks je usvojen Odlukom HANFE od 26. travnja 2007. godine, kl: 011-02/07-04/28, ur. br.: 326-01-07-2 (Narodne novine broj 46/07, dalje u tekstu: Kodeks), a integralni tekst Kodeksa objavljen je na internetskim stranicama Zagrebačke burze.
3. Društvo je tijekom 2017. godine u bitnome primjenjivalo preporuke utvrđene Kodeksom, objavljujući sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima i objava kojih informacija je prvenstveno u interesu dioničara Društva.

Društvo je tijekom prethodne godine sve informacije čija je objava predviđena pozitivnim propisima objavljivalo putem stranica Zagrebačke burze te na vlastitim Internet stranicama, a obavještavanje javnosti o dostupnosti informacija provodilo se objavom putem HINA-inog OTS servisa.

4. Nadzor nad vođenjem poslova Društva provodi Nadzorni odbor u skladu sa odredbama Zakona o trgovačkim društvima. Uloga Nadzornog odbora također je regulirana Statutom Društva. Članovi Nadzornog odbora redovito dobivaju detaljne informacije o upravljanju i radu Društva kako bi mogli učinkovito ispunjavati svoju nadzornu ulogu. Izvješće Nadzornog odbora o obavljenom nadzoru vođenja poslova dio je Godišnjeg izvješća Društva koje se podnosi Glavnoj skupštini.

Nadzorni odbor Društva osnovao je Revizorski odbor kojeg čine tri člana i koji je djelovao tijekom čitave 2017. godine.

Nadzorni odbor Društva nije osnovao povjerenstvo za imenovanja i povjerenstvo za nagrađivanje.

5. Društvo primjenjuje pravila Računovodstvene politike, kojima su uređena primjena postupka i tehnika u iskazivanju imovine, obveza, glavnice, prihoda, rashoda i financijskog rezultata Društva u temeljnim financijskim izvještajima. Reviziju godišnjih financijskih izvješća Društva vrši neovisni revizor, kojeg imenuje Glavna skupština Društva.

Društvo ima ustrojena i primjenjuje pravila i procedure zaprimanja, evidentiranja, odobrenja i kolanja financijske i druge poslovne dokumentacije, čime je osiguran višestruki nadzor i transparentnost u priznavanju prihoda i rashoda Društva.

6. Deset najvećih dioničara, sa stanjem udjela na dan 31. prosinca 2017. su:

Red. br.	Naziv računa	Broj dionica	Vlasnički udio %
1	Tankerska plovidba d.d. Zadar	6.212.738	36,95
2	Uljanik d.d. Pula	5.829.785	34,67
3	Privredna banka d.d. Zagreb/skrbnički račun	1.367.268	8,13
4	Brodogradilište Viktor Lenac d.d. Rijeka	825.187	4,91
5	Jadroagent d.d. Rijeka	324.766	1,93
6	CERP/Republika Hrvatska	310.636	1,85
7	R.L.E., t.p., Drniš	105.211	0,63
8	Weiss Branka Maria	77.308	0,46
9	Biliš Marko	49.155	0,29
10	List Gmbh Austria	45.992	0,27
	Ostali	1.665.201	9,90
	Ukupno	16.813.247	100,00

Glavna skupština Društva redovito se saziva i održava sukladno zakonskim propisima i Statutom Društva. Svi dioničari mogu sudjelovati u radu glavne Skupštine osobno ili putem opunomoćenika. Na glavnoj Skupštini odluke se donose običnom većinom glasova prisutnih dioničara odnosno dvotrećinskom većinom za zakonom propisane odluke. Glavnom skupštinom predsjedava predsjednik glavne skupštine, kojega imenuje Nadzorni odbor Društva. Glavna skupština ima ovlaštenja odnosno donosi odluke sukladno odredbama ZTD-a te Statuta Društva.

Pravo glasa dioničara Društva nije ograničeno na određeni postotak ili broj glasova. Prava dioničara Društva priznaju se dioničarima prema broju dionica koje se nalaze na računu dioničara u Središnjem klirinško depozitarnom društvu. Svaka redovna dionica daje pravo na jedan glas na Glavnoj skupštini. Društvo je ovlašteno izdavati redovite dionice na ime u skladu sa pozitivnim propisima Republike Hrvatske i Statutom Društva. Odluku o izdavanju dionica, sukladno članku 172. ZTD-a, donosi Glavna skupština, a u skladu sa Statutom Društva. Prava i obveze Društva koja proizlaze iz stjecanja vlastitih dionica ostvaruju se u skladu s odredbama ZTD-a te sukladno tome Društvo može stjecati vlastite dionice na temelju ovlasti Glavne skupštine za njihovo stjecanje.

Izmjene i dopune Statuta Društva donose se na način utvrđen Zakonom o trgovačkim društvima.

7. Uprava Društva sastavljena je od dva člana, predsjednika i člana Uprave. Funkciju predsjednika Uprave Društva obavlja Aljoša Pavelin, dipl. inž. Funkciju člana Uprave Društva obavlja Sandra Uzelac, univ.spec.oec. Članovi Uprave zastupaju Društvo samostalno i pojedinačno, a poslove Društva vode skupno ili pojedinačno, sukladno

Statutu Društva i Poslovniku o radu Uprave. Pojedine poslove, određene člankom 15. Statuta Društva (stjecanje, otuđenje ili opterećenje nekretnina, izdavanje, otuđenje i stjecanje obveznica, davanje jamstava osim za obveze ovisnog društva, uzimanje zajmova i kredita izvan redovitog poslovanja Društva i dr.) te u drugim slučajevima, kada je to propisano zakonom, Statutom Društva ili odlukom Nadzornoga odbora, Uprava je ovlaštena poduzimati samo uz prethodnu suglasnost Nadzornoga odbora. Upravu imenuje i opoziva Nadzorni odbor na vrijeme do pet godina.

Nadzorni odbor Društva je sastavljen od pet članova. Glavna skupština vrši izbor i razrješenje četiri člana Nadzornog odbora dok jednog člana biraju, imenuju i opozivaju radnici Društva na način utvrđen pozitivnim propisima Republike Hrvatske. Funkcije članstva u Nadzornom odboru obnašaju John Karavanić (predsjednik), Elvis Pahljina (zamjenik predsjednika) te Hrvoje Markulinčić i Luka Kolanović. Peti član Nadzornog odbora je Zoran Košuta, kao predstavnik radnika u Nadzornom odboru Društva, koji je u travnju 2017. godine zamijenio dotadašnjeg predstavnika radnika Božu Balena.

Nadzorni odbor djeluje kao kolegijalno tijelo na sjednicama koje se održavaju najmanje jednom tromjesečno, a na kojima raspravlja i odlučuje o svim pitanjima iz svoje nadležnosti propisane ZTD-om i Statutom Društva. Odluke Nadzornog odbora donose se većinom glasova prisutnih članova. U 2017. godini održano je pet sjednica Nadzornog odbora.

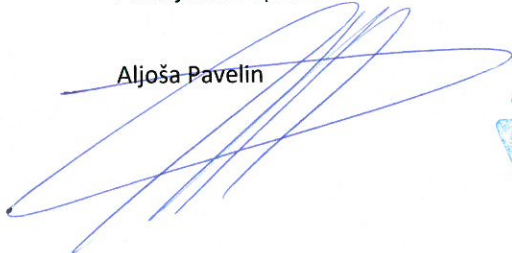
Revizorski odbor je tijelo koje je osnovano u prosincu 2014. godine. To tijelo osnovano je s ciljem pružanja podrške Upravi i Nadzornom odboru u učinkovitom izvršavanju obveza korporativnog upravljanja, financijskom izvješćivanju i kontroli Društva. U 2017. godini tijelo je održalo četiri sjednice, na kojima je raspravljao o financijskim rezultatima Društva. Članovi Revizorskog odbora su Elvis Pahljina, Genarij Sutlović i Ines Mirković.

8. Društvo primjenjuje u vezi s izvršnim, upravljačkim i nadzornim tijelima politiku raznolikosti s aspekata dobi, spola, obrazovanja i struke, i to na način da prilikom imenovanja članova vodi računa o navedenim aspektima.

9. Sukladno odredbama čl. 250.a st. 4. i čl. 272.p st. I. ZTD-a, ova Izjava je poseban odjeljak i sastavni dio Godišnjega izvješća o stanju Društva za 2017. godinu.

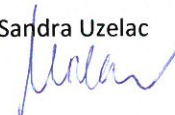
Predsjednik Uprave

Aljoša Pavelin

Član Uprave

Sandra Uzelac

2017

Nefinancijsko izvješće
**IZVJEŠTAJ O
ODRŽIVOSTI**

BRODOGRADILIŠTE

1896

VIKTOR LENAC

Delivering Top Quality, In a Safe Way, On Time

Travanj 2018

SADRŽAJ

STRATEGIJA I ANALIZA	3
ORGANIZACIJSKI PROFIL	4
IDENTIFICIRANI MATERIJALNI ASPEKTI I GRANICE	10
UKLJUČIVANJE DIONIKA	13
PROFIL IZVJEŠTAJA	14
UPRAVLJANJE	17
ETIKA I INTEGRITET	17
EKONOMSKA KATEGORIJA	20
OKOLIŠNA KATEGORIJA	23
DRUŠTVENA KATEGORIJA / RADNI ODNOSI I DOSTOJAN RAD	31
DRUŠTVENA KATEGORIJA/LJUDSKA PRAVA	36
DRUŠTVENA KATEGORIJA/DRUŠTVO	37

OPĆI STANDARDNI PODACI

Strategija i analiza

G4-1 Izjava predsjednika Uprave

Poštovani čitatelji, poštovani dionici,

Predstavljamo Vam prvo Nefinancijsko izvješće Brodogradilišta Viktor Lenac d.d. Rijeka, kojim predstavljamo aspekte i pokazatelje koje smo ocijenili kao najznačajnijim za naš održivi razvoj i odnos prema našim dionicima. Viktor Lenac kao jedno od vodećih remontnih brodogradilišta na Mediteranu ima značajan utjecaj na svoju okolinu i svoje dionike i to u svim kategorijama odgovornog poslovanja – ekonomskoj, društvenoj i okolišnoj.

Osiguranje održivog razvoja Viktora Lenca je već dugi niz godina sastavni dio našeg poslovanja jer ono čini pretpostavku poslovne izvrsnosti, a time i unapređenja našeg položaja na tržištu na kojem poslujemo, kao i položaja svih naših dionika s kojima njeujemo partnerski odnos.

Strategija održivosti i njezina važnost za organizaciju ugrađena je u Sustavu upravljanja kvalitetom sukladno normi ISO 9001, koji u Viktoru Lencu živi još od 1997. godine, u kojem su ugrađene i odrednice sustava upravljanja sigurnosti na radu i upravljanja okolišem. Posebnu brigu vodimo o upravljanju energijom, te smo Sustav upravljanja energijom prema normi ISO 50001 i implementirali u 2017. godini, a početkom 2018. godine ga i certificirali.

Izveštajna 2017. godina za Viktor Lenac bila je vrlo dobra – kako po pitanju ostvarenih rezultata, tako i po pitanju visoke zaposlenosti naših kapaciteta, koji su pred nas stavili dodatne izazove usklađivanja proizvodnih potreba s ograničenim, prvenstveno radnim resursima, te proizvodnih aktivnosti s njihovim povećanim utjecajem na dionike po pitanju sigurnosnih i okolišnih aspekata. S druge strane, trendovi svjetskog pomorskog tržišta, još uvijek prisutne posljedice globalne krize na kretanje i izraženo osciliranje vozarina, te sve oštrija konkurencija na Mediteranu, značajno određuju odnos Viktora Lenca prema klijentima i ekonomske aspekte poslovanja. Stoga se održivi rast i razvoj Viktora Lenca temelji na stalnim prilagođavanjima i fleksibilnom pristupu poslovnim i proizvodnim aktivnostima, uvažavajući sve materijalno značajne aspekte održivosti i ulažući u dobrobit svih dionika, od zaposlenika i dioničara, preko dobavljača i podgovarača, sve do lokalne zajednice.

U 2017. godini svoju misiju uspješno smo ispunili, a vjerujemo da će nam i u budućnosti predani pristup ostvarenju vrijednosti za naše klijente, brizi za naše radnike, poslovne partnere i okoliš, donijeti ekonomsku vrijednost koja će nam svake godine omogućiti nove pozitivne iskorake i ostvarenje novih ciljeva održivosti.

Predsjednik Uprave i glavni izvršni direktor

Aljoša Pavelin

Organizacijski profil

G4-3 Naziv organizacije

BRODOGRADILIŠTE VIKTOR LENAC d.d. RIJEKA

G4-4 Glavni proizvodi i usluge

Brodogradilište Viktor Lenac (Viktor Lenac) remontno je brodogradilište čija je osnovna djelatnost remont i preinake brodova te izgradnja raznih metalnih konstrukcija vezanih za offshore eksploataciju nafte i plina.

Remontna djelatnost uključuje brodopopravljačke i servisne radove na brodskoj strukturi te brodskim uređajima i postrojenjima. Djelatnost preinaka brodova odnosi se na promjene dimenzija i/ili namjena plovniha objekata i preinake brodskih sustava. Djelatnost remonta i preinaka brodova uvelike se razlikuje od brodograđevne djelatnosti gradnje novih brodova, te predstavljaju radno intenzivne djelatnosti sa učešćem od oko 70% rada i tek oko 30% materijala u ukupnim resursima.

U svojem poslovnom modelu Viktor Lenac koristi, pored vlastite radne snage i radnike podizvođače, kako bi otklonio neželjene posljedice oscilacija u zaposlenosti svojih kapaciteta, također karakterističnih za djelatnost remonta i preinaka brodova. U prosječnoj zaposlenosti kapaciteta udio vlastitog proizvodnog rada iznosi 30-40%, a podugovaračkog rada 60-70%. Pad cijene nafte u posljednjih nekoliko godina je značajno umanjio broj offshore projekata vezanih uz eksploataciju nafte i plina u kojima Viktor Lenac može sudjelovati, pa je udio ove djelatnosti u ukupnoj realizaciji projekata marginalizirana.

Remonti i preinake brodova odvijaju se na različitim tipovima trgovačkih i vojnih brodova do tzv. Suezmax veličine, koja je ograničena dokovskim kapacitetom najvećeg plutajućeg doka u Viktoru Lencu, Doka 11.

G4-5 Sjedište

Martinšćica bb, Rijeka, Hrvatska

G4-6,8 Države poslovanja i tržišta

Svoju djelatnost Viktor Lenac obavlja u Republici Hrvatskoj na proizvodnoj lokaciji koja se nalazi u sjedištu, pružajući usluge remonta i preinaka brodova u najvećem broju slučajeva na brodovima u međunarodnoj plovidbi.

Preko 90% klijenata su inozemni brodovlasnici ili brodarske kompanije, od kojih najveći broj dolazi iz zemalja EU. Gledajući prema volumenu ostvarenog prihoda i prosječnoj vrijednosti pojedinog posla, u 2017. godini značajni klijenti bili su američka ratna mornarica i ruski brodari.

Struktura prihoda po tržištima

2017			2016		
Tržište	Udio u prihodu	Broj projekata	Tržište	Udio u prihodu	Broj projekata
Hrvatska	3,22%	17	Hrvatska	5,62%	21
Hrvatska	3,22%	17	Hrvatska	5,62%	21
Europa	27,04%	38	Europa	77,11%	53
Cipar	1,30%	2	Danska	3,69%	2
Grčka	0,58%	2	Grčka	3,35%	3
Island	3,59%	1	Island	4,64%	1
Italija	9,00%	13	Italija	11,56%	10
Nizozemska	0,25%	4	Litva	0,25%	1
Norveška	1,80%	3	Malta	0,06%	1
Njemačka	3,55%	9	Monaco	0,65%	2
Rusija	6,97%	4	Nizozemska	0,05%	1
Sjeverna Amerika	65,62%	8	Norveška	0,43%	2
Kanada	0,98%	1	Njemačka	35,91%	21
SAD	64,64%	7	Poljska	1,21%	1
Afrika/Azija	4,12%	4	Rusija	10,95%	4
Singapur	0,44%	2	Švicarska	1,01%	1
Mauricijus	0,21%	1	Velika Britanija	3,36%	3
Kuvajt	3,47%	1	Sjeverna Amerika	13,56%	5
Ukupno	100,00%	67	Kanada	1,53%	1
			SAD	12,02%	4
			Afrika/Azija	1,98%	3
			Sirija	0,59%	1
			Mauricijus	1,40%	2
			Južna Amerika	1,73%	1
			Čile	1,73%	1
			Ukupno	100,00%	83

G4-7 Priroda vlasništva i pravni oblik

Viktor Lenac posluje kao dioničko društvo, pretežito u domaćem vlasništvu. Sve dionice uvrštene su u Redovno tržište Zagrebačke burze.

G4-9 Veličina

	Iznosi u tisućama HRK	
	2017	2016
Broj zaposlenih u matičnom društvu	488	488
Konsolidirani broj zaposlenih	514	506
Ukupan prihod	514.243	302.991
Konsolidirani ukupan prihod	514.803	303.613
Vlastiti kapital	244.262	208.955
Konsolidirani vlastiti kapital	247.160	212.124

G4-10 Broj zaposlenih

	Broj radnika zaposlenih prema vrsti ugovora					
	Grupa			Matica		
	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno
2016	440	66	506	422	66	488
2017	462	52	514	445	43	488

	Broj radnika zaposlenih prema spolu					
	Grupa			Matica		
	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno	neodređeno vrijeme	određeno vrijeme	ukupno
2016	477	29	506	460	28	488
2017	481	33	514	457	31	488

Zaposleni po vrsti posla koji obavljaju

Funkcija	Matica	Ovisna društva
Rukovoditelji svih razina	48	3
Službenici i stručno osoblje	58	
Administrativni službenici	8	2
Direktni proizvodni radnici	223	21
Indirektni proizvodni radnici	151	

Struktura radnika prema vrsti poslova, Matica, 2017

G4-11 Sindikalno udruživanje i kolektivni ugovor

Sloboda sindikalnog udruživanja u Viktoru Lencu je jedno od bitnih načela koje Viktor Lenac poštuje od davnina i promiče socijalni dijalog sa sindikatima i radnicima. Svi naši zaposlenici imaju slobodu pridružiti se ili osnovati udruhu po slobodnom izboru, organizirati se te kolektivno i pojedinačno pregovarati. Nijedan zaposlenik ne smije biti uznemiravan ili pod prijetnjom sankcija zbog ostvarivanja takvih prava.

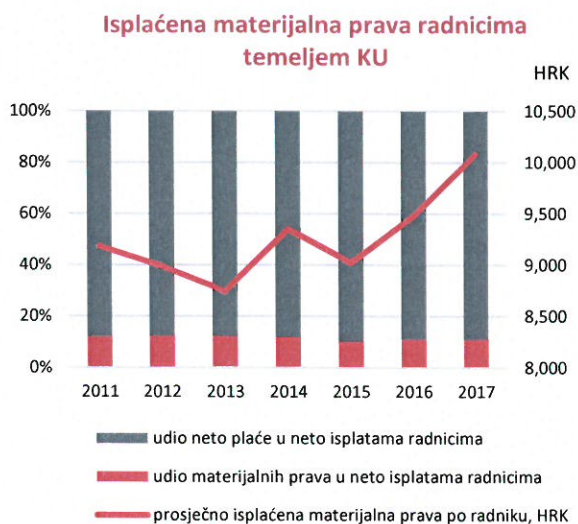
U Viktoru Lencu djeluju dvije sindikalne organizacije, u koje je udruženo ukupno 413 radnika ili 85% od ukupnog broja radnika, i to:

- Sindikat metalaca Hrvatske, Industrijski sindikat, Glavna podružnica Viktor Lenac, koji je na dan 31.12.2017. godine imao 301 člana, radnika Viktora Lenca
- Sindikat Brodogradilišta Viktor Lenac, sa 117 članova radnika Viktora Lenca na dan 31.12.2017.

Radnici mogu biti članovi obje sindikalne organizacije, a takvih je koncem 2017. godine bilo petero.

Uprava i sindikalne organizacije u Viktoru Lencu zaključili su još u prosincu 2008. godine Kolektivni ugovor, kojim su regulirana sva prava radnika po pitanju radnog vremena, odmora, najniže plaće i ostalih elemenata plaće, kao i pitanje drugih materijalnih prava radnika, sigurnosti i zaštite na radu i drugo. Na inicijativu sindikalnih organizacija, Uprava i socijalni partneri su u veljači 2017. godine pokrenuli kolektivne pregovore, koji su u lipnju okončani zaključenjem novog Kolektivnog ugovora. Novim Kolektivnim ugovorom povećana je osnovna plaća i iznos minimalne plaće, dio plaće koji se isplaćuje na ime toplog obroka te povećan dodatak plaći za radni staž. Sva ostala materijalna prava su zadržana, a neka i povećana, poput primjerice iznosa za odlazak u mirovinu.

Sve odredbe važećih kolektivnih ugovora su tijekom 2017. godine ispoštovane, kako od strane Uprave, tako i od strane sindikalnih partnera.

Odredbe Kolektivnog ugovora primjenjuju se na sve radnike Društva, kako je utvrđeno i samim Kolektivnim ugovorom, a odredbe vezane uz plaće, radno vrijeme i druga materijalna i nematerijalna prava radnika na jednak način su ugrađene i u Pravilnik o radu Društva.

G4-12 Dobavljački lanac

Remontna brodogradnja, uključivo i preinake brodova, radno je intenzivna djelatnost pa se značajniji dio dobavljačkog lanca odnosi na podugovaračku radnu snagu koja se koristi kao nadopuna vlastitim radnicima brodograđevnih i srodnih struka.

Udio materijala u osnovnoj djelatnosti kreće se tek oko 20 - 30% u ukupnoj vrijednosti odrađenih poslova, a odnosi se na različite i brojne materijale različitih vrijednosti i grupa proizvoda.

Postupak nabave i odabira dobavljača započinje tzv. trebovanjem materijala ili usluge. Trebovanje predstavlja dokument uključen u ERP sustav Viktora Lenca, iniciran proizvodnom ili poslovnom potrebom, a koji osim jasne definicije, svrhe i opisa tražene robe ili usluge, mora biti odobreno od strane ovlaštenih odobravatelja – korisnika i rukovoditelja, sukladno proceduri ovlaštenja za narudžbu materijala i usluga. Po zaprimanju i obradi takvog zahtjeva, služba nabave pristupa izradi i slanju upita svim odobrenim ali i potencijalnim novim dobavljačima. Prikupljene šalju se na uvid podnositelju trebovanja radi tehničke provjere i zadovoljenja tehničkih zahtjeva iz upita, nakon čega se od tehnički prihvatljivih ponuda vrši odabir dobavljača prema najpovoljnijim komercijalnim uvjetima ponuda. Konačnu narudžbu odobravaju funkcionalni rukovoditelji, sukladno unaprijed definiranim ovlaštenjima u ovisnosti o vrijednosti pojedine narudžbe. U postupku nabave i odabira dobavljača Viktora Lenca uključen je veći broj ovlaštenih osoba iz različitih organizacijskih dijelova – funkcijskog dijela korisnika, projektnog tima i službe nabave, čime Viktor Lenac osigurava i promiče načela transparentnosti, poslovne etike, poštenog tržišnog natjecanja i antikorupcije.

Svi dobavljači moraju zadovoljavati visoke standarde koje zahtijeva dobra brodograđevna praksa, a često puta je odabir dobavljača određen zahtjevima i preferencijama klijenata, odnosno specifičnošću određenog materijala ili usluge rada.

Svi dobavljači s kojima Viktor Lenac surađuje moraju se nalaziti kao odobreni na listi ovlaštenih dobavljača, a oni se nakon inicijalne provjere redovito dalje ocjenjuju. Poštivanje ugovorenih rokova, kvaliteta izvršavanja usluga i

kvaliteta isporučenog materijala najvažniji su elementi ocjene podgovarača i dobavljača, budući njihove proizvode Viktor Lenac ugrađuje u svoju uslugu koju pruža svojim klijentima, pa se kvaliteta dobavljača izravno odražava na kvalitetu Viktora Lenca u cjelini.

Društveno odgovoran pristup poslovanju, posebno stavljanjem naglaska na sigurnost i zaštitu na radu i zaštitu okoliša, a od 2017. godine i na sustav upravljanja energijom, Viktora Lenac ugrađuje i u odnosu sa svojim dobavljačima i podgovaračima, pa se osim prema rokovima i kvaliteti isporuka, oni ocjenjuju i s drugih aspekata društvene odgovornosti.

Podgovarači, odnosno dobavljači za radnu snagu i usluge ocjenjuju se s aspekta:

- provođenja propisanih mjera sigurnosti i zaštite na radu za vrijeme obavljanja radova
- urednosti radnog mjesta na radu prije i nakon obavljanja radova
- poštivanja odredbi o nošenju zaštitne opreme
- ispravnosti opreme koju koriste u radu s aspekta sigurnosti i zaštite na radu
- ispravnosti dokumentacije za vlastitu opremu i materijale koji imaju utjecaj na zaštitu na radu i okoliš, a koje podgovarači koriste u radu
- energetske savjesnog ponašanja kod upotrebe sredstava za rad, a prema propisanim mjerama za unapređenje energetske učinkovitosti

Dobavljači za materijal i opremu ocjenjuju se s aspekta:

- ispravnosti dokumentacije za opremu i materijale koji imaju utjecaj na zaštitu na radu i okoliš
- energetske učinkovitosti dobavljenih materijala i opreme prema iskustvima korisnika.

Ocjenjivanje podgovarača se vrši jedan puta godišnje ili po završetku zahtjevnijeg posla prema prosudbi Rukovoditelja odjela nabave materijala i usluga. Odabir podgovarača temelji se na tome koliki utjecaj proizvod ili usluga ima na kvalitetu končanog proizvoda. Kriterij za ostanak na listi odobrenih podgovarača je prosječna ocjena jednaka ili veća od 3 na skali ocjenjivanja od 1-5. Ukoliko je prosječna ocjena manja od 3, Viktor Lenac će poslovnu suradnju s podgovaračem staviti u status mirovanja. Mogućnost ponovnog uvrštavanja na listu odobrenih podgovarača dobiva po predloženju dokaza o provedbi prijedloga za poboljšanje dobivenih od strane odgovornih djelatnika. U slučaju da podgovarač nije u definiranom roku proveo naložene prijedloge za poboljšanje isti se briše sa liste odobrenih podgovarača. Pravo na ponovnu kvalifikaciju za listu odobrenih podgovarača stječe po isteku godine dana.

Viktor Lenac je tijekom 2017. godine ostvarilo suradnju sa 848 različitih dobavljača usluga i materijala, od kojih je s njih 493 suradnja bila ostvarena i u prethodnoj 2016. godini. Mnogi dobavljači pojavljuju se i u ulozi podgovarača raznih manjih ili većih usluga i u ulozi dobavljača materijala, a takvih je tijekom 2017 bilo oko 300. Novih dobavljača, odnosno onih s kojima Viktor Lenac u 2016. godini nije imalo poslovnih odnosa u 2017. godini bilo je 355. Pri tom se najveći broj odnosi na one dobavljače materijala i isporučitelje raznih usluga s kojima je Viktor Lenac u ranijim godinama imao suradnju. Potpuno novih dobavljača s kojima je Viktor Lenac u 2017. godini po prvi puta surađivao bilo je 32.

Struktura nabave prema porijeklu dobavljača

Država dobavljača /podgovarača	2017			2016		
	Broj dobavljača	Udio u broju dobavljača	Udio u vrijednosti isporuka	Broj dobavljača	Udio u broju dobavljača	Udio u vrijednosti isporuka
Hrvatska	697	82,2%	80,2%	612	85,8%	91,2%
Ostale zemlje EU	90	10,6%	10,2%	77	10,8%	6,0%
Države izvan EU	61	7,2%	9,6%	24	3,4%	2,8%
	848	100,0%	100,0%	713	100,0%	100,0%

Najveći udio u nabavi, kako prema broju partnera, tako i prema vrijednosti svih isporučenih usluga i materijala, drže domaći dobavljači i podgovarači, a što je i logično, imajući u vidu manji udio materijala i radno intenzivnu djelatnost. U standardnim remontnim poslovima udio uvoza u ukupnoj nabavi kreće se svega oko 10% što je i vidljivo kod iskazanih podataka za 2016. godinu. U razdobljima kada proizvodnu aktivnost obilježavaju veći projekti preinaka ili posebni

projekti, poput projekta „USS Mount Whitney“ u 2017. godini, kod kojih se traži ugradnja specifičnih materijala i opreme čiju nabavu nije moguće ostvariti na domaćem tržištu, udio uvoza u ukupnoj nabavi raste.

Tako je uvoz u 2017. godini ukupno iznosio oko 20%, međutim, gledano po vrsti nabave, uvoza materijala imao je veći udio u ukupnoj nabavi materijala, a udio uvoza usluga odnosno podugovaračkog rada je iznosio svega 12%.

Struktura nabave prema porijeklu dobavljača i vrsti nabave

	Materijal			Usluge		
	Broj dobavljača	Udio dobavljača u broju	Udio u vrijednosti isporuka	Broj dobavljača	Udio dobavljača u broju	Udio u vrijednosti isporuka
Domaći	125	70,1%	68,5%	652	88,0%	87,3%
Uvoz (EU i izvan EU)	293	29,9%	31,5%	89	12,0%	12,7%
	418	100,0%	100,0%	741	100,0%	100,0%

G4-13 Promjene u poslovanju

Tijekom 2017. godine nije bilo značajnijih promjena u poslovanju i poslovnom modelu Viktora Lenca.

S obzirom na specifičan projekt zapovjednog broda američke 6. flote i specifičnih zahtjeva za određenim materijalima, opremom i uslugama servisera, a koji nisu mogli biti odabrani unutar poznatih domaćih dobavljača jer isti u svojoj ponudi ne nude takve specifične materijale, opremu i usluge, uvršteno je novih 32 dobavljača, uglavnom dobavljača materijala, od kojih je veliki broj inozemnih.

Značajnije promjene u poslovanju tijekom 2017. godine vezane uz okolišni, ekonomski i društveni aspekti poslovanja u 2017. godini:

- Uprava je donijela odluku o uspostavi dokumentiranog sustava upravljanja energijom prema normi SIO 50001:2011 s ciljem poboljšanja nadzora nad upravljanjem energijom i energentima te usklađivanja sa zakonskom regulativom RH. Sustav je u cijelosti implementiran do konca 2017. godine, a certifikacija je uspješno provedena u siječnju 2018. godine
- U rujnu 2017. godine je uspješno provedena recertifikacija sustava upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2015
- Sa sindikalnim partnerima u lipnju 2017. godine zaključen je novi Kolektivni ugovor s redefiniranim i povećanim pravima vezanim uz plaće i ostala materijalna prava radnika
- U listopadu 2015. godine osnovano je novo društvo VL Steel d.o.o. u čijem vlasništvu Viktor Lenac ima 75% udjela, a kojemu je djelatnost pružanje usluga u brodogradnji i metaloprerađivačkoj djelatnosti, s ciljem podizanja kvalitete i fleksibilnosti rada, a time i smanjenja fiksnih troškova rada

G4-14 Postupak predostrožnosti

S ciljem zaštite okoliša, Društvo primjenjuje pristup predostrožnosti sukladno svojim mogućnostima. Briga za okoliš dio je poslovne politike već dugi niz godina i ugrađena u Sustav upravljanja kvalitetom, s namjerom da se u skoroj budućnosti provede certifikacija Sustava upravljanja okolišem. Sve aktivnosti Društva ocijenjene su s aspekta njihovog utjecaja na okoliš te se sukladno tome provode preventivne mjere zaštite okoliša, a u pričuvu su i interventne korektivne mjere. Kada postoje prijetnje nastanka ozbiljne ili nepovratne štete, nedostatak pune znanstvene izvjesnosti neće se koristiti kao razlog za odgodu troškovno učinkovitijih mjera radi sprečavanja onečišćenja okoliša. Utjecaj aktivnosti Društva na okoliš kontinuirano se prati putem ovlaštenih institucija i interno, a posebna briga pridaje se pravilnom postupanju s otpadom i to već od mjesta njegovog nastanka.

G4-15 Standardi, načela i inicijative

Ključni princip poslovanja Viktora Lenca je isporučiti klijentu najbolju kvalitetu usluga koje Viktor Lenac pruža, na siguran način i na vrijeme. Polazeći od toga, utvrđena je politika upravljanja kvalitetom koja vodi osiguranju dugoročnog stabilnog i profitabilnog poslovanja radi ispunjavanja očekivanja dioničara, zaposlenika i ostalih dionika. U tom smjeru, sustav upravljanja kvalitetom u kojemu su uključeni i podsustavi sigurnosti i zaštite okoliša, te sustav upravljanja energijom, polazi od primjene normi i načela koja se zasnivaju na zakonima, drugim zahtjevima, smjernicama, preporukama i načelima dobre prakse, od kojih su najznačajniji:

- Zakon o radu
- Zakon o zaštiti na radu
- Zakon o zaštiti okoliša
- ISO 9001:2015
- ISO 50001:2011

Poštivajući načela transparentnosti i javnosti svog poslovanja Viktor Lenac vodi računa o pravovremenom, točnom i relevantnom informiranju svojih dionika, a koje zahtijeva:

- Zakon o tržištu kapitala
- Zakon o računovodstvu
- Kodeks korporativnog upravljanja Zagrebačke burze

G4-16 Članstva u udruženjima

Viktor Lenac je tijekom 2017. godine bio član slijedećih udruženja:

- Hrvatske udruge poslodavaca
- Hrvatske gospodarske komore
- Elektrotehničkog društva Zagreb

U okviru HGK Županijske komore Rijeka, Viktor Lenac je član njezinog Gospodarskog vijeća u kojem ga zastupa predsjednik Uprave.

Ukupne članarine Viktora Lenca navedenim udruženjima u 2017. godini iznosile su 88.137 kuna.

Identificirani materijalni Aspekti i Granice**G4-17 Društva u konsolidaciji**

Izveštaji Grupe u kojoj je Brodogradilište Viktor Lenac d.d. matično društvo, uključuju u konsolidaciju i dva društva kćeri. To su Viktor servisi d.o.o. Rijeka, kojeg je matično društvo Viktor Lenac 100% vlasnik, a od listopada 2017. godine i VL Steel d.o.o. Rijeka, u kojemu matično društvo drži 75% udjela.

Svi izvještaji Viktora Lenca i konsolidirani izvještaji Grupe dostupni su na stranicama matičnog društva www.lenac.hr.

G4-18 Postupak određivanja sadržaja izvještaja i Granica aspekata

U procesu određivanja sadržaja izvještaja Društvo je оформilo tim sastavljen od stručnjaka iz stručnih službi Društva povezanih s ekonomskim, okolišnim i društvenim pitanjima povezanim s djelokrugom rada Društva.

Tim je definirao i popisao sve značajnije utjecaje za vlastito poslovanje, okoliš i društvena pitanja povezana s djelokrugom rada Društva, definirao ključne dionike u pojedinim kategorijama i aspektima, analiziralo tržišne i institucionalne zahtjeve, kao i vlastite odrednice prepoznate kao relevantne za održivo poslovanje.

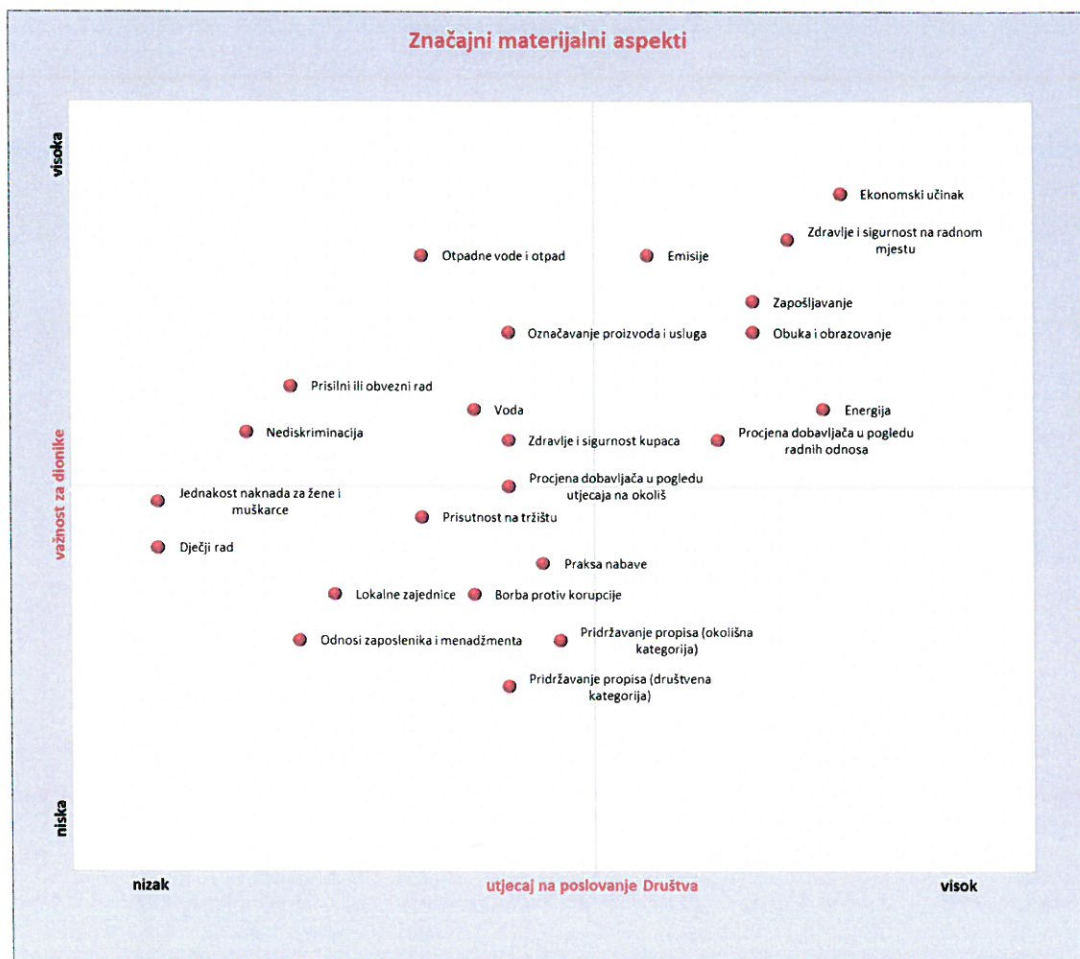
Svaki aspekt analiziran je s obzirom na njegovu relevantnost u odnosu na djelatnost i strukturu aktivnosti samog Društva, relativni značaj u odnosu na druge aspekte, učestalost javljanja pozitivnih i negativnih utjecaja na poslovanje samog Društva i pojedine dionike. U ovisnosti od značaja pojedinog aspekta na poslovanje Društva i dionike unutar Društva, te utjecaja kojeg pojedini aspekt ima na vanjske dionice utvrđene su Granice aspekata.

Po analizi svih aspekata utvrđena je matrica značajnih materijalnih aspekata u kojoj su izdvojena 22 aspekta, koje je Viktor Lenac prepoznao kao one koji na najbolji način prikazuju poslovanje Viktora Lenca i njegovu poziciju i usmjerenost u ekonomskim, okolišnim i društvenim kategorijama održivog poslovanja.

G4-19,20,21 Materijalni Aspekti i Granice aspekata

Vodeći računa o interesu svojih dionika i važnosti kojeg pojedini materijalni aspekt ima za određene skupine dionika unutar i izvan Viktora Lenca, te o važnosti kojeg pojedini aspekt ima na poslovanje Viktora Lenca i to ne samo s osnova financijskih rezultata poslovanja, već osiguranja potrebnih resursa za proizvodnu i poslovnu aktivnost potrebnu za održivo poslovanje, te polazeći od načela ugrađenih u sustav upravljanja kvalitetom usmjeren na različite dionike odabrani materijalni aspekti svrstani su u matricu s obzirom na

ocjenu njihove važnosti za dionike i za samo poslovanje Viktora Lenca. Ocjena važnosti pojedinog aspekta prema dionicima odnosno utjecaju na poslovanje pridodana je aspektima vodeći računa o njihovoj relevantnosti za sam poslovni model, učestalosti pojave rizika u poslovanju, korporativnoj kulturi, kao i broju odnosno različitosti skupina dionika na koje djeluju.

Svi odabrani aspekti djeluju unutar organizacije, u većoj ili manjoj mjeri na sve dionike unutar Viktora Lenca i Grupe, pa se u nastavku posebno ističu granice aspekata izvan organizacije.

R.br.	KATEGORIJA Aspekt	Granice aspekata izvan Viktora Lenca/Grupe
EKONOMSKA		
1	Ekonomski učinak	svi dionici
2	Prisutnost na tržištu	lokalna zajednica
3	Praksa nabave	lokalna zajednica, dobavljači
OKOLIŠNA		
4	Energija	lokalna zajednica, dobavljači
5	Voda	lokalna zajednica, zakonska i regulatorna tijela
6	Emisije	lokalna zajednica, dobavljači, kupci, zakonska i regulatorna tijela
7	Otpadne vode i otpad	lokalna zajednica, zakonska i regulatorna tijela
8	Pridržavanje propisa	svi dionici
9	Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš	dobavljači, lokalna zajednica, zakonska i regulatorna tijela
DRUŠTVENA		
10	Zapošljavanje	lokalna zajednica
11	Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu	dobavljači, kupci, zakonska i regulatorna tijela
12	Obuka i obrazovanje	klijenti
13	Jednakost naknada za žene i muškarce	lokalna zajednica
14	Procjena dobavljača u pogledu radnih odnosa	dobavljači, zakonska i regulatorna tijela, lokalna zajednica
15	Nediskriminacija	dobavljači, klijenti, lokalna zajednica
16	Dječji rad	dobavljači
17	Prisilni ili obvezni rad	dobavljači
18	Lokalne zajednice	lokalna zajednica
19	Borba protiv korupcije	svi dionici
20	Pridržavanje propisa	svi dionici
21	Zdravlje i sigurnost kupaca	kupci
22	Označavanje proizvoda i usluga	kupci

G4-22,23 Promjene i učinci promjena u odnosu na prethodna razdoblja

Viktor Lenac je izrađujući ovaj prvi Izvještaj o održivosti prvi puta sustavno definiralo materijalne aspekte i granice aspekata prema određenim dionicima, pa time nije bilo učinaka od izmjena u pogledu informacija iz prethodnih izvještaja niti promjena u području primjene i granicama aspekata.

Uključivanje dionika

G4-24,25,26,27 Skupine dionika, prepoznavanje i odabir dionika te ključne teme za dionike

Viktor Lenac je, polazeći od svojeg sustava upravljanja kvalitetom i zakonskih odredbi relevantnih za njegovu specifičnu djelatnost, utvrdilo one ključne dionike i njihove potrebe i očekivanja, na koje aktivnosti Viktora Lenca imaju značajniji utjecaj.

Skupine dionika	Potrebe i očekivanja
Kupci	Cijena, pouzdanost, vrijednost, kvaliteta
Dioničari	Profitabilnost i rast vrijednosti društva
Zaposlenici	Sigurnost i kontinuitet poslovanja, rast životnog standarda
Sindikati	Sigurnost i kontinuitet poslovanja, rast životnog standarda
Dobavljači, podugovarači i drugi partneri	Održiva uzajamna poslovna suradnja
Zakonska i regulatorna tijela	Usklađenost i izvještavanje
Lokalna zajednica	Unapređenje kvalitete života i rast životnog standarda
Financijska zajednica	Profitabilnost, financijska stabilnost, izvještavanje

Odnos prema ključnim dionicima proizlazi i iz Kodeksa poslovnog ponašanja kojeg je Društvo donijelo u travnju 2017. godine.

Aspekti ekonomske kategorije imaju učinak na sve dionike Viktora Lenca, bilo putem raspodjele novostvorene vrijednosti na zaposlenike, dioničare, dobavljače, financijsku zajednicu i državu, bilo jačanjem vrijednosti Viktora Lenca i njegove održive stabilnosti na dobrobit klijenata i razvoj lokalne zajednice.

Aspekti ekološke kategorije imaju najveći učinak na lokalnu zajednicu i zaposlenike, očuvanjem zdrave radne i životne sredine.

Aspekti društvene kategorije imaju najveći učinak na zaposlenike, klijente, te dobavljače i podugovarače, primjenom načela sigurnosti i zaštite zdravlja i imovine radnika, predstavnika klijenata i svih poslovnih partnera dok borave i rade u Viktoru Lencu, ali i etičkog poslovnog ponašanja koje promiče jednake mogućnosti, transparentnost, antikorupciju, nediskriminaciju i ljudske slobode i dostojanstvo.

Osim zakonskih odredbi koje su odredile ili potaknule značajne teme i interese za dionike, Društvo sa svojim dionicima komunicira na različite načine, što je dijelom i odredilo materijalne aspekte uključene u ovaj izvještaj.

Društvo komunicira sa svojim radnicima putem godišnjih skupova radnika koji je održan i u 2017. godini, putem redovitih mjesečnih sastanaka s Radničkim vijećem te sindikalnim organizacijama prema dogovoru i na poziv sindikalnih povjerenika. Sve važne informacije i odluke redovito se objavljuju na oglasnim pločama unutar Brodogradilišta, kao i na Intranet stranici Viktora Lenca.

U odnosima s lokalnom zajednicom Viktor Lenac je prisutan na Odboru zaštite okoliša Općine Kostrena, a prema potrebi i u slučaju posebnih specifičnih tema s Općinom Kostrena redovita je i pisana komunikacija.

Profil izvještaja

G4-28,29,30 Izvještajno razdoblje i ciklus

Ovaj Izvještaj o održivom razdoblju za 2017. godinu predstavlja prvi izvještaj i prvo izdanje Izvještaja o održivom razvoju Društva. Izvještaj obuhvaća jednogodišnji izvještajni ciklus i odnosi se na razdoblje između 1. siječnja i 31. prosinca 2017. godine.

G4-31 Kontakti

Izvještaj je izradio tim zaposlenika Društva i koji se mogu kontaktirati u slučaju pitanja po pojedinim kategorijama i to:

- Maja Kriška, za okolišnu kategoriju (zaštita okoliša i otpad) – maja.krisk@lenac.hr
- Zdenko Vidmar, za okolišnu kategoriju (energetika) – zdenko.vidmar@lenac.hr
- Aleksandar Jurčević, za društvenu kategoriju (rad i radni odnosi) – aleksandar.jurcevic@lenac.hr
- Dražen Bevanda, za društvenu kategoriju (sigurnost i zaštita zdravlja) – drazen.bevanda@lenac.hr
- Dolores Kuzmić, za pitanja dobavljača (sve kategorije) – dolores.kuzmic@lenac.hr
- Sandra Uzelac, član Uprave, za ekonomsku kategoriju – sandra.uzelac@lenac.hr

G4-33 Metodologija i verifikacija izvještaja

Izvještaj je izrađen korištenjem četvrte generacije Smjernica Globalne inicijative za izvještavanje (GRI G4) te je korištena sržna opcija usklađenosti izvještaja. Društvo nije podnijelo zahtjev za vanjskom verifikacijom izvještaja. Postojanje izvještaja u smislu njegove usklađenosti sa zahtjevima Zakona o računovodstvu kontrolira revizor Društva Inženjerski biro - revizija d.o.o. Zadar

OPĆI STANDARDNI PODACI

STRATEGIJA I ANALIZA		3
G4-1	IZJAVA PREDSEDNIKA UPRAVE	3
ORGANIZACIJSKI PROFIL		4
G4-3	NAZIV ORGANIZACIJE	4
G4-4	GLAVNI PROIZVODI I USLUGE	4
G4-5	SJEDIŠTE	4
G4-6,8	DRŽAVE POSLOVANJA I TRŽIŠTA	4
G4-7	PRIRODA VLASNIŠTVA I PRAVNI OBLIK	5
G4-9	VELIČINA	5
G4-10	BROJ ZAPOSLENIH	6
G4-11	SINDIKALNO UDRUŽIVANJE I KOLEKTIVNI UGOVOR	6
G4-12	DOBAVLJAČKI LANAC	7
G4-13	PROMJENE U POSLOVANJU	9
G4-14	POSTUPAK PREDOSTROŽNOSTI	9
G4-15	STANDARDI, NAČELA I INICIJATIVE	10
G4-16	ČLANSTVA U UDRUŽENJIMA	10
IDENTIFICIRANI MATERIJALNI ASPEKTI I GRANICE		10
G4-17	DRUŠTVA U KONSOLIDACIJI	10
G4-18	POSTUPAK ODREĐIVANJA SADRŽAJA IZVJEŠTAJA I GRANICA ASPEKATA	11
G4-19,20,21	MATERIJALNI ASPEKTI I GRANICE ASPEKATA	11
G4-22,23	PROMJENE I UČINCI PROMJENA U ODNOSU NA PRETHODNA RAZDOBLJA	12
UKLJUČIVANJE DIONIKA		13
G4-24,25,26,27	SKUPINE DIONIKA, PREPOZNAVANJE I ODABIR DIONIKA TE KLJUČNE TEME ZA DIONIKE	13
PROFIL IZVJEŠTAJA		14
G4-28,29,30	IZVJEŠTAJNO RAZDOBLJE I CIKLUS	14
G4-31	KONTAKTI	14
G4-33	METODOLOGIJA I VERIFIKACIJA IZVJEŠTAJA	14
G4-32	KAZALO SADRŽAJA GRI	15
UPRAVLJANJE		17
G4-34	UPRAVLJAČKA STRUKTURA I DONOŠENJE ODLUKA	17
ETIKA I INTEGRITET		17
G4-56	VRIJEDNOSTI, NAČELA, STANDARDI I NORME PONAŠANJA	17

SPECIFIČNI STANDARDNI PODACI

EKONOMSKA KATEGORIJA		20
ASPEKT: EKONOMSKI UČINAK		20
G4-EC1		20
G4-EC4		20
ASPEKT: PRISUTNOST NA TRŽIŠTU		20
G4-EC5		21
G4-EC6		21
ASPEKT: PRAKSA NABAVE		21
G4-EC9		22
OKOLIŠNA KATEGORIJA		23
ASPEKT: ENERGIJA		23
G4-EN3		23
G4-EN5		24
G4-EN7		25
ASPEKT: VODA		25
G4-E8		25
ASPEKT: EMISIJE		26
G4-EN21		26
ASPEKT: OTPADNE VODE I OTPAD		27
G4-EN22		27
G4-EN23		28
G4-EN24		29

ASPEKT: PRIDRŽAVANJE PROPISA	29
G4-EN29	29
ASPEKT: OPĆE	29
G4-EN31	29
ASPEKT: PROCJENA DOBAVLJAČA U POGLEDU UTJECAJA NA OKOLIŠ	29
G4-EN32	29
G4-EN33	30
DRUŠTVENA KATEGORIJA / RADNI ODNOSI I DOSTOJAN RAD	31
ASPEKT: ZAPOSŁJAVANJE	31
G4-LA2	31
ASPEKT: ODNOSI ZAPOSLENIKA I MENADŽMENTA	31
G4-LA4	31
ASPEKT: ZDRAVLJE I SIGURNOST NA RADNOM MJESTU	31
G4-LA5	31
G4-LA6	32
ASPEKT: OBUKA I OBRAZOVANJE	33
G4-IA10	33
G4-LA11	34
ASPEKT: JEDNAKOST NAKNADA ZA ŽENE I MUŠKARCE	34
G4-LA13	34
ASPEKT: PROCJENA DOBAVLJAČA U POGLEDU RADNIH ODNOSA	34
G4-LA14	34
DRUŠTVENA KATEGORIJA/LJUDSKA PRAVA	36
ASPEKT: NEDISKRIMINACIJA	36
G4-HR3	36
ASPEKT: DJEČJI RAD	36
G4-HR5	36
ASPEKT: PRISILNI ILI OBVEZNI RAD	36
G4-HR6	36
DRUŠTVENA KATEGORIJA/DRUŠTVO	37
ASPEKT: LOKALNE ZAJEDNICE	37
G4-SO2	37
ASPEKT: BORBA PROTIV KORUPCIJE	37
G4-SO5	37
ASPEKT: PRIDRŽAVANJE PROPISA	38
G4-SO8	38
ASPEKT: ZDRAVLJE I SIGURNOST KUPACA	38
G4-PR1	38
ASPEKT: OZNAČAVANJE PROIZVODA I USLUGA	38
G4-PR5	38

Upravljanje

G4-34 Upravljačka struktura i donošenje odluka

Struktura korporativnog upravljanja Društvom temelji se na dualističkom sustavu koji se sastoji od Nadzornog odbora i Uprave Društva.

Nadzorni odbor bira i razrješuje Glavna skupština na kojoj dioničari ostvaruju svoja prava, sukladno odredbama Zakona o trgovačkim društvima i Statutu Društva.

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova, imenuje i razrješuje Upravu Društva, utvrđuje s Upravom financijska izvješća te daje prethodne suglasnosti za određene poslove prema Statutu Društva.

Nadzorni odbor sastavljen je od pet članova, od kojih četiri člana imenuje Glavna skupština, dok petog člana, kao predstavnika radnika u Nadzornom odboru Društva imenuje Radničko vijeće.

Tijekom 2017. godine članovi Nadzornog odbora bili su:

- John Karavanić, predsjednik Nadzornog odbora
- Elvis Pahljina, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- Hrvoje Markulinčić, član Nadzornog odbora
- Luka Kolanović, član Nadzornog odbora
- Božo Balen, član Nadzornog odbora kao predstavnik radnika (do travnja 2017)
- Zoran Košuta, član Nadzornog odbora kao predstavnik radnika (od travnja 2017 nadalje)

Nadzorni odbor imenovao je Revizorski odbor, članovi kojeg su:

- Elvis Pahljina, predsjednik Revizorskog odbora
- Genarij Sutlović, zamjenik predsjednika Nadzornog odbora
- Ines Mirković, član Nadzornog odbora

Upravu Društva čine predsjednik Uprave Aljoša Pavelin i član Uprave Sandra Uzelac. Predsjednik Uprave ujedno je i glavni izvršni direktor (CEO), a član Uprave je i glavni financijski direktor (CFO).

Donošenje odluka o ekonomskim, okolišnim i društvenim utjecajima je u nadležnosti Uprave, a temeljem prijedloga stručnih službi i viših menadžera koji odgovaraju izravno Upravi.

Etika i integritet

G4-56 Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja

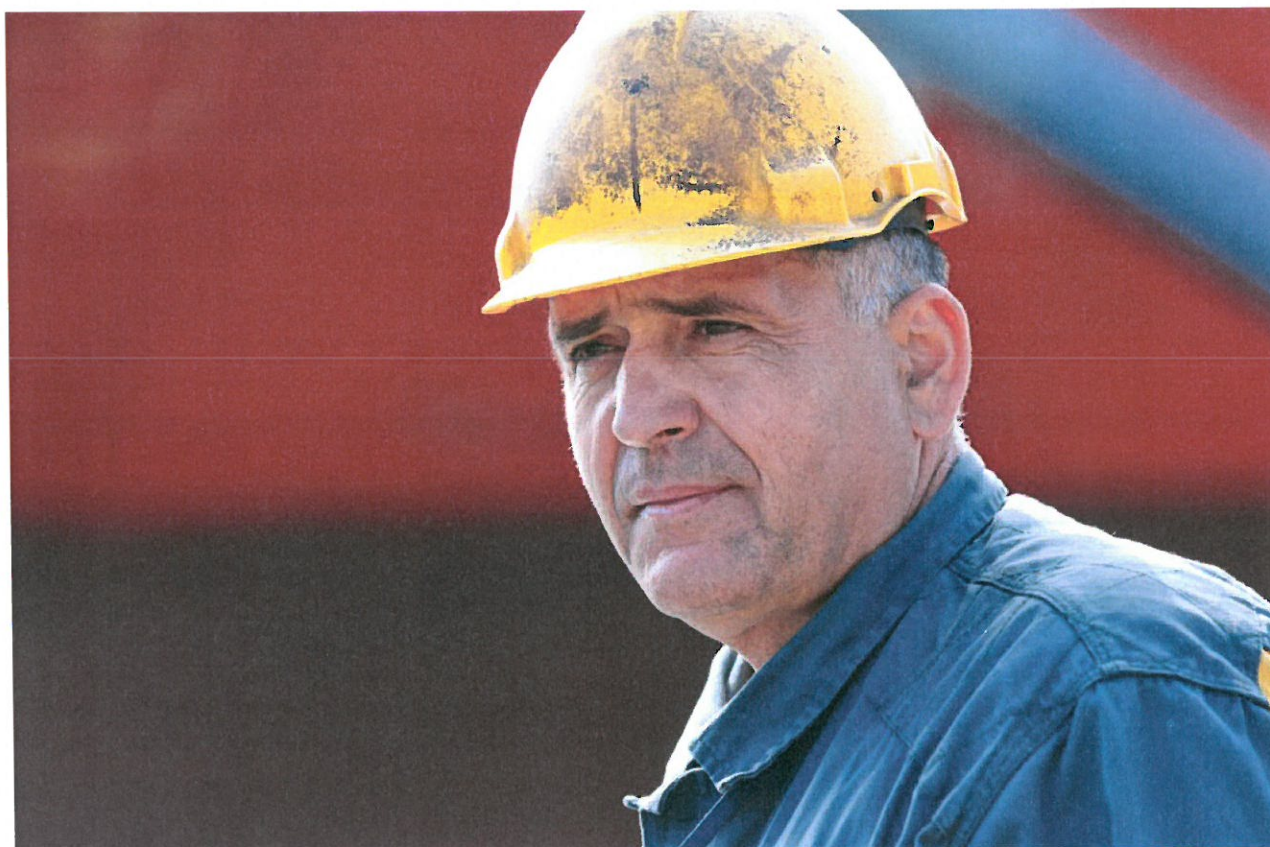
Naše vrijednosti i načela proizlaze iz naše vizije i misije. Vizija Društva je biti prvi odabir našim klijentima kada traže brodogradilište u Mediteranu u koje se vjeruje. Naša misija je da budemo oslonac našim klijentima kada nas trebaju, isporučujući im uslugu vrhunske kvalitete, na siguran način i na vrijeme.

Osnovne vrijednosti koje Društvo promiče jesu otvorena komunikacija, vrednovanje znanja, rada i rezultata, preuzimanje odgovornosti za rad te briga i poštivanje naših radnika.

U travnju 2017. godine Društvo je utvrdilo Kodeks poslovnog ponašanja. Društvo vjeruje u odgovorno društveno i etičko ponašanje, a obveza svih zaposlenika poštivanje visokih standarda integriteta i transparentnog poslovanja. Kodeksom poslovnog ponašanja Društvo:

- se zalaže za zakonsku sukladnost u poslovanju
- protivnik je dječjeg i prisilnog rada
- poštuje slobodu udruživanja i kolektivno pregovaranje
- zalaže se za transparentnost, nediskriminaciju i jednake mogućnosti

- promiče otvoren pristup u poštivanju radnih odnosa, napredovanje i timski rad
- vrednuje zaposlenike isključivo prema njihovom znanju, zalaganju i odnosu prema kolegama i uspjehu kompanije
- se zalaže za sigurnu radnu okolinu i smanjenje rizika koji mogu naštetiti dobrobiti radnika
- poštuje zakonske odredbe i potiče projekte zaštite okoliša i održivosti
- se zalaže za pošteno tržišno natjecanje
- prihvaća društvenu odgovornost i podržava lokalnu i regionalnu zajednicu
- poštuje zakone i odredbe zemalja i stranih klijenata s kojima posluje
- ne prihvaća prijevare, mito ili iznude u odnosima sa svojim poslovnim partnerima
- je usmjereno na izbjegavanje sukoba interesa između zaposlenika i poduzeća
- podržava otvorenu komunikaciju, izvješćivanje i transparentnost prema svojim dionicima.

SPECIFIČNI STANDARDNI PODACI

Ekonomska kategorija

Aspekt: Ekonomski učinak

Aspekt ekonomskog učinka materijalno je najznačajniji aspekt u poslovanju Viktora Lenca, s visokom važnošću za sve dionike, budući da svi sudjeluju u distribuciji stvorene ekonomske vrijednosti.

Kako Viktor Lenac najveći dio svojih resursa nabavlja na domaćem odnosno lokalnom tržištu, time i distribuirana vrijednost, bilo da je riječ o plaćanjima poslovnih resursa, davanjima državi, bankama, dioničarima proizvoda i usluga ili ulaganjima u lokalnu zajednicu, direktno utječe na rast i razvoj subjekata u okruženju, te povećanje životnog standarda u regiji.

G4-EC1

Izravna, stvorena i distribuirana ekonomska vrijednost

	iznosi u HRK	
	2016	2017
Prihod od prodaje/realizacije projekata osnovne djelatnosti	254.459.595	477.879.519
Prihod od upotrebe vlastitih proizvoda i usluga	28.754.188	26.685.715
Ostali prihodi	4.729.176	4.683.525
Prihod od kamata i vrijednosnih papira	355.361	243.176
Izravno stvorena ekonomska vrijednost	288.298.320	509.491.935
Troškovi poslovanja	189.891.047	342.103.327
Plaće i beneficije radnicima	71.982.643	75.702.828
Plaćanja davateljima kapitala	15.800.602	5.252.033
Donacije i humanitarne pomoći	173.083	328.638
Troškovi poreza i drugih nameta	2.848.306	11.876.482
Distribuirana ekonomska vrijednost	280.695.681	435.263.308
Zadržana ekonomska vrijednost	7.602.639	74.228.628

G4-EC4

Financijska pomoć primljena od vlade

Viktor Lenac nije korisnik potpora i pomoći iz državnog proračuna.

Povremeno i u vrlo malom opsegu sudjeluje u natječajima za odobrenje potpora poput onih za jačanje konkurentnosti, zapošljavanje i slično. Tijekom 2017. godine od strane Hrvatskog zavoda za zapošljavanje Viktor Lenac je ostvario ukupno dvije zasebne potpore ukupne vrijednosti 22.200 kuna, koji iznos ukupno iznosi i za Grupu. U prethodnoj 2016. godini nisu primljene nikakve potpore.

Aspekt: Prisutnost na tržištu

Aspekt prisutnosti na tržištu važan je za ulogu Viktora Lenca kao odgovornog i poželjnog poslodavca. Plaće u Viktoru Lencu koje su veće od zakonskih minimuma imaju za cilj zadržati postojeću i privući novu kvalitetnu radnu snagu, odnosno spriječiti njezin daljnji odljev. Ulaskom u EU odljev radne snage je sve izraženiji i postaje problem ne samo Viktoru Lencu, već i drugim poduzećima iste ili pridružene djelatnosti. Trenutne razlike između početnih plaća u Viktoru Lencu i zakonskih minimuma nisu izrazito velike, pa stoga ostaje cilj za naredna razdoblja povećati standard i beneficije vlastitim zaposlenicima. To je moguće samo učinkovitim upravljanjem stvarajući dodatnu ekonomsku

vrijednost raspoloživu za distribuciju radnicima. Stoga je važno educirati i dati povjerenje rukovoditeljima koji se zapošljava iz lokalne zajednice, s obzirom da isti mogu ostvariti bolju komunikaciju s radnicima koji dolaze također iz lokalne zajednice.

G4-EC5

Omjeri standardne početne plaće po spolu i lokalne minimalne plaće u značajnim mjestima poslovanja

Kod određivanja i isplata plaće u Viktoru Lencu ne postoji razlika u plaći između muškaraca i žena. Plaće su određene Kolektivnim ugovorom, odnosno Pravilnikom o radu sukladno sistematizaciji radnih mjesta. Osnovnoj plaći i dodacima osnovnoj plaći koji su radnicima zagwarantirani pridodaju se i stimulativna primanja, koja u ovisnosti o poslovnoj uspješnosti Viktora Lenca i ocjenama radnika mogu varirati.

	2016	2017	2017/2016
Početna bruto plaća u Viktoru Lencu	3.139,83	3.619,20	115%
Minimalna bruto plaća u RH	3.120,00	3.276,00	105%
VL / RH	101%	110%	

G4-EC6

Udio višeg menadžmenta zaposlenog iz lokalne zajednice u značajnim mjestima poslovanja

Svi rukovoditelji u Viktoru Lencu, kako u dijelu višeg menadžmenta, tako i u ostalim linijama rukovođenja dolaze iz lokalne zajednice.

Aspekt: Praksa nabave

Nabavna funkcija Viktora Lenca usmjerena je na dvije zasebne vrste: nabavu materijala i opreme za ugradnju na brodove koja u pravilu ukupno čini oko 30% ukupne nabave, te na nabavu podugovaračke radne snage i usluga na izradi proizvoda koji čine u pravilu oko 70% ukupne nabave.

S obzirom na specifičnu djelatnost Viktora Lenca, odluku o lokalnoj nabavi ili uvozu materijala često diktiraju posebne potrebe određenih projekata za specifičnim vrstama materijala ili opreme za koje ne postoje proizvođači ili dobavljači u Republici Hrvatskoj. Najveći udio uvoza materijala u pravilu se odnosi na isporuke iz EU, međutim, u 2017. godini, zbog radova na američkom zapovjednom brodu, zbog specifičnosti samog projekta, visoko učešće u uvozu bilježe isporuke iz SAD-a.

Kod nabave usluga podizvođačkog rada i drugih usluga vezanih uz pružanje remontnih usluga naručiteljima, Viktor Lenac preferira domaću radnu snagu, s obzirom da je ista kvalitetna, cjenovno povoljnija, te je veća i brža dostupnost i fleksibilnost usluga domaćih podugovarača.

Takvim poslovnim modelom i odabirom, Viktor Lenac značajno doprinosi razvoju lokalne zajednice. Naime, ekonomska vrijednost stvorena gotovo u cijelosti izvozom, distribuira se uglavnom na domaćem tržištu nabave, što izravno utječe na rast zaposlenosti lokalne zajednice, rast životnog standarda lokalnog stanovništva i njegove daljnje potrošnje, od čega korist ima i država ubiranjem poreza.

Svaki podugovarač mora biti uvršten u Listu odobrenih podugovarača Viktor Lenca, odnosno mora zadovoljiti kriterije definirane Sustavom upravljanja kvalitetom, sa ciljem ostvarivanja povjerenja u sposobnosti podugovarača za kvalitetno ispunjenje zahtjeva narudžbe.

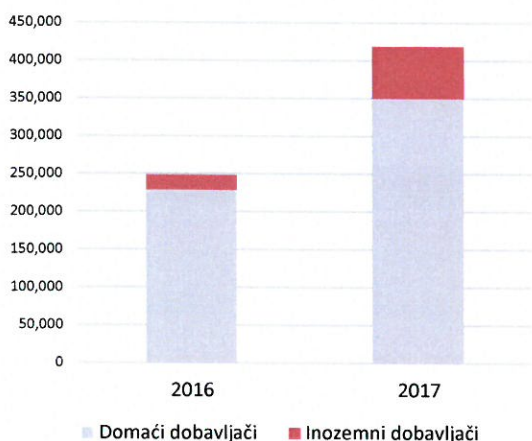

Ocjenjivanje podgovarača i dobavljača materijala provodi se kontinuirano i time se osigurava odabir istih po kvaliteti isporuke materijala i izvršavanja usluge. Kriteriji za ocjenu dobavljača su cijena i kvaliteta isporučenog materijala ili usluge, pridržavanje rokova isporuke, uvjeti plaćanja, kvaliteta tehničke podrške, prilagođavanje posebnim uvjetima nabave, pravovremena dostava potrebne dokumentacije, broj primjedbi i reklamacija na materijal. Kriterije ocjenjivanja podgovarača čini i pridržavanje pravila i provođenje mjera zaštite okoliša i sigurnosti na radu u Viktoru Lencu. Ugovaranje poslova sa najbolje ocijenjenima, Viktoru Lencu osigurava povećanje kvalitete, smanjenje troškova i povećanje zadovoljstva klijenata, a istovremeno ima utjecaj i na sve ostale dionike.

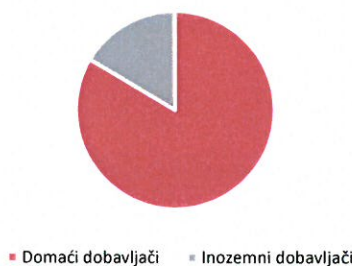
G4-EC9

Udio izdataka na lokalne dobavljače u značajnim mjestima poslovanja

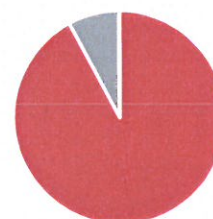
Promet s domaćim i ino dobavljačima

Udio domaćih i ino dobavljača, 2017

Udio domaćih i ino dobavljača, 2016

Okolišna kategorija

Aspekt: Energija

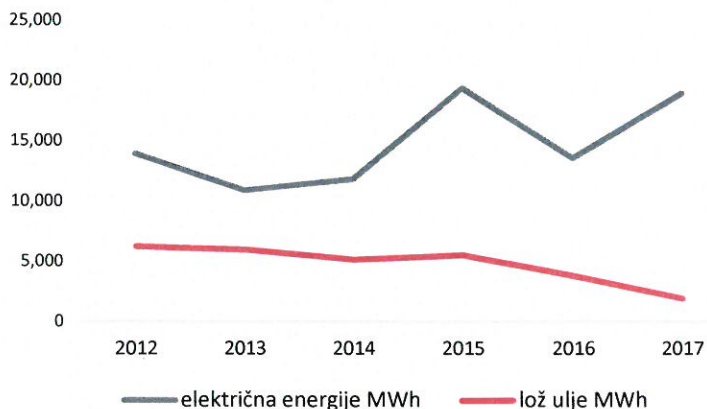
Aspekt energije i upravljanja energijom je od velikog značaja za Viktor Lenac, njegovo poslovanje i veliki broj dionika. Energija predstavlja osnovu za obavljanje djelatnosti, pri čemu pored toga što je udio troškova energenata u ukupnim troškovima resursa relativno visok i ima tendenciju rasta, Viktor Lenac ima limitirane mogućnosti priključaka. Stoga je Viktor Lenac odlučio posvetiti pažnju sustavnom upravljanju energentima, prvenstveno električnom energijom. Za to je implementirao tijekom 2017. godine, a početkom 2018. godine i certificirao svoj sustav upravljanja energijom sukladno normi ISO 50001:2011. U suradnji s HEP ESCO-om već je realizirao nekoliko projekata kojima je cilj ušteda u potrošnji, čiji se efekti već ostvaruju. Za narednu godinu u pripremi su novi projekti zamjene rasvjete na proizvodnim i drugim poslovnim lokacijama unutar Viktora Lenca, kojim će se nastaviti dobra praksa ušteda. Osim utjecaja na poslovanje Viktora Lenca, sustav upravljanja energijom važan je i za druge dionike i to najviše lokalne zajednice, jer racionalno korištenje energije smanjuje emisije u okoliš, a tehnološka unapređenja i razvoj novih proizvoda koje Viktor Lenac implementira kod potrošnje energije utječu na zaposlenost lokalne zajednice. Planiranim projektom kogeneracije, Viktor Lenac očekuje da će proizvoditi i lokalnoj zajednici osigurati dodatnu količinu toplinske energije koja će za Viktor Lenac predstavljati tehnološki višak.

G4-EN3

Potrošnja energije unutar poduzeća

Osnovni energenti koje Viktor Lenac koristi u obavljanju svoje djelatnosti su električna energija i lož ulje, čija je potrošnja tijekom godina prikazana grafički.

Potrošnja energije u MWh

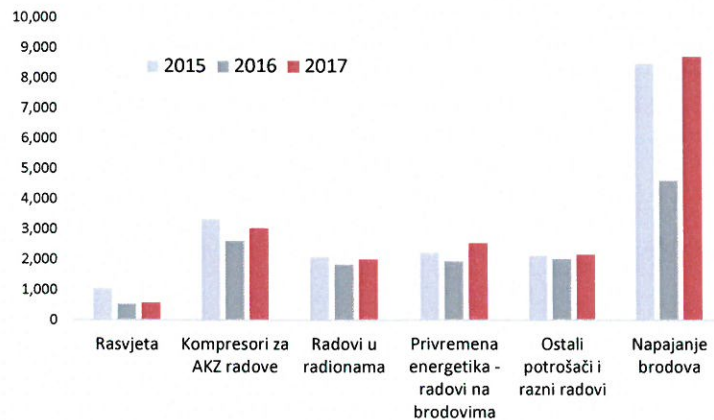
Najveća potrošnja električne energije u Viktoru Lencu otpada na:

- napajanje objekata, brodova na vezu i doku, što u 2017. godini iznosi 47% ukupne potrošnje električne energije
- privremenu ventilaciju brodova, objekata u remontu i preinaci, što je u 2017. godini imalo učešće od 17% ukupne potrošnje električne energije
- proizvodnju komprimiranog zraka 7 i 10 bara s udjelom od 16% ukupne potrošnje električne energije u 2017. godini
- vertikalni transport, na kojeg otpada 7,5% električne energije utrošene u 2017. godini.

Potrošnja električne energije u MWh

Viktor Lenac još od 1996. godine ima sustav nadzora, gospodarenja i upravljanja energijama pomoću kojeg prati tokove potrošnje električne energije te mjesečno planira i ugovara energetske veličine angažirane snage s HEP ODS-om i to kao povlaštenu potrošača električne energije.

Sustavom nadzora Viktor Lenac drži vršnu snagu u okviru ugovorenih veličina, automatskim uvođenjem agregata 2x350 kW u paralelnom radu s električnom mrežom.

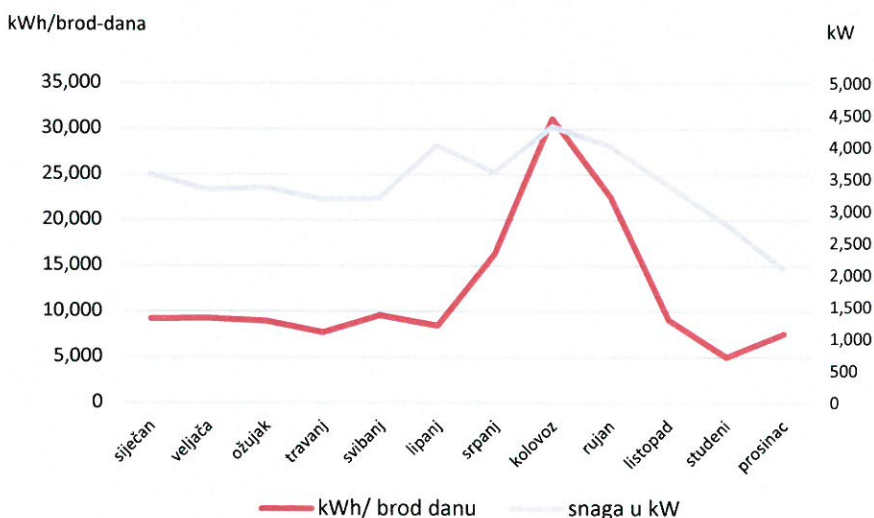
Potrošnja električne energije povećana je od 2014 godine, budući je Viktor Lenac za napajanje brodova 440V 60Hz počeo koristiti statičke frekventne pretvarače (SFC), za razliku od dosadašnjeg korištenja agregata (čija je korisnost bila 47%), čime je povećana učinkovitost potrošnje energenata od 53%. Za period 2014. – 2017. godine preko statičkih frekventnih izmjenjivača potrošeno je 21.808 MWh, što podrazumijeva približno istu uštedu u potrošnji energije nekorištenjem agregata za tu namjenu. Godine 2015. i 2017. su izrazite u potrošnji energije iz SFC-a, a s obzirom na specifične i visoke potrebe zapovjednog vojnog broda, na kojem je u obje godine tijekom perioda od po deset mjeseci Viktor Lenac obavljao svoju djelatnost.

Postojeća kotlovnica pogonjena lož uljem kao energentom opskrbljivala je putem parovoda toplinske podstanice, a u 2015. godini realizirana je modernizacija proizvodnje toplinske energije. Projektom se postojeći parni sustav, koji je proizvodio visoke toplinske gubitke, zamijenio toplovodnim sustavom koji u cjelini predstavlja povoljniju alternativu sa stajališta energetske efikasnosti. Uvođenje toplovodnog grijanja i iskorištenje otpadne topline kompresora rezultirao je uštedom u 2017. godini od od 1.855 MWh, što predstavlja smanjenje emisije CO₂ od 511,86 t/godišnje.

G4-EN5

Energetski intenzitet

Intenzitet potrošnje električne energije - kWh/brod-dana, 2017

Intenzitet potrošnje električne energije u Viktoru Lencu ovisi prvenstveno o zaposlenosti proizvodnih kapaciteta, opsegu i strukturi proizvodnih aktivnosti i specifičnih potreba brodova koji borave u Viktoru Lencu. Na energetski intenzitet izrazito utječe zahtijevana snaga za napajanje objekata sa 440V 60Hz putem SFC-a. Intenzitet potrošnje električne energije tijekom 2017. godine iskazan je u nastavku grafičkim prikazom, mjeren utrošenim kWh po brod-danu na mjesečnoj osnovi, uz prikaz ostvarene vršne snage.

Smanjenje energetskega zahtjeva proizvoda i usluga

Potrošnja električne energije i goriva za toplovodni sustav prati se u realnom vremenu na dnevnoj bazi putem CNUS-a (centralno nadzornog upravljačkog sustava). Kontinuiranim praćenjem i postavljanjem ugovorenih parametara putem CNUS-a optimizira se dinamika odvijanja proizvodnih aktivnosti u cilju optimizacije i smanjenje potrošnje energenata i energetskega zahtjeva u proizvodnji.

Osim navedenog upravljačkog sustava kao mjere dobrog gospodarenja, Viktor Lenac je tijekom 2017. godine proveo i druge aktivnosti i ulaganja sa ciljem smanjenja energetskega zahtjeva:

- iskorištenje otpadne topline kompresora u sustavu toplovodnog grijanja
- ugradnja dizalice topline voda-voda u sustavu toplovodnog grijanja Stare Martinšćice
- nabavljeni su REL aparati za zavarivanje koji imaju energetskega učinkovitost za 50% veću od postojećih aparata
- nabavljeni su novi ventilatori za privremenu ventilaciju brodskih prostora i lokacija rada, s energetskega učinkovitosti većom za 47% od postojećih
- nabavljen je novi set opreme za pranje brodskih površina vodom pod visokim tlakom (UHPWJ), a koja oprema troši 61% manje električne energije u odnosu na tehnologiju pjeskarenja gritom
- u sklopu uvođenja sustava ISO 50001 izvršena je edukacija radnika sa ciljem podizanja svijesti o učinkovitom korištenju opreme i organizaciji proizvodnih operacija radi ostvarenja dodatnih ušteda u potrošnji energije i vode.

Aspekt: Voda

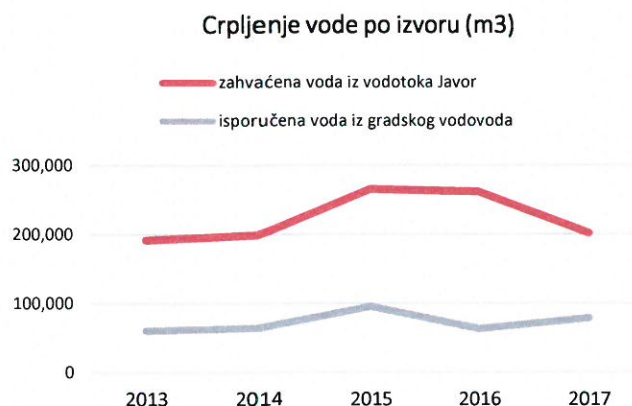
G4-E8

Ukupno crpljenje vode po izvoru

U tehnološkom procesu Viktora Lenca koristi se pitka, vodovodna voda i voda zahvaćena iz vodotoka Javor. Korištenjem vode iz vodotoka Viktor Lenac smanjuje potrošnju pitke vode što pridonosi očuvanju prirodnih resursa RH.

Sustavno gospodarenje potrošnjom vode uvedeno je 2011. godine instalacijom Aquacontrol-nog sustava za praćenje potrošnje vode 24 h dnevno, 365 dana u godini za daljinsko praćenje potrošnje vode i alarmiranja u slučaju nekontrolirane potrošnje. Time se potrošnja vode smanjila na godišnjoj razini za 220.000 m³, te na mjesečnoj razini potrošnja iznosi od 6.000 m³ do 9000 m³.

	zahvaćena voda iz vodotoka Javor m ³	isporučena voda iz gradskog vodovoda m ³
2013	191.753	60.139
2014	199.001	64.102
2015	265.044	94.938
2016	261.956	62.803
2017	201.185	78.110

Vodu iz vodotoka Javor, koji teče uz granicu brodogradilišta i ulijeva se u more, Viktor Lenac počinje koristiti početkom 2000. godine. Voda iz vodotoka se koristi za tehnološke svrhe: rashladu, visokotlačno pranje te za potrebe kotlovnice. Potrošnja tehnološke vode varira od 160.000 m³ do 260.000 m³, ovisno o proizvodnim aktivnostima.

U 2015. i 2017. godini, zbog visokog radnog intenziteta i zaposlenosti radnih kapaciteta, što je rezultiralo i značajnijim brojem radnika podugovarača koji su svoje usluge pružali u Viktoru Lencu, posljedično je dovelo i do povećanja utroška vode iz javnog vodovoda. Također, struktura proizvodnih aktivnosti u 2017. godini u kojoj je bilo zastupljen manji broj standardnih remontnih poslova i antikorozivnog tretmana, smanjila je zahvaćanje vode iz vodotoka Javor.

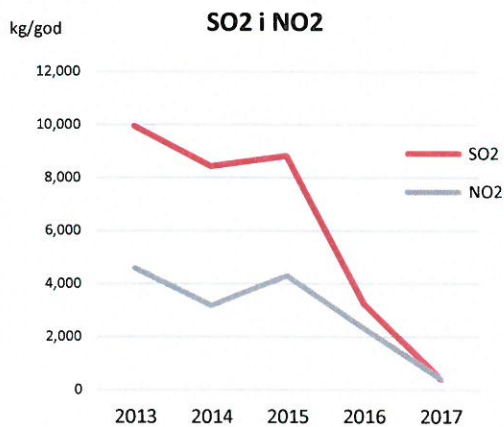
Aspekt: Emisije

G4-EN21

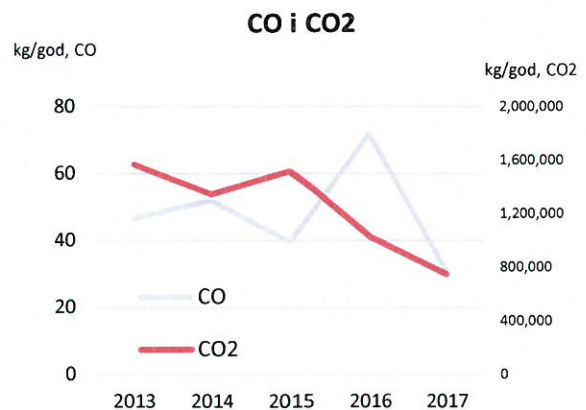
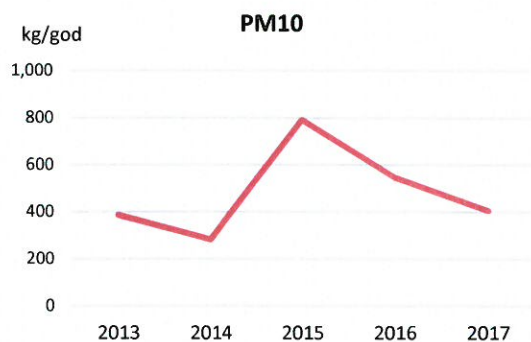
NO_x, SO_x i druge značajne emisije u zrak

Emisije nastale proizvodnjom toplinske energije

Viktor Lenac od sredine 2016. godine počeo koristiti novi sustav proizvodnje toplinske energije, čime je, posebno u 2017. godini značajno smanjena emisija plinova od izgaranja. Toplovodno grijanje je u velikom dijelu zamijenilo do tada korištenu paru. Zamijenjen je i energent pa se umjesto do tada korištenog lož ulja- LUL, koristi ekstra lako lož ulje- LUEL, a dio energije za grijanje vode se dobiva iz otpadne topline kompresora za proizvodnju komprimiranog zraka. Pored toga, za grijanje dvije velike proizvodne hale se koristi dizalica topline koja uzima dio topline vodotoka Javor za dogrijavanje vode u sustavu grijanja.

Mjere poduzimane za smanjenje emisija, rezultirale su trendom pada svih emisija koje Viktor Lenac mjeri: oksida sumpora izraženih kao SO₂, oksida dušika izraženih kao NO₂, ugljikovog monoksida CO i dioksida CO₂, te čestica PM10.

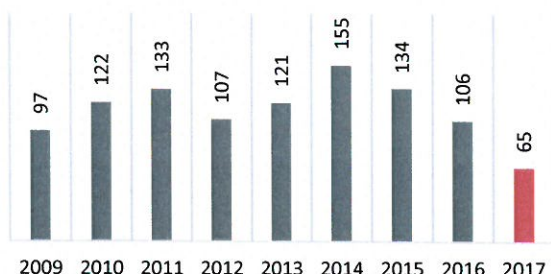

Emisija hlapivih organskih spojeva prilikom bojanja

Hlapivi organski spojevi (HOS) se nalaze u bojama kojima se premazuju metalne brodske površine. Premazivanjem brodova hlape organski spojevi iz boja i dospijevaju u zrak. Sukladno obvezi smanjivanja emisija koje je Republika Hrvatska preuzela u pristupnim pregovorima za EU, Viktor Lenac je izradio Program smanjivanja emisije hlapivih organskih spojeva (HOS). Primjenom boja s manjim udjelom HOS-eva Viktor Lenac smanjuje ukupnu emisiju ovih spojeva.

Ukupna emisija HOS t/god

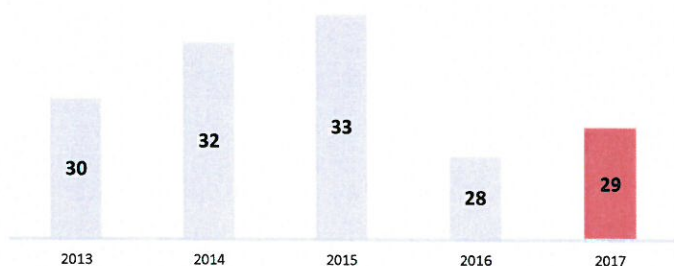
Primjena boja sa manjim udjelom HOS

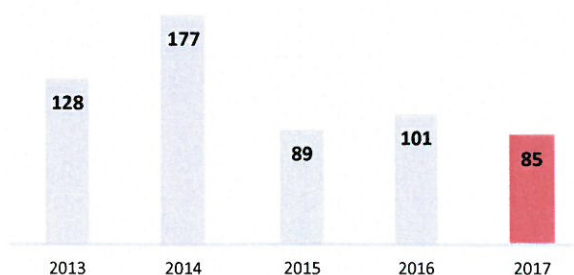
Imisije čestica

Emisija lebdećih čestica posljedica je niza tehnoloških procesa Viktora Lenca, a najveći utjecaj ima tehnologija antikorozivne zaštite. Nadzor emisije čestica manjih od 10 mikrona (PM10), ukupne taložne tvari (UTT) te metala u njima Viktor Lenac provodi kontinuiranim mjerenjem imisije u okolnim naseljima. Rezultati mjerenja su ispod graničnih vrijednosti pa se zrak svrstava u I kategoriju kvalitete zraka odnosno čist ili neznatno onečišćen zrak.

Prosječna koncentracija emisije PM10, µg/m3

Prosječna koncentracija emisije UTT, mg/m2

Aspekt: Otpadne vode i otpad

G4-EN22

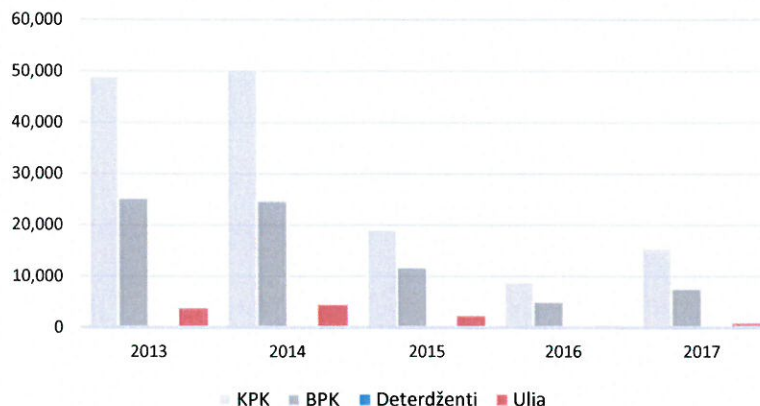
Ukupno ispuštanje vode prema kvaliteti i odredištu

U tehnološkom procesu Viktora Lenca koristi se pitka, vodovodna voda i voda zahvaćena iz vodotoka Javor, koji teče uz granicu brodogradilišta. Korištenjem vode iz vodotoka Viktor Lenac smanjuje potrošnju pitke vode što pridonosi očuvanju prirodnih resursa RH.

Sanitarne vode Viktora Lenca ispuštaju se u javni sustav odvodnje, a rezultati ispitivanja kemijske potrošnje kisika (KPK), biokemijske potrošnje kisika (BPK), deterdženata, ulja i drugih onečišćujućih tvari u njima udovoljavaju uvjetima za ispuštanje. Tehnološke vode nastale procesom čišćenja i pranja dijelova brodskog motora se ne ispuštaju nego se zbrinjavaju kao otpad. Tehnološke vode od odsoljavanja brodske oplate te od rashlade brodskog motora se ispuštaju u more.

Viktor Lenac nadzire kakvoću mora, sedimenta i populaciju morskih životnih zajednica. Obzirom da ne postoji zakonska kategorizacija mora, rezultati ispitivanja se uspoređuju sa mjerjenjima kakvoće mora u uvali Svežanj (Kostrena) koja se nalazi na području turističko – rekreacijske zone i koja se smatra čistom. Svi ispitivani parametri su dokazani u vrlo niskim koncentracijama.

Emisije otpadnih voda - ispust u javni sustav odvodnje, kg/god

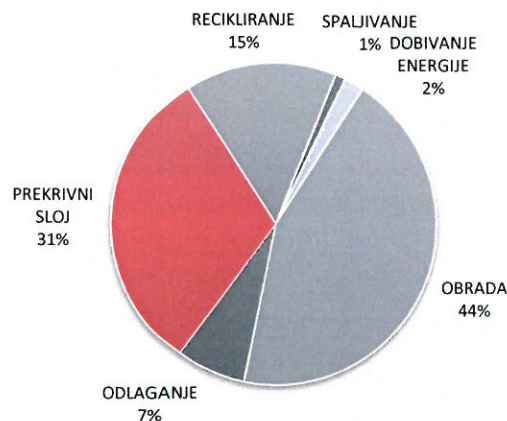
G4-EN23

Ukupna težina otpada prema vrsti i metodi odlaganja

Sustav gospodarenja otpadom Viktora Lenca, osim zakonski definiranih okvira i obveze unaprjeđenja, uvelike ovisi o mogućnostima zbrinjavanja otpada u Republici Hrvatskoj. Stoga Viktor Lenac mora neprestano iznalaziti nove mogućnosti zbrinjavanja koje mogu udovoljiti ekološkim ali i ekonomskim uvjetima. Svjesno da sustav gospodarenja otpadom može donijeti dodatnu materijalnu dobit ili pak troškove, Viktor Lenac se opredijelio za razvoj fleksibilnog sustava „GO“ spremnog za praćenje trendova koji će se kontinuirano usklađivati sa promjenama.

Odlaganje je najnepovoljniji način postupanja sa otpadom kako ekološki tako i ekonomski. U cilju smanjivanja otpada za odlaganje u Viktoru Lencu provodi se sortiranje. Kako je najisplativiji način gospodarenja otpadom taj da se otpad odvojeno prikuplja već na mjestu nastanka, u tom cilju kontinuirano se provodi edukacija radnika, pribavlja odgovarajuća oprema te potiče sortiranje otpada i provodi nadzor. Osnovni preduvjet za smisao sortiranja jest taj da postoji odgovarajući način zbrinjavanja reciklažom, oporabom (dobivanjem energije) i slično. U Hrvatskoj se tek otvaraju nove mogućnosti zbrinjavanja - obrade i uporabe. U korak sa razvojem mogućnosti zbrinjavanja Viktor Lenac razvija svoju strategiju postupanja sa pojedinim vrstama otpada.

NAČIN POSTUPANJA S OTPADOM U 2017

Tijekom 2017. godine u proizvodnom procesu Viktoru Lencu je nastalo ukupno 14.768 tona različitog otpada, od kojeg se na otpad koji se kategorizira kao neopasan odnosi 54%, a na opasan otpad 46% ukupne količine nastalog otpada.

Količina otpada u tonama (2017)

Vrsta otpada	Neopasni otpad	Opasni otpad
Otpadni materijal od obrade rasprskavanjem	4.537	
Željezo i čelik	1.891	
Ostali i nespecificirani otpad	1.522	
Otpad koji sadrži ulja		6.685
Ostali i nespecificirani otpad		132
Ukupno	7.951	6.817
Udio	54%	46%

G4-EN24

Ukupan broj i obujam znatnih onečišćenja

Tijekom 2017. godine nije bilo značajnih ekoloških incidenata, što je u najvećoj mjeri rezultat podizanja svijesti radnika Viktora Lenca i radnika podgovarača o načinima postupanja prema otpadu i okolišu.

Aspekt: Pridržavanje propisa

G4-EN29

Vrijednost značajnih novčanih kazni i uk.broj nenovčanih sankcija zbog nepridržavanja zakona i propisa iz područja zaštite okoliša

Tijekom 2017. godine nije bilo novčanih kazni zbog nepridržavanja zakona i propisa iz područja zaštite okoliša.

Aspekt: Opće

G4-EN31

Ukupni izdaci i ulaganja u zaštitu okoliša prema vrsti

Viktor Lenac je tijekom 2017. godine izdvojio u aktivnosti vezane uz zaštitu okoliša ukupno od 19,4 milijuna kuna. Od toga iznosa, na nabavku sredstava rada, odnosno na ulaganja u imovinu Viktora Lenca kojom se uvodi tehnologija rada prihvatljivija za okoliš odnosilo se 3,5 milijuna kuna. Naknade koje je Viktor Lenac platio u svezi emisija u okoliš iznosile su 229 tisuća kuna, a troškovi monitoringa utjecaja Viktora Lenca na okoliš iznosili su 452 tisuće kuna. Preostalih 15,2 milijuna kuna predstavljali su razni izdaci vezani uz prihvati i zbrinjavanje otpada, troškove čišćenja, troškove rada službe zaštite okoliša i uz njih vezane podgovarače.

Aspekt: Procjena dobavljača u pogledu utjecaja na okoliš

G4-EN32

Postotak novih dobavljača provjerenih prema kriteriju utjecaja na okoliš

Tijekom 2017. godine nije bilo ocjenjivanja novih dobavljača prema kriteriju utjecaja na okoliš ili se nije vodila zasebna evidencija. Uvođenjem sustava upravlja energijom i pripremom za sustav upravljanja okolišem prema standardu ISO

14001, ocjenjivanje dobavljača po kriteriju utjecaja okoliš poprima formalniji oblik. Postojeći dobavljači ocjenjuju se redovito (jedanput godišnje) prema svim kriterijima bitnim za poslovanje Viktora Lenca, uključivo utjecaja na okoliš.

Početkom 2018. godine izvršeno je ocjenjivanje ukupno 64 dobavljača materijala i usluga, pored ostalih kriterija i na temelju novo uvedenih po pitanju energetske učinkovitosti. Prosječna ocjena za podugovarače materijala je 4, za podugovarače usluga 3,72 (na skali od 1-5).

G4-EN33

Značajni stvarni i potencijalni negativni utjecaji dobavljačkog lanca na okoliš i poduzete mjere

Utjecaj dobavljačkog lanca Viktora Lenca promatra se u dvije zasebne linije djelovanja:

- utjecaj rada podugovarača s obzirom na djelatost Viktora Lenca i njezin radno intenzivni karakter
- utjecaji dobavljača materijala i opreme, čiji proizvodi imaju veći utjecaj na energetska učinkovitost i mjere očuvanja okoliša Viktora Lenca

Rad podugovarača unutar Viktora Lenca ima utjecaj na aspekte okoliša na jednak način kako je to opisano za samu djelatnost. Pri tom se najznačajniji rizici odnose na rad s neispravnom ili po okoliš neprihvatljivom opremom u vlasništvu podugovarača, te postupanje s otpadom na mjestu njegovog nastanka odnosno rada.

Sve relevantne mjere politike zaštite okoliša i pravila Viktora Lenca u skladu sa sustavom upravljanja okolišem ugrađenim u sustav upravljanja kvalitetom, ugrađene su u opće uvjete ugovora koji se zaključuju s podugovaračima i kojih su se svi podugovarači dužni pridržavati. Ocjenjivanje podugovarača s aspekta brige za okoliš uključeno je u ukupnu ocjenu podugovarača koja predstavlja osnovu za njihovo uključenje na listu ovlaštenih izvođača radova.

Kod dobavljača materijala i opreme najveći rizici negativnih utjecaja na okoliš predstavlja nabava proizvoda u skupini kemikalija. Proces uvođenja novih proizvoda te skupine, kao što su odmašćivači i sredstva za skidanje kamenca, i koji imaju značajan utjecaj na okoliš, započinje traženjem od dobavljača unaprijed sigurnosno-tehničkih listova o određenom proizvodu. Dokumentacija se prosljeđuje na uvid i odobrenje službi zaštite okoliša, koja potvrđuje da prema primljenoj dokumentaciji proizvod zadovoljava kriterij utjecaja na okoliš ili daje zabranu za korištenje takvog proizvoda. U slučaju dokumentiranog zadovoljenja kriterija, od dobavljača se naručuje uzorak proizvoda radi probe u proizvodnom pogonu Viktora Lenca za određenu proizvodnu namjenu. Po izvršenoj probi uzorka proizvoda, korisnici dostavljaju službi nabave zapis o učinku i prihvatljivosti proizvoda, što je prvi preduvjet da bi se takav proizvod mogao uvrstiti u odobrene proizvode za nabavu.

Društvena kategorija / Radni odnosi i dostojan rad

Aspekt: Zapošljavanje

G4-LA2

Povlastice osigurane zaposlenicima koji rade na puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane onima na privremeno ili na nepuno radno vrijeme

Viktor Lenac posebnu pažnju posvećuje pravima radnika te pravičnom nagrađivanju radnika, samim time se rad svih radnika bez obzira vrstu ugovora o radu jednako cijeni. Prava svih skupina zaposlenika su izjednačena što je između ostaloga osigurano Kolektivnim ugovorom i posebnom Odlukom uprave, bez obzira da li su zaposleni na određeno ili neodređeno, ili pak s punim, nepunim ili skraćenim radnim vremenom. Takvim pristupom Viktor Lenac stvara dobru radnu klimu, povećava motivaciju i zadovoljstvo radnika i smanjuje posljedice neželjene fluktuacije.

Među povlasticama osiguranim radnicima su otpremnine za umirovljenike, rođiljni dopust, zdravstvena zaštita, naknada za nesposobnost za rad i invaliditet, isplate drugih neoporezivih naknada, potpora i pomoći. Izvan obveza preuzetih Kolektivnim ugovorom koji se neprekidno primjenjuje na isti način od 2008. godine, Viktor Lenac je u 2017. godini svim radnicima osigurao i dodatne povlastice: preventivne liječničke sistematske preglede, zaključenje police kolektivnog osiguranja od posljedica nezgode, te je u suradnji s opskrbljivačem električne energije omogućio svim radnicima koji imaju ugovor s tim opskrbljivačem ostvarenje popusta na električnu energiju za domaćinstvo.

Aspekt: Odnosi zaposlenika i menadžmenta

G4-LA4

Najkraće razdoblje u kojem se unaprijed obavještava o značajnim promjenama u poslovanju, uključujući podatak jesu li ti rokovi određeni KU

Komunikacija je bitan čimbenik kvalitetnog poslovanja, a otvorena komunikacija je prihvaćena kao jedna od ključnih vrijednosti Viktora Lenca. Obavještavanje radnika putem njihovih predstavnika i redovnih sredstava oglašavanja u Viktoru Lencu provodi se redovno. Sukladno Kolektivnom ugovoru, ali i zakonskim propisima predstavnici radnika imaju najkraći rok od 8 dana za očitovanje o značajnim promjenama u poslovanju. Kod bitnijih odluka konzultacije traju duže, a osim toga socijalni partneri se redovno sastaju – minimalno svaka 3 mjeseca.

Aspekt: Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu

G4-LA5

Postotak ukupne radne snage zastupljene u formalnim zajedničkim odborima za zdravstvena i sigurnosna pitanja, koji se sastoje od predstavnika uprave i radnika i koji pomažu pri praćenju i savjetovanju o programima zaštite zdravlja i sigurnosti na radu

U Viktoru Lencu je uređen cjelovit sustav sigurnosti i zaštite na radu kojim se upravlja putem nadležnih službi koje djeluju u različitim područjima i to: zaštita na radu, zaštita od požara, zaštita okoliša i sigurnosno tehnička zaštita. U tim službama je tijekom 2017. godine bilo zaposleno 45 radnika.

Dio sustava sigurnosti i zaštite na radu također čine i Odbor zaštite na radu te povjerenici zaštite na radu, izabrani i imenovani od strane sindikalnih organizacija koje djeluju u Viktoru Lencu. Navedena tijela je u 2017. godini činilo ukupno 17 članova, od čega 13 povjerenika radnika i 4 člana odbora zaštite na radu.

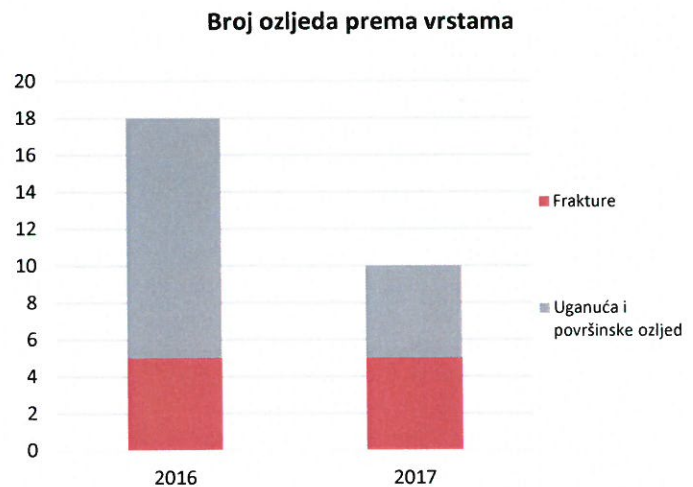
Sigurnost i zaštita na radu također se uređuje i provodi kroz obaveze ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu, koji su kao neposredni rukovoditelji radnika uključeni kako u proizvodne, tako i u neproizvodne dijelove procesa rada Viktora Lenca. Ukupno je tijekom 2017. godine bilo zaposleno 150 ovlaštenika poslodavca za zaštitu na radu.

Ključna pitanja sigurnosti i zaštite na radu uključena su u Kolektivnom ugovoru i Pravilniku o radu, te su predmet komunikacije između socijalnih partnera – Uprave i sindikalnih organizacija, odnosno Uprave i Radničkog vijeća.

G4-LA6

Vrste i stope ozljeda, profesionalnih bolesti, izgubljenih dana i izostanaka te ukupan broj smrtnih slučajeva povezanih s nesrećama na radu, prema regiji i spolu

	Broj ozljeda	Broj profesionalnih bolesti	Broj smrtnih slučajeva	Broj izgubljenih dana
2013	23	0	0	738
2014	18	0	0	556
2015	17	0	0	354
2016	18	0	0	416
2017	10	0	0	424

Sve ozljede na radu odvijale su se unutar proizvodnog procesa, u kojem sudjeluje vrlo mali broj žena i to više u indirektnim proizvodnim funkcijama. Stoga se sve ozljede odnose na muškarce.

	2013	2014	2015	2016	2017
Efektivni sati rada	925.669	957.147	937.020	864.292	883.716
Broj ozljeda	23	18	17	18	10
Ukupno izgubljeni dani rada zbog bolovanja	738	556	354	416	424
Indeks frekvencije					
Broj ozljeda u odnosu na sate rada	24,85	18,81	18,14	20,83	11,32
Indeks težine					
Izgubljeni dani rada zbog bolovanja u odnosu na ukupno efektivno vrijeme rada	79,73	58,10	37,78	48,13	47,98
Broj ozljeda u odnosu na broj radnika	4,44	3,58	3,45	3,64	2,04

Sustavna evidencija o ozljedama, pokazateljima i incidentima u Viktoru Lencu vodi se dugi niz godina i njome su u cijelosti obuhvaćeni svi vlastiti radnici Viktora Lenca.

Kako je u Viktoru Lencu od značaja i rad podugovarača, prate se i ozljede koje zadobivaju radnici podugovarača. No, kako su podugovarači u najvećem broju aktivnosti samostalni u proizvodnom operativnom radu, evidencija nije potpuna. Stoga je cilj Viktora Lenca u narednom razdoblju uspostava potpune evidencije o svim incidentima povezanim uz zaštitu svih radnika unutar Brodogradilišta.

Aspekt: Obuka i obrazovanje

Vodeći računa o potrebama poslovnih i proizvodnih aktivnosti, Viktor Lenac konstantno ulaže u obrazovanje i stručno osposobljavanje svojih radnika, što je na svim razinama poslovnih aktivnosti nastavljeno i u 2017. godini. Pored obrazovnih aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje stručnosti i vještina radnika povezanih s radom u brodograđevnoj i metaloprerađivačkoj djelatnosti, te s njima povezanih specifičnih traženih znanja, Viktor Lenac ulaže i u obrazovanje za stjecanje onih vještina radnika koje su opće primjenjive u svim djelatnostima.

Ulaganja za stjecanje novih vještina koje podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja, a koja su se provodila i u 2017. godini, u najvećoj mjeri obuhvaćaju:

- tečajeve koje organizira i provodi služba informatike, a koji služe savladavanju korištenja novih softverskih rješenja koja osiguravaju radnicima da ostanu u koraku sa vremenom
- tečajeve stranih jezika
- edukacije za unapređenje menadžerskih.

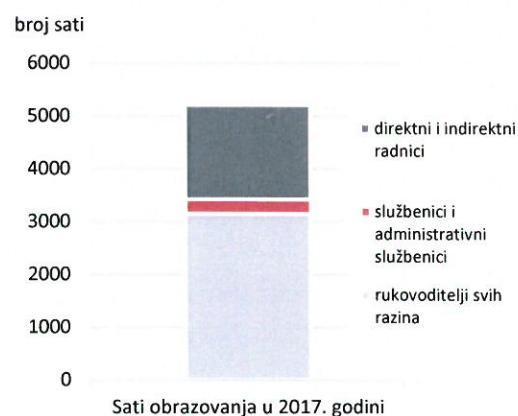
Služba ljudskih potencijala Viktora Lenca pomaže i pruža savjetodavne usluge radnicima prilikom umirovljenja, a u slučajevima smanjenja radne sposobnosti ili želje za napredovanjem surađuje s drugim organizacijskim dijelovima kako bi se pronašla najbolja rješenja i za radnike i za rezultate Viktora Lenca.

Sve poduzete mjere imaju za cilj najbolje iskorištenje radnog kapaciteta, povećanje kvalitete rada, motiviranje radnika, smanjenje troškova izazvanih neželjenim fluktuacijama, s osnova čega se ostvaruje korist ne samo za radnike, već i za klijente, lokalnu zajednicu i sindikate.

G4-LA10

Prosječan godišnji broj sati obuke prema zaposleniku, spolu i kategoriji zaposlenika

Spol	Broj radnika uključenih u edukaciju	Ukupan broj sati edukacije	Prosječan broj sati edukacije po radniku
M	92	4801	52,2
Ž	13	410	31,5
Ukupno	105	5211	49,6

Tijekom 2017. godine naglasak u obrazovnim aktivnostima Viktor Lenac je stavio na razvoj upravljačkih vještina rukovoditelja svih razina, od višeg rukovodnog kadra sve do poslovođa, zbog čega se najveći broj sati obrazovnih aktivnosti i najveći prosječan broj sati edukacije po radniku odnosi upravo na tu kategoriju radnika.

	Ukupan broj sati edukacije	Broj radnika uključenih u edukaciju	Prosječan broj sati edukacije po radniku
rukovoditelji svih razina	3146	34	92,5
službenici i administrativni službenici	274	12	22,8
direktni i indirektni radnici u proizvodnji	1791	59	30,4
Ukupno	5211	105	49,6

G4-LA11

Postotak zaposlenika koji dobivaju redovitu ocjenu radnog učinka i individualnog razvoja, prema spolu i kategoriji zaposlenika

Ocjenjivanje zaposlenika je bitan čimbenik motivacije zaposlenika. Zato je Viktor Lenac u 2017. godini pokrenuo proces sustavnog ocjenjivanja svojih radnika i rukovoditelja. Trenutno je uveden bazičan sustav ocjenjivanja primjenom stimulativnih koeficijenata. Sam sustav ocjenjivanja potrebno je dodatno unaprijediti i integrirati s planovima osobnog razvoja te osnovnim definiranim ključnim pokazateljima uspjeha (KPI), što će se po skupinama ključnih radnih mjesta prema važnosti utjecaja na financijsku dobrobit Viktora Lenca početi provoditi u 2018. godini. Unapređenjem sustava ocjenjivanja uvest će se i statistička praćenja prema pravilima nefinancijskog izvještavanja, što ostaje kao jedan od ciljeva unapređenja društvene odgovornog poslovanja Viktora Lenca za naredno razdoblje.

Aspekt: Jednakost naknada za žene i muškarce**G4-LA13**

Omjer osnovne plaće i naknade žena i muškaraca po kategoriji zaposlenika prema značajnim mjestima poslovanja

Prava svih skupina zaposlenika u Viktoru Lencu su izjednačena, što je između ostaloga osigurano Kolektivnim ugovorom i posebnom Odlukom uprave. Iz navedenog razloga nema razlike u visini plaće žena i muškaraca na istovjetnim radnim mjestima.

Važnost ovoga aspekta Viktor Lenac vidi u tome da pravična davanja mogu biti isključivo vezana uz kriterije radnih mjesta i sposobnosti i kvaliteti radnika da te kriterije ispunjavaju, čime se stimulira rad i rezultati rada i izbjegava bilo kakav oblik diskriminacije.

Aspekt: Procjena dobavljača u pogledu radnih odnosa**G4-LA14**

Postotak novih dobavljača provjerenih prema kriteriju radnih odnosa

Djelatnost Viktora Lenca je izrazito radno intenzivna te postoji značajan utjecaj radnih odnosa kod dobavljača, odnosno podugovarača na kvalitetno izvođenje radova. Kvalitetno postupanje prema radnicima podugovarača (kao i vlastitim) propisano je Kodeksom poslovnog ponašanja kojeg je Viktor Lenac usvojio, a osigurava se mjerama kontrole podizvođača.

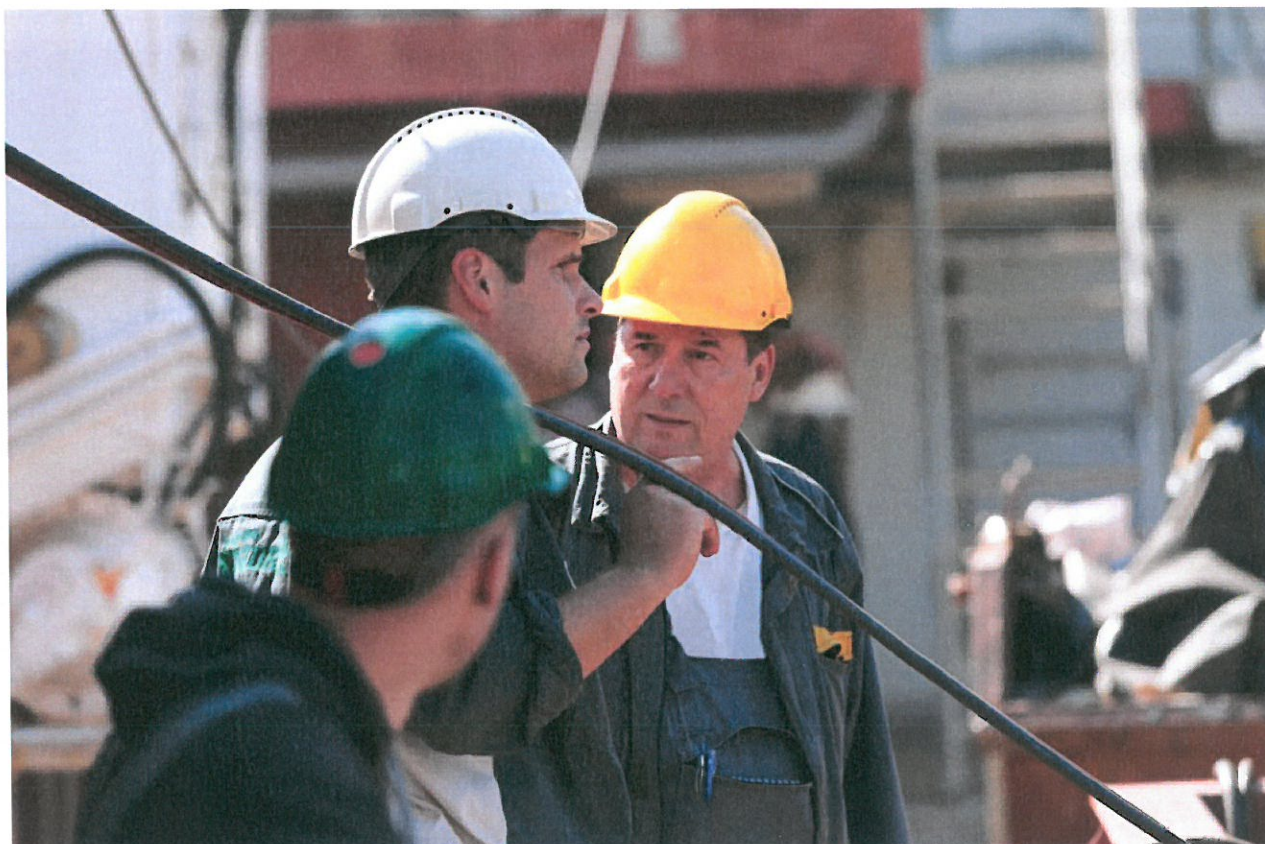
Kontrola se vrši provjerom dokumentacije koju izdaju javne institucije ili supotpisuju radnici te se tako osigurava:

- da pojedinci angažirani od strane podizvođača obavljaju svoj rad na pravno valjanoj osnovi u skladu sa zakonodavstvom Republike Hrvatske;
- ako su strani državljani, imaju zakonsko pravo na rada u Republici Hrvatskoj
- da se svi porezi, pristojbe i ostala obvezna plaćanja koja se plaćaju na temelju tih ugovora redovito plaćaju
- da su radnici podugovarača redovito plaćeni za svoj rad.

Ukoliko navedeni kriteriji rada podugovarača nisu zadovoljeni, podugovaračima nije dozvoljeno raditi u Viktoru Lenca.

Provjera se obavlja za sve podugovarače pa je razina provjere sveobuhvatna.

Aspekt procjene dobavljača u pogledu radnih odnosa važan je za društvenu odgovornost Viktora Lenca, jer se time osigurava kvaliteta rada, zaštita jednakog postupanja prema vlastitim i tuđim radnicima, sprečava ilegalni rad te promiče poštivanje zakonskih propisa, zbog čega se aspekt odnosi na gotovo sve dionike Viktora Lenca: radnike i sindikate, radnike podugovarača, klijente i regulatorna tijela.

Društvena kategorija/ljudska prava

Aspekt: Nediskriminacija

G4-HR3

Ukupan broj slučajeva diskriminacije i poduzete korektivne mjere

Viktor Lenac osigurava radno okruženje koje se temelji na odnosima međusobnog poštovanja i zaštite dostojanstva, te se svima pruža pravične i jednake mogućnosti za razvoj. Stoga ne podnosi nikakav oblik diskriminacije ili uznemiravanja na radnom mjestu na osnovi rasne ili etničke pripadnosti, seksualne orijentacije, spola, vjere, godina, invaliditeta, političkog mišljenja, nacionalnosti ili bilo kojeg drugog potencijalnog diskriminatornog čimbenika.

U 2017. je utvrđen jedan slučaj prijavljenog vrijeđanja na religioznoj osnovi. Nakon utvrđivanja relevantnih činjenica počinitelj je sankcioniran Upozorenjem pred otkaz ugovora o radu. Isti je osvijestio svoje krivo ponašanje, izrazio žaljenje te više nije na neprimjeren način koristio izraze koji mogu povrijediti nečija vjerska stajališta. Drugih povreda nije bilo.

Aspekt: Dječji rad

G4-HR5

Djelatnosti i dobavljači prepoznati kao oni kod kojih u značajnoj mjeri postoji opasnost od dječjeg rada i mjere poduzete radi doprinosa ukidanju dječjeg rada

Zaštita i promicanje dječjih prava pa tako i sprečavanje dječjeg rada propisano je Kodeksom poslovnog ponašanja Viktora Lenca.

Podugovarači svoj rad obavljaju u prostorima Viktora Lenca pa se mjere nadzora u pogledu sprečavanja dječjeg rada mogu u potpunosti provoditi. Kontrola se vrši provjerom dokumentacije osoba koje dolaze na rad u Viktor Lenac te osobnom provjerom pri ulasku u Brodogradilište.

Provjera se obavlja za sve podugovarače, dakle obim nadzora je 100%

Aspekt: Prisilni ili obvezni rad

G4-HR6

Djelatnosti i dobavljači prepoznati kao oni kod kojih u značajnoj mjeri postoji opasnost od slučajeva prisilnog ili obveznog rada te mjere poduzete radi doprinosa ukidanju svih oblika prisilnog ili obveznog rada

Prisilni ili obvezni rad osim što je protuzakonit i samim time postoji zakonska obveza da se isti spriječi, protivan je i etičkim kriterijima unesenim u Kodeks poslovnog ponašanja Viktora Lenca. Kako je Viktoru Lencu ključni resurs upravo rad, predan je poštivanju ljudskih prava.

Kontrolom dokumentacije i davanjem odobrenja podugovaračima koji svoj rad obavljaju u prostorima Viktora Lenca, vrši se provjera da li su radnici legalno zaposleni i plaćeni za svoj rad. Dio dokumenta koje Viktor Lenac provjerava izdaju nadležne državne institucije, što osigurava njihovu vjerodostojnost.

Društvena kategorija/društvo

Aspekt: Lokalne zajednice

G4-SO2

Djelatnosti sa značajnim stvarnim i potencijalnim negativnim utjecajima na lokalne zajednice

Sama djelatnost remontne brodogradnje Viktora Lenca, smještene na međi između Grada Rijeke i Općine Kostrena, u neposrednoj blizini stambene zone u Općini Kostrena, a koja razvija turističko-rekreativne sadržaje, ima negativni utjecaj na lokalnu zajednicu. Dolasci i odlasci većeg broja brodova, te proizvodni rad na njima, posebno kad je riječ o metaloprerađivačkoj industriji, sami po sebi utječu na kvalitetu života lokalnog stanovništva.

Svjestan negativnog utjecaja, Viktor Lenac, osim financijske potpore manifestacija lokalne zajednice, pametnim ulaganjem u infrastrukturu poput ulaganja u kanalizaciju, energetiku, razvode vode, rasvjetu, ulaže u trajno vlasništvo Općine Kostrena na čijem području se, temeljem koncesije na pomorskom dobru, nalazi većina površine koju Viktor Lenac koristi u svom radu. Ulaganjima se doprinosi povećanje vrijednosti poslovne zone, omogućava razvoj gospodarstva i očuvanja radnih mjesta, a aktivnostima usmjerenim na zaštitu okoliša nastoji se osigurati neometan život stanovništva okolnog područja.

Usmjerenje ka podizanju razine ekološke svijesti, Viktor Lenac je pokazao organizacijom niza eko akcija čišćenja okoliša u kojima sudjeluju radnici Viktora Lenca. Tako je 2017. godine organizirana akcija čišćenja podmorja luke Brodogradilišta kojom se obilježio Svjetski dan voda, a u akciji su sudjelovali lokalni ronilački klubovi i radnici Viktora Lenca.

Aspekt: Borba protiv korupcije

Viktor Lenac ne prihvaća mito, olakšice ili iznude u bilo kojem obliku, bilo kao davatelj odnosno inicijator ili kao primatelj, ne prihvaća prijevare u bilo kojem obliku, ne prihvaća stjecanje bilo kakvih osobnih financijskih i poslovnih interesa kao posljedicu sukoba interesa između zaposlenika i Viktora Lenca i njegovih partnera.

Viktor Lenac ima razrađen sustav ugovaranja poslova s klijentima, kao i nabave materijala i usluga, u kojem pravila internih kontrola sprečavaju korupciju, primanje ili davanje mita, kao i stjecanje neprispadnih financijskih koristi zaposlenika. Također ima ustrojena i primjenjuje pravila i procedure zaprimanja, evidentiranja, odobrenja i kolanja financijske i druge poslovne dokumentacije, čime je osiguran višestruki nadzor i transparentnost u poslovanju.

G4-SO5

Potvrđeni slučajevi korupcije i poduzete mjere

U Viktoru Lencu nije zabilježen niti jedan slučaj korupcije, bilo potvrđen, bilo sa sumnjom u korupciju.

Aspekt: Pridržavanje propisa**G4-SO8**

Vrijednost značajnih novčanih kazni i ukupan broj nenovčanih sankcija zbog nepridržavanja zakona i propisa

Tijekom 2017. godine nije bilo značajnih novčanih kazni i drugih sankcija zbog nepridržavanja zakona i propisa. Ukupan iznos kazni iznosio je 3.106 kuna i uglavnom se odnosio na prometne prekršaje.

Aspekt: Zdravlje i sigurnost kupaca

Brigu za zdravlje i sigurnost kupaca odnosno njihovih predstavnika, Viktor Lenac provodi mjerama koje se tijekom radova na brodovima očituju kroz niz aspekata, a u prvom redu mjerama zaštite na radu, zaštite od požara i sigurnosno tehničke zaštite, koje su propisane sustavom kvalitete ISO 9001.

Neke od mjera za vrijeme izvođenja radova na brodu podrazumijevaju izdavanje dozvola za rad, te posebno dozvola tzv. „tople“ radove, odnosno one koje nose povećani rizik nastanka požara, certifikata o kontroli degazacije te razna druga ispitivanja i analize. Svi dokumenti uručuju se klijentima po završetku radova, a na njihov zahtjev izdaje se i certifikat o ugradnji materijala koji ne sadrže azbest, koji nosi rizik po zdravlje. Tijekom 2017. godine izdano je 12 takvih tzv. „azbest free“ certifikata.

G4-PR1

Postotak značajnih kategorija proizvoda i usluga za koje je izvršena procjena radi poboljšanja utjecaja na zdravlje i sigurnost

Iako je briga za zdravlje i sigurnost kupaca važna za Viktor Lenac, vrsta, brojnost i način usluga koje Viktor Lenac pruža svojim klijentima, a imajući u vidu tradicionalnu djelatnost kod koje ne postoje značajne i brze promjene u tehnologiji, nije pogodna za utvrđivanje relevantnog i konkretnog pokazatelja koji bi bio vezan uz mjerenje poboljšanja utjecaja na zdravlje i sigurnost klijenata, osim općih mjera odgovornog postupanja kako su naprijed navedene.

Aspekt: Označavanje proizvoda i usluga**G4-PR5**

Rezultati upitnika za mjerenje zadovoljstva kupaca

Povratne informacije od kupaca prikupljaju se putem upitnika o zadovoljstvu klijenata. Tijekom 2017. godine za 22 projekta su dobivene povratne informacije putem ispunjenog upitnika o zadovoljstvu klijenata, što čini relativno mali broj u odnosu na ukupan broj realiziranih projekata.

Slijedom ocjena odnosno primljenih ispunjenih upitnika, Viktor Lenac je u 2017. godini dobio prosječnu ocjenu 4,02 (na skali od 1-5), koja je u odnosu na ocjenu dobivenu u 2016. godini (3,72) značajno poboljšana. Ipak, dobivenu ocjenu treba uzeti s rezervom zbog nedovoljne reprezentativnosti uzorka, pa je svakako potrebno povećati uzorak.

Stoga je jedan od ciljeva Viktora Lenca za naredno razdoblje, u okviru sustava upravljanja kvalitetom, povećati odaziv klijenata na ispunjenje upitnika o zadovoljstvu.